

Дніпропетровська обласна
державна адміністрація

ЦІЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ: ДНІПРО-2030. РЕГІОНАЛЬНА ДОПОВІДЬ

== 2018 ==

Укладачі:

В.Г. ПАНЧЕНКО, кандидат історичних наук, директор Агентства розвитку Дніпра, депутат Дніпровської міської ради, експерт проекту ПРООН

Н.В. РЕЗНІКОВА, доктор економічних наук, професор кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка, експерт проекту ПРООН

Забезпечення сталого розвитку є глобальним імперативом та особливо актуалізується для України з огляду на економічні, соціальні та екологічні виклики, що постають перед нею. Реформа децентралізації влади в Україні зумовила необхідність у конкретизації на регіональному рівні шляхів досягнення Цілей сталого розвитку (ЦСР), визначених у Національній доповіді «Цілі сталого розвитку: Україна», процес адаптації якої було завершено в 2017 році. Ініційоване Дніпропетровською областю за підтримки Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH та Інституту суспільно-економічних досліджень (ІСЕД) та у співпраці з Програмою розвитку ООН (ПРООН) в Україні обговорення адаптованих завдань, показників для їх моніторингу та прогнозних значень фіналізувалося в регіональній доповіді «Цілі сталого розвитку: Дніпро-2030», яка формує дорожню карту сталого розвитку регіону.

У публікації враховано рекомендації та експертні оцінки широкого кола представників громадянського суспільства: консультантів із різних сфер господарської діяльності, науковців, бізнесменів, державних службовців регіонального та місцевого рівнів. Регіональні консультації та підготовка регіональної доповіді є важливим кроком у демократизації процесів управління сталим регіональним розвитком.

Публікацію підготовлено за підтримки GIZ, ІСЕД та у співпраці з ПРООН в Україні.

Думки, висновки й рекомендації належать авторам та упорядникам цього звіту і не обов'язково відповідають поглядам ПРООН

ЗМІСТ

АКРОНІМИ ТА АБРЕВІАТУРИ	5
ВСТУП	6
Розділ 1	
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	
В ДОСЯГНЕННІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	7
1.1.Огляд перспектив сталого розвитку регіону	7
1.2.Огляд стратегічних та програмних документів відповідної нормативно-правової бази	14
1.3.Національний процес адаптації ЦСР	17
1.4.Деякі зміни та пропозиції, висловлені під час регіональних консультацій щодо адаптації ЦСР	21
РОЗДІЛ 2	
ОПИС РЕГІОНАЛЬНИХ ЦСР ТА ЇХНЯ РОЛЬ	
У ВИРІШЕННІ НАГАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ РОЗВИТКУ	
ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	27
ЦСР-1 «Подолання бідності»	27
ЦСР-2 «Подолання голоду, розвиток сільського господарства»	31
ЦСР-3 «Міцне здоров'я і благополуччя»	35
ЦСР-4 «Якісна освіта»	41
ЦСР-5 «Гендерна рівність»	45
ЦСР-6 «Чиста вода та належні санітарні умови»	49
ЦСР-7 «Доступна та чиста енергія»	53
ЦСР-8 «Гідна праця та економічне зростання»	56
ЦСР-9 «Промисловість, інновації та інфраструктура»	62
ЦСР-10 «Скорочення нерівності»	67
ЦСР-11 «Сталий розвиток міст і громад»	70
ЦСР-12 «Відповідальне споживання та виробництво»	75
ЦСР-13 «Пом'якшення наслідків змін клімату»	80
ЦСР-15 «Захист та відновлення екосистем суші»	82

ЦСР-16 «Мир, справедливість та сильні інститути».....	86
ЦСР-17 «Партнерство заради сталого розвитку».....	90

ДОДАТОК 1

Таблиця «Зіставлення національних завдань ЦСР із регіональними завданнями».....	92
---	----

Додаток 2

Таблиця «Цілі, завдання та індикатори».....	104
---	-----

Додаток 3

Експертні рекомендації щодо визначення пріоритетних заходів, спрямованих на досягнення Цілей сталого розвитку.....	135
--	-----

АКРОНІМИ ТА АБРЕВІАТУРИ

ВВП	Валовий внутрішній продукт
ВРП	Валовий регіональний продукт
ГМК	Гірничо-металургійний комплекс
ЗНО	Зовнішнє незалежне оцінювання
КСРООН	Комісія ООН зі сталого розвитку
ОДА	Обласна державна адміністрація
ООН	Організація об'єднаних націй
ОТГ	Об'єднані територіальні громади
СЕО	Стратегічна екологічна оцінка
ЦСР	Цілі сталого розвитку
ЄС	Європейський Союз

ВСТУП

У 2015 році на засіданні Генеральної Асамблеї ООН 193 держави – члени ООН одногосно ухвалили Порядок денний зі сталого розвитку на період до 2030 року – глобальний порядок денний із розвитку, в якому викладено 17 Цілей сталого розвитку (ЦСР), які мають бути досягнуті до 2030 року. ЦСР, які почали діяти з січня 2016 року, є універсальним комплексом цілей, завдань та індикаторів, що встановлюють кількісні завдання у соціальному, економічному та екологічному вимірах сталого розвитку.

Актуальність концепції сталості регіонального розвитку в Україні посилюється у зв'язку з початком реформи децентралізації влади, а слідом за нею – пенсійної, медичної, освітньої реформ. Сталий розвиток передбачає збалансованість розвитку: поліпшення якості життя людей, зокрема рівня соціального й економічного забезпечення, створення екологічно

сприятливого середовища, підвищення безпеки життя та поліпшення стану здоров'я.

Позитивним моментом у визначенні пріоритетів сталого розвитку на регіональному рівні в Україні є участь в обговоренні проблеми широкого кола представників громадянського суспільства: консультантів із різних сфер господарської діяльності, науковців, бізнесменів, державних службовців регіонального та місцевого рівнів. Такий підхід демонструє публічність, відкритість, бажання дослідити та врахувати думку всіх прошарків населення щодо бачення сталого розвитку на регіональному та місцевому рівнях. «Не залишити нікого осторонь» стало девізом ООН під час проведення цих консультацій, тому регіональні консультації й підготовка регіональної доповіді є важливим кроком у демократизації процесів управління сталим регіональним розвитком.

Розділ 1

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ В ДОСЯГНЕННІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

1.1. ОГЛЯД ПЕРСПЕКТИВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ

Стратегічним напрямом розвитку регіональної політики сьогодні повинна стати реалізація нової, активної ролі регіону як суб'єкта сталого розвитку й усвідомлене використання регіональними управлінцями, експертами і громадськими активістами принципів сталого розвитку під час підготовки стратегічних документів розвитку й утілення розроблених програм у життя. Дніпропетровська область – одна з найбільш економічно розвинених областей України. Проте нинішня структура економіки області не є запорукою прискореного розвитку та гарантією стабільного поліпшення якості життя її мешканців.

Згідно з розподілом областей України за індексом сталого розвитку, Дніпропетровська область опинилася у групі з низьким його рівнем (поряд із Донецькою та Запорізькою областями). Інтегральний показник екологічної небезпеки та соціальної напруженості є одним із найвищих серед усіх областей України. Дніпропетровська область характеризується більш високим рівнем економічного розвитку, однак не має достатньої спрямованості на забезпечення соціальної та екологічної безпеки, у цілому відсутня збалансованість економічного, соціального та екологічного розвитку. Таке становище зумовлює потребу в визначенні державних та регіональних важелів впливу на зміну ситуації в екологічній, економічній та соці-

альній сферах та на формування засад сталого розвитку.

Перспективи забезпечення сталого розвитку Дніпропетровської області залежать як від ступеня реалізації урядових програм розвитку й ефективності інтеграції України у світове господарство, так і від ступеня використання внутрішнього потенціалу, від ефективності реалізації державної політики на національному рівні, зокрема від: швидкості досягнення політичної й макроекономічної стабілізації в країні; реструктуризації економіки; рівня консолідації бюджетного дефіциту; здатності держави реструктурувати зовнішню заборгованість; ступеня доступу України на ринки позикового капіталу; ступеня залучення інвестиційних ресурсів; ефективності процесу детінізації української економіки; ступеня інституційного забезпечення транспарентного ведення бізнесу та ін.

Дніпропетровська область уже намагається реалізовувати таку структурну політику, яка дала б змогу подолати диспропорції, що виникають між окремими сферами, галузями економіки регіону, і формувати на цій основі збалансовану структуру регіонального господарства. Реалізація регіональних проектів, спрямованих на реіндустріалізацію регіону, підкріплена інноваційно-інвестиційними інструментами впливу, пришвидшує здійснення структурних перетворень,

Розділ 1. Стан та перспективи Дніпропетровської області в досягненні сталого розвитку

а отже, уможлиблює зростання індикаторів сталого розвитку в частині впливу на інвестування, використання науково-технічних досягнень, науковий потенціал і ресурсо-відновлюваність.

Галузевий аспект регіональної структурної політики, спрямованої на активізацію промислової політики, охоплює цілі, важелі та засоби впливу керівництва регіону на процес формування пропорцій галузевої структури Дніпропетровської області і відображає поділ виробничої сфери на окремі галузі й підгалузі. У цьому разі завданнями галузевих структурних змін є: розроблення структурно-галузевої стратегії розвитку регіону, аналіз місця і ролі провідних галузей промисловості у її структурі; обґрунтування цілей та пріоритетів у розвитку галузей промисловості; проведення заходів щодо підтримки регіоном НТП у галузях промисловості; визначення проблем розвитку та розміщення багатогалузевих комплексів. Зміни в секторальній структурі регіону полягають у тому, що з досягненням вищого рівня економічного розвитку у структурі виробництва переважатиме частка сфери послуг; значною залишатиметься частка промисловості з розвиненими високотехнологічними галузями обробної промисловості, спрямованими на задоволення потреб споживачів; високою і високопродуктивною залишатиметься частка сільського господарства.

У регіоні зосереджується особлива увага на економічно відсталих районах для підтягування їх до середнього по країні рівня розвитку. Метою цих заходів є усунення диспропорцій у процесі соціально-економічного розвитку територіальних одиниць та сприяння розвитку депресивних районів.

Формування ефективного експортного потенціалу промислового виробництва теж повинно бути у фокусі, тому що вирішуватиме цілий комплекс завдань: соціальних (зайнятість, підвищення кваліфікації

кадрів, зростання продуктивності праці), макроекономічних (притік валютних надходжень, зменшення/ліквідація платіжних дисбалансів, стабілізація валютного курсу). Зростатиме попит на супутні послуги, які обслуговуватимуть процес виробництва та просування на зовнішні ринки товарів, вироблених у Дніпропетровській області. Як наслідок, зменшуватимуться регіональні та технологічні диспропорції, серед іншого, під впливом залучених інвестиційних ресурсів. Це дасть змогу поліпшити показники стійкого розвитку, що входять до другої та третьої груп.

Реалізація інвестиційної політики в регіоні здійснюється як на макрорівні (окремого підприємства) як безпосереднього реалізатора конкретних інноваційно-інвестиційних проектів, так і на мезорівні (самої галузі) в контексті процесів її самоорганізації та саморозвитку. Залучення інвестиційного капіталу є основним механізмом, за допомогою якого підвищується продуктивність праці, адже прямі іноземні інвестиції забезпечують трансфер технологій, що має вирішальне значення для модернізації технологічних та організаційних можливостей Дніпропетровської області. Таким чином, регіональна інвестиційна політика передбачає стимулювання факторів сталості максимальної сили впливу (перша група факторів).

Інноваційна політика набуває особливого наголосу в частині стимулювання впровадження інновацій у виробничі процеси промислових підприємств Дніпропетровської області, розвитку механізмів фінансової підтримки впровадження інновацій; сприяння комерціалізації НДДКР; забезпечення функціонування територіально-виробничих та наукових комплексів. Реалізація окресленого дасть змогу суттєво підвищити індикатори сталого розвитку регіону.

Створення сприятливих умов для бізнесу в Дніпропетровській області відбувати-

меться шляхом зниження адміністративних бар'єрів для його розвитку. Підприємства інфраструктурних/промислових галузей можуть, за певних умов, суттєво поповнити бюджети всіх рівнів за рахунок податкових і неподаткових платежів і стимулювати приплив в економіку регіону нових іноземних інвестицій. Це значно підвищить індикатори сталості максимальної сили впливу.

Застосування для України у цілому і для Дніпропетровського регіону зокрема індикаторів ЦСР ООН. Так, наприклад, показник розвитку людини є пріоритетним, але з урахуванням специфіки нестійкої трансформаційної системи регіону, коли на перший план виходить економіка, саме досягнення певного рівня економічного розвитку стає головною умовою й базисом реалізації соціальних програм, а отже, визначатиме перспективи досягнення сталого розвитку.

Увага до показника «старіння населення», враховуючи специфіку, що склалася у Дніпропетровській області, не відображає рівень стійкості розвитку, тому що в тут сформувалася тенденція до скорочення народжуваності, наслідком чого в майбутньому буде брак населення працездатного віку. Показник «старіння населення» повинен мати більшу вагу за показник «зайнятість».

Світ загальної конкуренції та глобальних викликів, браку природних, фінансових, людських ресурсів спонукає усіх суб'єктів різних ринків шукати нові можливості для розвитку, використовувати власні переваги та можливості для отримання кращого доступу до ресурсів. Основними викликами соціально-економічного розвитку Дніпропетровського регіону виступають подальше скорочення промислового виробництва, вплив інвестиційного капіталу, нестійка експортна динаміка, скорочення обсягів будівництва, звуження вну-

трішнього ринку, погіршення ситуації на ринку праці й загальне падіння рівня доходів населення.

Дніпропетровська область – це не тільки великі міста, які мають досить розвинену та більш диверсифіковану економіку, а й невеликі сільські райони та міста, економіка яких базована на одному-двох підприємствах і є дуже вразливою до зміни кон'юнктури ринку. Саме тому одним із головних завдань розвитку регіону є розвиток усієї території області, стимулювання розвитку периферійних районів та сільських територій.

Дніпропетровська область є високоурбанізованою, а частка міського населення – значно вищою за середньоукраїнський показник (83,5% проти 68,5%). Переважна більшість населення області проживає в містах обласного значення – 74,3%, у сільській місцевості – 16,6%, у містах районного значення і селищах міського типу – 9,1%. Така територіальна структура розміщення населення області є результатом історичного розвитку промисловості в регіоні.

За даними Державної служби статистики, Дніпропетровська область належить до областей, що забезпечують високу частку валового регіонального продукту (ВРП) у ВВП. Уже десять років поспіль показник участі області у формуванні ВВП України перевищує 10%. Область належить до групи регіонів із високим ВРП на душу населення, середніми темпами зростання та переважно великим розміром регіональної економіки.

Сальдо зовнішньої торгівлі товарами Дніпропетровської області має додатні значення, і, за даними 2017 року, експорт перевищував імпорту товарів у півтора рази (на 2 188,4 млн. дол. США). У 2017 році в зовнішньоекономічній діяльності Дніпропетровської області брали

Розділ 1. Стан та перспективи Дніпропетровської області в досягненні сталого розвитку

участь близько 2 500 підприємств та організацій, у тому числі експортували продукцію понад 1 000 підприємств та організацій області. Вантажобіг, пасажиробіг та обсяги роздрібною торгівлі стабільно зростають.

Товарна структура експорту Дніпропетровської області протягом останніх років залишається практично незмінною. Вона зумовлена промисловим потенціалом області. Найбільшу частку продукції в експорті області займають недорогі метали (чорні метали та вироби з них, мідь, нікель, алюміній, свинець, цинк, олово), мінеральні продукти (нафта і продукти її переробки, руди, сіль, сірка, природний газ), продукція хімічної промисловості (продукти неорганічної хімії, фармацевтична продукція) та легкої промисловості (шовк, вовна, взуття), продукція машинобудівного комплексу (машини, електротехнічне обладнання, засоби наземного транспорту, літальні апарати), продукція агропромислового комплексу (продукти тваринного походження, продукти рослинного походження).

Основне місце належить переробній промисловості (42,0%); добувна промисловість займає 16,8%, оптова та роздрібна торгівля – 9,1%. Утім, нині зростаючими галузями у світі є сфера послуг, мікроелектроніка, комунікації і зв'язок, генна інженерія, біотехнології, інформатика, тому важливими позитивними напрямками розвитку Дніпропетровського регіону є істотне збільшення частки торгівлі й громадського харчування, інформаційно-телекомунікаційного обслуговування, промисловості, охорони здоров'я та надання соціальної допомоги. Ці перспективні зміни сприятимуть підвищенню ВРП області, створенню необхідної інфраструктури, зниженню рівня безробіття.

Рівень безробіття населення за підсумками 2017 року становить 7,9% до економічно активного населення, що

значно нижче порівняно з іншими регіонами, де даний показник сягає від 10% до понад 16% (Волинська, Донецька, Житомирська, Кіровоградська, Полтавська, Рівненська, Черкаська, Чернігівська області). Номінальна заробітна плата в Дніпропетровській області (6 820 грн.) є найвищою серед регіонів за винятком м. Києва (8 648 грн.).

Загрози, які перешкоджають сталому розвитку Дніпропетровської області, такі: деформована, нераціональна структура економіки; значний ступінь зносу основних фондів промислових комплексів та низькі темпи їх оновлення; незадовільний рівень інноваційної діяльності; високий ступінь експортної орієнтованості індустріального сектору економіки та значна залежність експортоорієнтованих галузей регіонів від кон'юнктури світових ринків, зниження їх конкурентоспроможності; низька інвестиційна привабливість підприємств, зростання інвестиційного ризику; низька ефективність енергозберігаючих технологій на промислових підприємствах регіону, значна енергомісткість базових галузей регіональної економіки.

Відсутність цілеспрямованої державної та регіональної політики щодо подолання визначених загроз розвитку призводить до консервації неефективної економічної структури Дніпропетровського регіону, закріплення та подальшої експлуатації нераціональних напрямів розвитку: сировинної спеціалізації, нераціонального та неефективного використання природно-ресурсної бази, соціально-економічного, виробничого, інвестиційного та науково-технологічного потенціалу. Переведення економіки Дніпропетровського регіону на інноваційний шлях розвитку є однією з головних умов забезпечення сталого розвитку в економічній сфері. Але інноваційна активність поки що залишається на низькому рівні.

Швидким вирішенням зазначених вище питань є формування точок зростання. Під точкою економічного зростання ми розуміємо економічний суб'єкт, галузь або вид діяльності, здатні в результаті активізації забезпечувати диверсифікацію і раціоналізацію структури економіки регіону, стимулювати появу і розвиток її нових елементів, сприяти підвищенню якості життя населення. Ґрунтуючись на інноваційному підході, «точкою зростання» для регіону є новий вид діяльності, сектор економіки (галузь промисловості) або інноваційний проект, що виник на основі певного потенціалу території або в результаті ефективного поєднання і використання факторів виробництва, який водночас є пріоритетним інвестиційним проектом і розвиток якого забезпечує позитивну трансформацію структури економіки і соціально-економічної системи регіону в цілому.

Результатом формування і подальшої активації точки зростання регіону має стати поява нових видів діяльності, здатних забезпечити: 1) диверсифікацію і раціоналізацію структури економіки регіону в довгостроковій перспективі; 2) підвищення якості життя й економічної активності населення; 3) сприяння зміцненню і розвитку міжрегіональних і зовнішньоекономічних зв'язків регіону; 4) стимулювання появи і розширення спектра джерел фінансування інвестиційних процесів за рахунок підвищення інвестиційної привабливості регіону; 5) дохідну частину бюджету, достатню для фінансування соціальної сфери регіону.

«Точки зростання» в Дніпропетровській області:

1) **виробництво харчових продуктів.** Галузь є лідируючою, про що свідчать її швидке зростання, тенденція до зростання частки галузі в загальному

обсязі промислового виробництва країни, а також рівень рентабельності операційної діяльності;

- 2) **металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів,** окрім машин або обладнання. Має показник частки в промисловості вище середнього рівня і традиційно є профільуючою галуззю регіону. Однак, як свідчать дані аналізу за період 2000–2016 років, зростання у цій галузі сповільнюється, що частково пояснюється необхідністю пошуку нових ринків збуту товарів унаслідок розриву налагоджених зовнішньоекономічних зв'язків, частково – зниженням конкурентоспроможності продукції та відсутністю доступних кредитних ресурсів. З огляду на пріоритет інноваційного шляху розвитку Дніпропетровської області, цей напрям може стати перспективним тільки за умови модернізації окремих підприємств і випуску нових, конкурентоспроможних на світовому ринку видів продукції;
- 3) **виробництво хімічних речовин і хімічної продукції.** Це потенційна «точка зростання», але поступається за темпами зростання текстильному виробництву, виробництву одягу, шкіри, виробів зі шкіри та целюлозно-паперовій промисловості;
- 4) **текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри виробів зі шкіри; целюлозно-паперове виробництво, видавнича діяльність** – це так звані «точки зростання» другого порядку, або потенційні точки росту, тобто галузі, які не займають поки істотної частки в структурі реалізації готової продукції, однак володіють потенціалом і ресурсною базою для їх розвитку, а також мають позитивні показники динаміки зростання, тобто здатні швидше реа-

Розділ 1. Стан та перспективи Дніпропетровської області в досягненні сталого розвитку

гувати на зміни кон'юнктури ринку і за рахунок цього є більш конкурентоспроможними. Ці напрями повинні стати пріоритетними галузями, які вимагають заходів щодо поліпшення їх стану. Саме у цих галузях можливе створення нових робочих місць, у тому числі для осіб, тимчасово переміщених із зони проведення АТО;

- 5) потенційною «точкою зростання» до 2012 року було **машинобудування**, враховуючи його стабільний і зростаючий темп і значну частку в загальному обсязі промисловості. Однак намітилася негативна тенденція до зниження темпів зростання і частки в загальному вартісному обсязі реалізованої продукції, яка зберіглася донині. Цей напрям може розглядатися як стратегічний полюс, що вимагає включення його в програму соціально-економічного розвитку, однак вимагає додаткових зусиль із боку держави для його активації. Машинобудування є стратегічно важливим з огляду на високу додану вартість продукції. Потрібно враховувати також наявність ресурсного потенціалу та наявний науково-технічний і кадровий потенціал у цій сфері. Активація цієї точки зростання також необхідна для просування регіону на світовому рівні, підвищення конкурентоспроможності продукції, що передбачає подальше залучення іноземних інвестицій та висококваліфікованих кадрів і, як наслідок, підвищення науково-технічного потенціалу регіону. Розвиток цього напрямку може мати не тільки економічний, а й соціальний ефект.

До перешкод досягненню сталого розвитку належить також рівень соціального та екологічного ризику. Соціальний ризик у Дніпропетровському регіоні характеризується коефіцієнтом смертності немовлят та зменшенням частки населення, молодшого

за працездатний вік. Крім того, негативний вплив мають також низький рівень очікуваної тривалості життя при народженні і захворюваність на активний туберкульоз. Сюди ж належить і зростання рівня злочинності. Найбільший негативний вплив на рівень екологічного ризику має показник, що характеризує скидання забрудненої зворотної води у природні поверхневі води. Також негативний вплив мають обсяги викидів шкідливих речовин у повітря стаціонарними джерелами. Якщо індикатор скидання забрудненої зворотної води у природні поверхневі води негативно впливав на рівень екологічного ризику в усіх промислових областях завжди, то обсяги викидів шкідливих речовин у повітря стаціонарними джерелами набуває загрозливих масштабів.

Виходячи з вищезазначеного, до пріоритетних напрямів мінімізації ризиків соціально-економічного розвитку, а отже, й просування Дніпропетровського регіону в бік реалізації ЦСР відносимо такі:

В економічній підсистемі: підвищення інноваційної активності промислових підприємств; оновлення основних фондів; збільшення обсягів інвестицій в основний капітал.

У соціальній підсистемі: зниження рівня смертності немовлят; зниження злочинності; підвищення рівня грошових доходів домогосподарств; протидія старінню населення; підвищення рівня очікуваної тривалості життя при народженні; зниження захворюваності на активний туберкульоз.

В екологічній підсистемі: зменшення викидів шкідливих речовин у повітря стаціонарними джерелами; зниження скидання забруднених зворотних вод у природні поверхневі води.

Формування умов сталого розвитку Дніпропетровського регіону потребує гармонійного поєднання економічної, соціальної та екологічної мети розвитку соціальної інфраструктури, досягнення якої передбачає модернізацію регіональної інфраструктури з урахуванням потреб розвитку людського потенціалу промислового регіону. Досягнення стратегічних цілей щодо розвитку людського ресурсу, підвищення якості життя населення, створення реальних умов для підвищення добробуту населення та задоволення соціальних потреб зумовлюють необхідність розвитку регіональної соціальної інфраструктури.

Перспективними для досягнення сталого розвитку регіону виступають кроки, спрямовані на підсилення конкурентних переваг розвитку регіональної соціальної інфраструктури, що передбачає:

розвиток інфраструктурного потенціалу Дніпропетровської області; забезпечення якості та достатності соціальної інфраструктури регіону; створення сприятливих умов для підвищення рівня забезпеченості житлом, збільшення обсягів будівництва житла, у тому числі соціального та доступного для громадян із середнім рівнем доходу; ефективне використання індустріального потенціалу регіону для розвитку соціальної інфраструктури; узгодження напрямів розвитку малого та середнього бізнесу з пріоритетними напрямками розвитку сфери послуг у регіоні; підвищення ефективності використання науково-освітнього потенціалу регіону в упровадженні інноваційних технологій розвитку соціальної інфраструктури; динамічний розвиток системи охорони здоров'я, забезпечення високоякісної та доступної медичної допомоги.

1.2. ОГЛЯД СТРАТЕГІЧНИХ ТА ПРОГРАМНИХ ДОКУМЕНТІВ ВІДПОВІДНОЇ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ

Угода про асоціацію України з ЄС через Національний план її імплементації відкриває шлях до узгодження стратегічного розвитку України та Європейського Союзу. Україна синхронізує свої стратегічні документи із семирічними програмними періодами ЄС (поточний – 2014–2020 роки) і бере орієнтир на практичне впровадження принципів і цілей європейської політики галузевого та просторового розвитку, закладених у чинній стратегії «Європа – 2020». На загальнодержавному рівні ці підходи закріплені у проголошеній Президентом України Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020», що визначає вектор структурних перетворень в економіці та соціальній сфері, а також у «Державній стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року», яка закладає засади стійкого збалансованого розвитку територій.

Державна стратегія регіонального розвитку є моделлю досягнення загальнонаціональних цілей: обґрунтування мети; визначення діючих тенденцій і закономірностей розвитку; формування пріоритетних напрямів структурної, інвестиційної, інноваційної, соціальної політики, формування сценарію перспективного соціального та економічного розвитку регіонів, визначення етапів і термінів його реалізації.

Політика регіонального розвитку в Україні на сучасному етапі, згідно зі Стратегією, формується відповідно до таких основних принципів:

- ▶ програмування: політика регіонального розвитку здійснюється на основі взаємозв'язаних довгострокових стратегій, планів та програм розвитку як на державному, так і на адміністративно-територіальному рівні;
- ▶ концентрації: у зв'язку з обмеженістю державних фінансових ресурсів під час виконання завдань вони концентруються на певних територіях, установлюється ієрархічність пріоритетів відповідно до сформульованих цілей, визначаються вимоги до економічної ефективності їх використання;
- ▶ синхронізації дій («синергії»): передбачається синхронне проведення низки реформ, що впливають на соціально-економічний розвиток регіонів, узгодження пріоритетів та дій центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування щодо регіонального та місцевого розвитку;
- ▶ поляризованого розвитку: передбачається формування «опорних регіонів» (точок зростання, локомотивів зростання), де концентруються фінансові, адміністративно-управлінські, людські та інші ресурси, з подальшим посиленням інноваційної активності в інших регіонах;
- ▶ додатковості: передбачається, що фінансова підтримка регіонального розвитку здійснюється за рахунок державного та місцевих бюджетів. За цим принципом фінансування з державного бюджету здійснюватиметься без зменшення фінансування з місцевих бюджетів;
- ▶ субсидіарності: розподіл владних повноважень, за якими місце надання адміністративної (управлінської) послуги максимально наближене до її безпосереднього споживача з урахуванням повноти надання належної якості послуги шляхом концентрації матеріальних і

фінансових ресурсів на відповідному територіальному рівні управління;

- ▶ збалансованого розвитку: зумовлює диференційованість надання державної підтримки регіонам з урахуванням їх потенціалу, умов, критеріїв та термінів, визначених законодавством;
- ▶ партнерства: передбачається тісна співпраця між центральними і місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, суб'єктами господарювання у процесі реалізації Стратегії, проведення моніторингу та оцінки виконання визначених завдань;
- ▶ єдності: забезпечення суспільної єдності, яка полягає у зменшенні відмінностей між окремими регіонами у використанні людських ресурсів та рівні життя населення; економічної єдності, яка полягає у зменшенні відмінностей в економічному розвитку; просторової єдності, яка полягає у створенні інфраструктурних умов для розвитку периферійних регіонів.

У Стратегії регіонального розвитку Дніпропетровської області до 2015 року головною місією було визначено підвищення якості життя жителів регіону внаслідок стабільного економічного зростання, залучення іноземних інвестицій, модернізації охорони здоров'я й освіти, підвищення екологічної безпеки. Досягнення місії передбачало виконання таких стратегічних цілей: упровадження новітніх технологій у базових галузях економіки регіону, модернізацію та енергозбереження, розвиток високотехнологічних виробництв, передусім точного машинобудування та аерокосмічної промисловості; впровадження сучасних технологій у сільському господарстві; поліпшення екології; впровадження ІТ-технологій у медицині, освіті, ЖКГ, дер-

жавному управлінні, у тому числі щодо надання дозвільних процедур. У Стратегії регіонального розвитку Дніпропетровської області до 2020 року стратегічною місією було визнано примноження економічного багатства області та конвертація його в комфортні та безпечні умови проживання її мешканців (аналогічне до попередньої (до 2015 року) стратегії). Стратегічне бачення Дніпропетровської області полягає у визначенні її провідним регіоном України, де економічне зростання є інструментом перетворень області у край, де людям комфортно та безпечно жити і працювати; де для жителів міських та сільських територій відкриті умови для самореалізації, а збереження довкілля є природною потребою людини. Окреслена місія визначила відповідні цілі розвитку, які уможливають її досягнення, а саме: 1) зменшення економічних дисбалансів; 2) розвиток сільських територій; 3) екологічна безпека; 4) розвиток людського капіталу. Таким чином, у Стратегії розвитку Дніпропетровської області до 2020 року здійснена спроба узгодження стратегічних та операційних цілей із відповідними цілями Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року.

Стратегія Дніпропетровської області відповідає принципам збалансованого розвитку та спрямована на використання його сильних сторін та можливостей, адже в ній розглядаються шляхи забезпечення соціальної інтеграції, а також поліпшення стану довкілля. Одним з інструментів забезпечення збалансованості Стратегії розвитку Дніпропетровської області до 2020 року стало застосування в процесі її розроблення стратегічної екологічної оцінки (СЕО). СЕО – це системний і запобіжний процес, що здійснюється для аналізу потенційного впливу на довкілля документів стратегічного характеру, а також для інтегрування результатів оцінки в процес прийняття рішень. Було визначено, що реалізація Стратегії не повинна

Розділ 1. Стан та перспективи Дніпропетровської області в досягненні сталого розвитку

призвести до появи нових негативних впливів на довкілля якщо під час її реалізації будуть належним чином ураховані природоохоронні вимоги.

За підсумками СЕО було підготовлено Звіт про проведення Стратегічної екологічної оцінки Стратегії розвитку Дніпропетровської області на період до 2020 року, з якого можна зробити такі висновки:

- 1) стратегія розвитку Дніпропетровської області на період до 2020 року враховує принцип екологічної збалансованості й у цілому орієнтована на зменшення антропогенного впливу на довкілля;
- 2) у Стратегії вибрано інерційний сценарій розвитку. З огляду на складну екологічну ситуацію в області, цей сценарій не може розглядатися як найбільш оптимальний із погляду зменшення впливу на довкілля. Разом із тим, з огляду на соціально-економічну ситуацію в області та наявні фінансові можливості для реалізації Стратегії, цей сценарій є найбільш реалістичним;

- 3) цілі Стратегії узгоджуються з національними та регіональними екологічними цілями.

Все це дає змогу зробити висновок, що моніторинг екологічних індикаторів ефективності впровадження Стратегії є важливою формою контролю того, який фактичний вплив на довкілля матиме Стратегія, та необхідною передумовою забезпечення збалансованості розвитку області. У Стратегії Дніпропетровської області зазначено, що обов'язковою умовою забезпечення моніторингу реалізації Стратегії є застосування системи індикаторів, які використовуються для визначення результативності реалізації державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року. Запропоновано Уніфіковану систему індикаторів для Державної стратегії регіонального розвитку – 2020, регіональних стратегій розвитку, а також Планів їх реалізації.

Аналіз програмних документів, затверджених на регіональному рівні і прийнятих ОДА, що прямо чи опосередковано стосуються досягнення ЦСР, наведено в Додатку 3.

1.3. НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС АДАПТАЦІЇ ЦСР

Керуючись принципом «не залишити нікого осторонь», Представництва Організації Об'єднаних Націй в Україні, обласні державні адміністрації та місцеві органи влади провели дві хвили консультацій (перша хвиля – протягом 2013 року; друга – липень-вересень 2016 року) на місцевому рівні щодо ЦСР. Учасниками консультацій підкреслено роль громад, органів місцевої влади, громадських організацій, молоді та жінок у досягненні Цілей сталого розвитку, зокрема того, що це є справою кожного. Для того щоб зберегти взаємопов'язуючий і взаємопідсилювальний характер ЦСР, 17 Цілей сталого розвитку розглядалися місцевими експертами не кожна окремо, а в сукупності, як інтегроване ціле, що є рамковим проектом порядку денного Цілей сталого розвитку.

1) Ціль № 16:

Сприяння побудові миролюбного й відкритого суспільства в інтересах сталого розвитку, забезпечення доступу до правосуддя для всіх і створення ефективних, підзвітних та заснованих на широкій участі інституцій на всіх рівнях.

2) Ціль № 8:

Сприяння поступальному, всеохоплюючому та сталому економічному зростанню, повній і продуктивній зайнятості та гідній праці для всіх.

У ході консультацій підкреслено реалії країни, що мають бути враховані під час визначення найбільш пріоритетних та актуальних завдань для України. Пріоритетність була зумовлена нинішнім кризовим економічним станом, АТО, однак учасники консультацій були оптимістичними щодо майбутнього.

20 липня 2016 року в м. Дніпро проведено Регіональну консультацію «Як забезпечити впровадження Цілей сталого розвитку Порядку денного ООН – 2030 у Дніпропетровській області».

За результатами регіональної консультації 20 липня 2016 року найбільш пріоритетними Цілями сталого розвитку для України її учасники визначили (у порядку пріоритетності) для Дніпропетровської області:

3) Ціль № 11:

Забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості й екологічної стійкості міст і населених пунктів.

4) Ціль № 9:

Створення стійкої інфраструктури, сприяння всеохоплюючій і сталій індустріалізації та інноваціям.

Розділ 1. Стан та перспективи Дніпропетровської області в досягненні сталого розвитку

Найбільш пріоритетними Цілями сталого розвитку для Дніпропетровської області у січні 2018 року учасники визначили (у порядку пріоритетності):

1) Ціль № 8:

Сприяння поступальному, всеохоплюючому та сталому економічному зростанню, повній і продуктивній зайнятості та гідній праці для всіх.

3) Ціль № 9:

Створення стійкої інфраструктури, сприяння всеохоплюючій і сталій індустріалізації та інноваціям.

2) Ціль № 11:

Забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості й екологічної стійкості міст і населених пунктів.

4) Ціль № 16:

Сприяння побудові миролюбного й відкритого суспільства в інтересах сталого розвитку, забезпечення доступу до правосуддя для всіх і створення ефективних, підзвітних та заснованих на широкій участі інституцій на всіх рівнях.

Порівняння національних і обласних пріоритетів, визначених під час двох хвиль консультацій, дає змогу стверджувати, що відчуття пріоритетності реалізації Цілей сталого розвитку на рівні регіонів відрізняється від усвідомлення їхньої першочерговості на національному рівні (табл. 1).

Таблиця 1

ПОРІВНЯННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ І ОБЛАСНИХ ПРІОРИТЕТІВ, ВИЗНАЧЕНИХ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЮ ОДА НА 2016–2018 РОКИ

Національні пріоритети розвитку для України, що визначені під час обласних консультацій щодо ЦСР у 10 областях протягом 2016 р.	Обласні пріоритети розвитку для України, що визначені під час обласної консультації в Дніпропетровській ОДА щодо ЦСР (липень 2016 р., січень 2018 р.)
Ціль № 16: Сприяння побудові миролюбного й відкритого суспільства в інтересах сталого розвитку, забезпечення доступу до правосуддя для всіх і створення ефективних, підзвітних та заснованих на широкій участі інституцій на всіх рівнях	Ціль № 8: Сприяння поступальному, всеохоплюючому та сталому економічному зростанню, повній і продуктивній зайнятості та гідній праці для всіх

Продовження таблиці 1

Національні пріоритети розвитку для України, що визначені під час обласних консультацій щодо ЦСР у 10 областях протягом 2016 р.	Обласні пріоритети розвитку для України, що визначені під час обласної консультації в Дніпропетровській ОДА щодо ЦСР (липень 2016 р., січень 2018 р.)
Ціль № 8: Сприяння поступальному, всеохоплюючому та сталому економічному зростанню, повній і продуктивній зайнятості та гідній праці для всіх	Ціль № 11: Забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості й екологічної стійкості міст і населених пунктів
Ціль № 3: Міцне здоров'я і благополуччя	Ціль № 9: Створення стійкої інфраструктури, сприяння всеохоплюючій і сталій індустріалізації та інноваціям
Ціль № 9: Створення стійкої інфраструктури, сприяння всеохоплюючій і сталій індустріалізації та інноваціям	Ціль № 16: Сприяння побудові миролюбного й відкритого суспільства в інтересах сталого розвитку, забезпечення доступу до правосуддя для всіх і створення ефективних, підзвітних та заснованих на широкій участі інституцій на всіх рівнях
Ціль № 1: Подолання бідності	Ціль № 3: Міцне здоров'я і благополуччя
Ціль № 11: Забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості й екологічної стійкості міст і населених пунктів	Ціль № 2: Подолання голоду, розвиток сільського господарства
Ціль № 4: Якісна освіта	Ціль № 4: Якісна освіта
Ціль № 7: Доступна та чиста енергія	Ціль № 6: Чиста вода та належні санітарні умови
Ціль № 10: Зменшення нерівності всередині країни і між країнами	Ціль № 15: Збереження екосистем суші
Ціль № 15: Збереження екосистем суші	Ціль № 12: Забезпечення сталого споживання та виробництва
Ціль № 12: Забезпечення сталого споживання та виробництва	Ціль № 5: Забезпечення гендерної рівності та розширення прав і можливостей жінок
Ціль № 5: Забезпечення гендерної рівності та розширення прав і можливостей жінок	Ціль № 17: Зміцнення, імплементація та активізація глобального партнерства для сталого розвитку
Ціль № 6: Чиста вода та належні санітарні умови	Ціль № 1: Подолання бідності
Ціль № 1: Подолання бідності	Ціль № 10: Зменшення нерівності всередині країни і між країнами
Ціль № 14: Збереження морських ресурсів	Ціль № 7: Доступна та чиста енергія
Ціль № 2: Подолання голоду, розвиток сільського господарства	Ціль № 14: Збереження морських ресурсів
Ціль № 13: Пом'якшення наслідків зміни клімату	Ціль № 13: Пом'якшення наслідків зміни клімату

Розділ 1. Стан та перспективи Дніпропетровської області в досягненні сталого розвитку

Водночас проведений аналіз програмних документів, прийнятих до реалізації на регіональному рівні Дніпропетровською ОДА, засвідчив про невідповідність визначених у них стратегічних орієнтирів тим обласним пріоритетам розвитку для України, які були окреслені під час обласних консультацій (липень 2016 року, січень 2018 року, табл. 2). Дві із ЦСР – Ціль № 8 «Сприяння поступальному, всеохоплюю-

чому та сталому економічному зростанню, повній і продуктивній зайнятості та гідній праці для всіх» і Ціль № 16 «Сприяння побудові миролюбного й відкритого суспільства в інтересах сталого розвитку, забезпечення доступу до правосуддя для всіх і створення ефективних, підзвітних та заснованих на широкій участі інституцій на всіх рівнях» – не набули задекларованої під час консультацій уваги.

Таблиця 2

ПОРІВНЯННЯ ОБЛАСНИХ ПРІОРИТЕТІВ РОЗВИТКУ ДЛЯ ДОСЯГНЕННЯ ЦСР, ВИЗНАЧЕНИХ ПІД ЧАС КОНСУЛЬТАЦІЙ У ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОДА (2016 р., 2018 р.), ТА РЕГІОНАЛЬНИХ СТРАТЕГІЧНИХ ПРОГРАМНИХ ДОКУМЕНТІВ

Обласні пріоритети розвитку для України, що визначені під час обласної консультації в Дніпропетровській ОДА щодо ЦСР (липень 2016 р., січень 2018 р.)	Обласні пріоритети розвитку щодо ЦСР, зазначені у програмних документах, затверджених на регіональному рівні і прийнятих ОДА
Ціль № 8: Сприяння поступальному, всеохоплюючому та сталому економічному зростанню, повній і продуктивній зайнятості та гідній праці для всіх	Ціль № 3: Міцне здоров'я і благополуччя (11 відповідностей)
Ціль № 11: Забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості й екологічної стійкості міст і населених пунктів	Ціль № 11: Сталий розвиток міст і громад (10 відповідностей)
Ціль № 9: Створення стійкої інфраструктури, сприяння всеохоплюючій і сталій індустріалізації та інноваціям	Ціль № 9: Промисловість, інновації та інфраструктура (6 відповідностей)
Ціль № 16: Сприяння побудові миролюбного й відкритого суспільства в інтересах сталого розвитку, забезпечення доступу до правосуддя для всіх і створення ефективних, підзвітних та заснованих на широкій участі інституцій на всіх рівнях	Ціль № 2: Подолання голоду, розвиток сільського господарства (5 відповідностей)
Ціль № 3: Міцне здоров'я і благополуччя	Ціль № 12: Відповідальне споживання та виробництво (5 відповідностей)

Найціннішим у проведеній у Дніпропетровській ОДА регіональній консультації є те, що під час її проведення були запропоновані конкретні заходи щодо інтеграції Цілей сталого розвитку в наявні національні, регіональні, місцеві стратегії і плани. І, що важливо, враховано й статистичний аспект відображення поточних даних та їх динаміки, прозорості. Місцева консультація мала орієнтир на публічність і відкритість інформації. Акцент зроблено на тому, що успіх локалізації, реалізації та моніторингу Цілей сталого розвитку в Україні є залежним від готовності уряду створювати і розвивати

платформу відкритого діалогу для забезпечення сталого майбутнього для України, яка має все необхідне для сталого майбутнього, враховуючи активне громадське суспільство та успішність у залученні громадян до формування програми порядку денного на період до 2030 року.

Адаптація ЦСР для Дніпропетровської області передбачає врахування можливостей і потреб регіону. Втім, виокремлення специфічних завдань та індикаторів для області стосувалося не кожної із 17 цілей (Додаток 3).

1.4. ДЕЯКІ ЗМІНИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ, ВИСЛОВЛЕНІ ПІД ЧАС РЕГІОНАЛЬНИХ КОНСУЛЬТАЦІЙ ЩОДО АДАПТАЦІЇ ЦСР

Під час обговорення та наступних консультацій у робочих групах було висловлено велику кількість оціночних суджень стосовно відповідності чи невідповідності ЦСР у НДЦСР регіональним умовам та придатності їх для досягнення цілей регіонального розвитку. Було запропоноване уточнення індикаторів та цілей і підцілей. Ця інформація надається у розділі 2 та додатках 1 та 2. У даний розділ ми виносимо саме ті цілі та індикатори, які було змінено.

поновано більш стрімке зростання – 85% замість 75% у 2030 році.

Також було запропоновано внести додатковий індикатор 1.1.3 «Відношення середньої заробітної плати «місто – село», що сприятиме вирівнюванню між доходами сільського та міського населення.

У рамках цілі 1.2 запропоновано ввести індикатор 1.2.2 «Безкоштовна перепідготовка при центрах зайнятості (програми розвитку підприємництва, бізнес-проекти), у тому числі для людей з особливими потребами».

Додатково запропоновано ввести індикатор 1.3.3 «Частка витрат на комунальні послуги»: до 2030 року досягти рівня витрат домогосподарств на оплату комунальних послуг 25%.

Додано індикатор 1.3.4 «Співвідношення середнього доходу на душу населення в обласному центрі та регіонах».

1. ЦСР-1 «ПОДОЛАННЯ БІДНОСТІ»

Показники що відображають загальне зростання доходів населення, (індикатори 1.2.1, 1.1.2 пропонується залишити на рівні національних завдань). Водночас запропонований на рівні області індикатор 1.2.1 «Частка бідних, які охоплені державною соціальною підтримкою, у загальній чисельності бідного населення» запро-

Розділ 1. Стан та перспективи Дніпропетровської області в досягненні сталого розвитку

2. ЦСР-2 «ПОДОЛАННЯ ГОЛОДУ, РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА»

Для цілі 2 НД ЦСР у РД ЦСР було зазначено ті, що відображатимуть реальні показники Дніпропетровської області і потенціал для їхньої реалізації. В окремих випадках було внесено відповідні корективи, які деталізують інструменти досягнення поставлених завдань та враховують поточні виклики, що постали перед регіоном.

У завдання 2.1 було внесено уточнення і додано «якісного» харчування та «за рахунок місцевого виробника». Для завдання 2.2 НДЦСР «Підвищити вдвічі продуктивність сільського господарства, передусім за рахунок використання інноваційних технологій» пропонується визначити індикатори на рівні 107% до 2025 року і 104% у 2030 році, що відрізняються від НД ЦСР.

Індикатор 2.1.2 «Споживання молока в розрахунку на одну особу» пропонується доповнити показником «молочна продукція» та вписати як «споживання молока і молочної продукції в розрахунку на одну особу». Індикатор 2.1.3 «Споживання фруктів у розрахунку на одну особу» пропонується доповнити терміном «овочі» та викласти в редакції «споживання фруктів і овочів у розрахунку на одну особу» з винесенням пропозицій на розгляд ЦСР щодо зміни індикатора для всіх областей. Пропонується додати індикатор 2.1.4 «Збільшення поголів'я великої рогатої худоби».

У рамках завдання 2.2 ЦСР пропонується додати індикатор 2.2.3 «Кількість створених функціонуючих СОК (сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів)» та індикатор 2.2.4 «Питома вага фермерських господарств у загальній кількості с/г підприємств» із винесенням пропозицій на розгляд ЦСР щодо зміни індикатора

для всіх областей. Пропонується на рівні РДЦСР доповнити завдання 2.3 терміном «та дотримання сівозмін».

3. ЦСР-3 «МІЦНЕ ЗДОРОВ'Я І БЛАГОПОЛУЧЧЯ»

У пропозиції, висунутій у РДЦСР, пропонується розширити завдання до «знизити материнську смертність, ураховуючи передбачувані причини смертності».

На рівні РДЦСР було запропоновано застосувати додатковий індикатор 3.3.3 «Кількість хворих із вразливих груп населення, які перебувають на обліку», а також індикатор 3.3.4 «Частка хворих, яким уперше встановлено діагноз «гепатит»».

Завдання 3.6 «Знизити рівень отримання тяжких травм і смертності внаслідок ДТП, у тому числі за рахунок використання інноваційних практик реанімування, лікування та реабілітації постраждалих унаслідок ДТП» пропонується замінити для РДЦСР на «Забезпечити надання екстреної медичної допомоги під час ДТП». А індикатор «Відсоток поновлення реанімооблів, кількість одиниць реанімооблів на 100 тис. населення, час доїзду до хворих» доповнити індикатором «Відсоток населення, яке пройшло навчання щодо надання домедичної допомоги».

Завдання 3.8 «Знизити поширеність тютюнопаління серед населення з використанням інноваційних засобів інформування про негативні наслідки тютюнокуріння» доповнити і подати у вигляді завдання 3.8 «Знизити поширеність тютюнопаління, вживання алкоголю та наркозалежність серед населення з використанням інноваційних засобів інформування про негативні наслідки таких залежностей». Також запропоновано ввести новий індикатор «Частка осіб, які палять, до 16 років».

Індикатором, який показував би зміну форми фінансування з державної на альтернативну, є «Відсоток осіб, які мають поліс медичного страхування» (індикатор 3.9.2), запропонований у РД ЦСР.

Запропоновано формулювання завдання «Підвищення рівня доступу, якості та своєчасності надання медичних послуг для населення у сільській місцевості», а за індикатор узяти «Відсоток сільського населення, якому своєчасно було надано якісні медичні послуги».

Запропоновано додатковий індикатор 3.10.1 «Відсоток людей від 14 до 60 років, які охоплені скринінговими дослідженнями на ВІЛ/СНІД» та індикатор 3.11.1 «Відсоток осіб, смертність яких пов'язана з професійними захворюваннями, травматизмом» та інтегральний показник 3.12.1 «Очікувана тривалість життя».

4. ЦСР-4 «ЯКІСНА ОСВІТА»

Запропоновано додатково включити індикатор 4.8.1 «Місце області в рейтингу областей за результатами ЗНО» та індикатор 4.8.2 «Відсоток учнів, що склали ЗНО».

5. ЦСР-5 «ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ»

Пропонується запровадження індикатора 5.3.3 «Кількість чоловіків, які оформили відпустку по догляду за дитиною» та формулювання альтернативного завдання 5.7 «Розвиток наукового потенціалу жінок» із запровадженням нового індикатора 5.7.1 «Кількість жінок, що займаються науковими дослідженнями і мають науковий ступінь, у % до загальної кількості».

6. ЦСР-6 «ЧИСТА ВОДА ТА НАЛЕЖНІ САНІТАРНІ УМОВИ»

Запропоновано додатково впровадити регіональний індикатор 6.2.2 «Питома вага електроенергії на транспортування 1 м³ води».

7. ЦСР-7 «ДОСТУПНА ТА ЧИСТА ЕНЕРГІЯ»

Запропоновано виокремлення завдання 7.5 «Будівництво комунальних новітніх електростанцій із використанням альтернативних джерел виробки енергії», де за індикатор його виконання вибрано «Обсяги виробництва та продажу електроенергії по зеленому тарифу».

8. ЦСР-8 «ГІДНА ПРАЦЯ ТА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ»

Було проведено корекцію індикатора 8.1.3 та змінено індикатор 8.1.4 на «Місце області в рейтингу регіонів України за інноваційним індексом».

9. ЦСР-9 «ПРОМИСЛОВІСТЬ, ІННОВАЦІЇ ТА ІНФРАСТРУКТУРА»

Прийнято рішення про виокремлення першочергових завдань 9.1, 9.2, 9.3.

Уточнено регіональні завдання 9.3.1, 9.4, 9.5, 9.6, 9.7, 9.8.

Розділ 1. Стан та перспективи Дніпропетровської області в досягненні сталого розвитку

10. ЦСР-10 «СКОРОЧЕННЯ НЕРІВНОСТІ»

Завдання 10.1 «Забезпечити прискорене зростання доходів найменш забезпечених 40% населення» та завдання 10.4 «Проводити політику оплати праці на засадах рівності та справедливості» визначено як такі, що сприяють позитивним зрушенням на шляху скорочення нерівності.

11. ЦСР-11 «СТАЛИЙ РОЗВИТОК МІСТ І ГРОМАД»

Запропоновано модифікувати завдання 11.2 «Забезпечити розвиток громад і територій виключно на засадах комплексного планування та управління за участю громадськості» та сформулювати в такий спосіб: «Забезпечити розвиток поселень і територій виключно на засадах комплексного планування та управління за участю громадськості».

Завдання 11.2 має бути доповнене альтернативними індикаторами: 11.2.2 «Частка стратегій, що забезпечені фінансуванням, бюджетним та іншим, %»; 11.2.3 «Відсоток реалізованих проєктів, що забезпечені фінансуванням до загальної суми, %»; 11.2.4 «Відсоток коштів від загальної кількості, спрямованих на місцевий економічний розвиток»; 11.2.5 «Кількість проєктів громад, що спрямовані на місцевий економічний розвиток»; 11.2.6 «Сума та відсоток проєктів на принципах державно-приватного партнерства»; 11.2.7 «Кількість ініціатив громадських організацій, урахуваних у стратегіях та інших документах та впроваджених».

Завдання 11.3 вимагає запровадження уточнюючого індикатора 11.3.4 «Площа природно-заповідного фонду загальнодержавного значення, степи, %».

Завдання 11.4 «Забезпечити своєчасне оповіщення населення про надзвичайні ситуації з використанням інноваційних технологій» було уточнене так: «Забезпечити своєчасне оповіщення населення про надзвичайні ситуації та реагування на них із використанням інноваційних технологій». Запропоновано також уведення додаткового індикатора 11.4.2 «Час реагування на надзвичайну ситуацію та надання підтримки».

Індикатор 11.5.2 «Сумарний обсяг викидів в атмосферне повітря забруднюючих речовин від стаціонарних джерел, умовно приведений до оксиду вуглецю з урахуванням відносної агресивності основних забруднювачів, % до рівня 2015 року» замінено на регіональний індикатор «Кількість регіональних і муніципальних програм на зменшення забруднення повітря».

Наголошено на необхідності впровадження альтернативного індикатора вимірювання прогресу в зменшенні негативного впливу забруднюючих речовин, у т. ч. на довкілля міст, а саме індикатора 11.5.5 «Кількість електрозаправок».

Запропоновано альтернативні індикатори: 11.6.2 «Відсоток від обласного бюджету на розвиток туризму та формування іміджу області»; 11.6.3 «Кількість міст, що розробили свій бренд»; 11.6.4 «Кількість громад, що розробили свій бренд».

12. ЦСР-12 «ВІДПОВІДАЛЬНЕ СПОЖИВАННЯ ТА ВИРОБНИЦТВО»

Включено завдання 12.5 «Впроваджувати природоохоронні інновації». Також сформульовано п'ять додаткових індикаторів, що відображатимуть успіх у реалізації даного завдання: 12.5.1 «Кількість підпри-

емств, які впроваджували природоохоронні інновації, у відсотках від загальної кількості інноваційно активних підприємств»; 12.5.2. «Кількість підприємств, які впроваджували природоохоронні інновації для зменшення споживання енергії або вуглецевого сліду, у відсотках від загальної кількості інноваційно активних підприємств»; 12.5.3 «Кількість підприємств, які впроваджували природоохоронні інновації для зменшення рівня шуму, забруднення ґрунту, води чи повітря, у відсотках від загальної кількості інноваційно активних підприємств»; 12.5.4 «Кількість підприємств, які впроваджували природоохоронні інновації для забезпечення рециркуляції відходів, води, матеріалів для власного використання чи продажу, у відсотках від загальної кількості інноваційно активних підприємств».

Окрім того, було введено завдання 12.6 «Забезпечити комплексне виконання державних і регіональних програм екологічної безпеки промисловості» (із запровадженням альтернативного індикатора 12.5.1 «Рівень комплексного застосування заходів програм на території регіону»); завдання 12.7 «Застосування системи «зелених закупівель» (із запровадженням альтернативного індикатора 12.6.1 «Питома вага довгострокових гарантій визначеної відповідної якості, %»); завдання 12.8 «Використання переваг циркулярної економіки і замкнених ланцюгів поставок» (із запровадженням альтернативного індикатора 12.7.7 «Індекс розвитку циркулярної економіки для галузей промисловості, %»).

13. ЦСР-13 «ПОМ'ЯКШЕННЯ НАСЛІДКІВ ЗМІН КЛІМАТУ»

Серед основних напрямів політики пом'якшення наслідків змін клімату були виділені такі: збереження природних екосистем, під-

тримка їх цілісності та функцій життєзабезпечення; створення ефективної системи моніторингу довкілля; ресурсозбереження, забезпечення збалансованого природокористування; зниження рівня забруднення навколишнього природного середовища, забезпечення контролю джерел забруднення атмосферного повітря, поверхневих і підземних вод, зниження рівня забруднення та відтворення родючості ґрунтів; очистка територій від промислових і побутових відходів; формування системи переробки та утилізації відходів виробництва та споживання.

Завдання 13.1 «Обмежити викиди парникових газів в економіці», зазначене в НДЦСР, повністю відповідає потребам регіону.

14. ЦСР-15 «ЗАХИСТ ТА ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОСИСТЕМ СУШІ»

Регіональні експерти конкретизували завдання 15.3 «Відновити деградовані землі та ґрунти з використанням інноваційних технологій», позначеного у НДЦСР, запропонувавши альтернативне трактування: «Збільшити площу земель органічного виробництва» (індикатором його виконання є індикатор 15.3.3 «Площа земель органічного виробництва, тис. га»).

Завдання 15.4 «Забезпечити збереження гірських екосистем» модифіковане у завдання 15.4 «Запровадити екологічні та ресурсозберігаючі вимоги для користувачів земель» (з уведенням альтернативного індикатора вимірювання прогресу у його виконанні, а саме індикатора 15.4.1 «Площа сільськогосподарських угідь екстенсивного використання (сіножатей, пасовищ), тис. га, у загальній території регіону, %»).

15. ЦСР-16 «МИР, СПРАВЕДЛИВІСТЬ ТА СИЛЬНІ ІНСТИТУТИ»

Контроль над виконанням завдання 16.6 має бути доповнений введенням альтернативних індикаторів 16.6.2 «Кількість центрів надання адміністративних послуг (ЦНАП)» і 16.6.3 «Кількість адміністративних послуг, що надаються в електронному вигляді».

Завдання 16.8. у РДЦСР було модифіковано у «Сприяти участі підприємств області у відновленні території, постражда-

лої від конфлікту (Донбас)» і доповнено регіональним індикатором 16.8.1 «Кількість проектів, реалізованих підприємствами області у відновленні території, постраждалої від конфлікту (Донбас)».

16. ЦСР-17 «ПАРТНЕРСТВО ЗАРАДИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ»

Завдання 17.2 «Послідовно знижувати боргове навантаження на економіку», зазначене у НДЦСР, у РДЦСР було виключено.

Розділ 2

ОПИС РЕГІОНАЛЬНИХ ЦСР ТА ЇХНЯ РОЛЬ У ВИРІШЕННІ НАГАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ РОЗВИТКУ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

ЦСР-1 «ПОДОЛАННЯ БІДНОСТІ» 		
Завдання	Індикатор (назва)	Орган/структурний підрозділ, відповідальний за досягнення ЦСР
Завдання 1.1. Скоротити в чотири рази рівень бідності, зокрема шляхом ліквідації її крайніх форм	1.1.1. Частка населення, чий середньодушові еквівалентні сукупні витрати є нижчими за фактичний (розрахунковий) прожитковий мінімум, %.	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації
	1.1.2. Частка осіб, добове споживання яких є нижчим за 5,05 дол. США за ПКС, %.	
	1.1.3. Частка, коефіцієнт до середньої заробітної плати для регіону, міст, сіл	
Завдання 1.2. Збільшити охоплення бідного населення адресними програмами соціальної підтримки	1.2.1. Частка бідних, які охоплені державною соціальною підтримкою, у загальній чисельності бідного населення, %.	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації
	1.2.2. Безкоштовна перепідготовка при центрах зайнятості (програми розвитку підприємництва, бізнес- проекти), у тому числі для людей з особливими потребами	

Розділ 2. Опис регіональних ЦСР та їхня роль у вирішенні нагальних проблем розвитку Дніпропетровської області

Завдання 1.3. Підвищити життєстійкість соціально вразливих верств населення	1.3.1. Співвідношення рівнів бідності домогосподарств із дітьми та домогосподарств без дітей, рази	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації
	1.3.2. Частка витрат на харчування в сукупних витратах домогосподарств, %	
	1.3.3. Частка витрат на комунальні послуги	
	1.3.4. Співвідношення середнього доходу на душу населення в обласному центрі та регіонах (у зв'язку з депресивністю частини територій)	
Завдання 1.4. Зменшити рівень бідності шляхом підвищення рівня доходів населення вище прожиткового мінімуму	1.4.1. Частка населення, що отримує доходи на рівні прожиткового мінімуму і менше	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації

Індикатор	2015	2020	2025	2030
1.1.1	58,3	30,0	20,0	15,0
1.1.2	2,2	0,5	0,0	0,0
1.1.3	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
1.2.1	56	62	68	75
1.2.2	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
1.3.1	1,77	1,60	1,40	1,27
1.3.2.	52,9	47,4	38,5	31,2
1.3.3	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
1.3.4	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
1.4.1	32,5	30,5	26,5	20,5

Практика розвинутих держав свідчить, що для успішного подолання бідності необхідні загальні передумови: високий рівень зайнятості, економічне зростання, наявність нормально функціонуючих фінансових ринків та інститутів, стабільні демократичні та політичні структури управління, завдяки чому можливий перерозподіл доходів однієї частини суспільства на користь

іншої. Комплексні заходи соціального і економічного плану дають змогу створити нові можливості, скоротити бідність і забезпечити більшу рівність у суспільстві.

Економічне зростання хоча й сприяє включенню бідних у виробничу діяльність, не завжди гарантує власний достаток. Саме тому політика подолання бідності повинна

бути комплексною та включати такі імперативи: 1) запобігання подальшому зростанню бідного населення; 2) створення можливостей реалізації трудового потенціалу суспільства; 3) організація ефективної системи підтримки соціально незахищених верств населення; 4) участь у системі глобального соціального партнерства.

У Дніпропетровській області усвідомлюють необхідність зниження частки населення, що живе нижче встановленого державою прожиткового мінімуму. Подвоєння у 2017 році порівняно з 2016 роком мінімальної зарплати суттєво не вплинуло на зростання заробітних плат, особливо у промисловій сфері. Хоча, за даними Облстату, у 2017 році в Дніпропетровській області реальна заробітна плата зросла на 19,1% (що в номінальному вимірі відповідає зростанню у 36,7%, у т. ч. у переробній промисловості – на 27,9%), за даними Дніпропетровського обласного об'єднання профспілок, в області майже 2/3 від загальної чисельності працюючих (64,1%, 480,1 тис. осіб) мають заробітну плату нижче за розмір середньої зарплати по області у 2017 році (7 141 грн.). Однак більше третини – 241,2 тис. робітників (32,2%) – мають заробітну плату на рівні або нижче розрахованого Мінсоцполітики фактичного прожиткового мінімуму у цінах 2017 р. – 3 924 грн. Ще 88,4 тис. працівників (11,8%) близькі до цієї групи. Це означає, що 329,6 тис. працівників – майже половина від загальної чисельності по області (44,0%) – мають заробітну плату, яка не дає змоги працюючому задовольнити навіть нагальну потребу в харчуванні та в оплаті комунальних послуг.

Таким чином, завдання 1.1.1, що поставлено в рамках національної доповіді Цілі сталого розвитку № 1 «Частка населення, чий середньодушові еквівалентні сукупні витрати є нижчими за фактичний (розрахунковий) прожитковий мінімум» є акту-

альними для Дніпропетровської області та відповідають регіональним завданням і планам. Також підтримуються основні рекомендації щодо досягнення цілей, зроблені на національному рівні: дотримання принципу соціальної справедливості під час розподілу коштів програм соціальної підтримки, зменшення масштабів дитячої бідності, активізація непрацюючих працездатних учасників соціальних програм, створення умов для зростання фінансової спроможності домогосподарств та розширення їх можливостей для розвитку. Про загальне зростання доходів населення, у тому числі вихід із бідності тих його верств, що раніше перебували серед осіб, що належать до бідного населення, свідчитиме про досягнення запланованих індикаторів 1.2.1 «Частка бідних, які охоплені державною соціальною підтримкою, у загальній чисельності бідного населення» та індикатора 1.1.2 «Частка осіб, добове споживання яких є нижчим за 5,05 дол. США за ПКС». Цей показник пропонується залишити на рівні національних завдань. Запропоновані на рівні області показники індикатора 1.2.1 «Частка бідних, які охоплені державною соціальною підтримкою, у загальній чисельності бідного населення» (від 56% до 75%) відрізняються від визначених на загальноукраїнському рівні (від 56,3 % до 85%). Цей показник має віддзеркалювати той факт, що в області середній рівень заробітної плати вище від загальнонаціонального.

Також у процесі регіональних консультацій було запропоновано внести додатковий індикатор 1.1.3 області «Відношення середньої заробітної плати «місто – село», що сприятиме вирівнюванню між доходами сільського та міського населення.

У рамках Цілі 1.2 національних цілей «Збільшити охоплення бідного населення адресними програмами соціальної підтримки», крім цілі 1.2.1 «Частка бідних,

Розділ 2. Опис регіональних ЦСР та їхня роль у вирішенні нагальних проблем розвитку Дніпропетровської області

які охоплені державною соціальною підтримкою, в загальній чисельності бідного населення» на регіональних консультаціях запропоновано ввести індикатор 1.2.2 «Безкоштовна перепідготовка при центрах зайнятості (програми розвитку підприємництва, бізнес-проекти), у тому числі для людей з особливими потребами», що виводить програму роботи з бідністю в економічну сферу, а не тільки залишати її в межах соціальної підтримки.

Споживання продуктів харчування (завдання 1.3 національних цілей) є вагомим складником матеріального становища домогосподарств. Значну частку сімейного бюджету родини незалежно від забезпеченості щомісяця витрачають на харчування. Так, питома вага витрат на харчування (включаючи харчування поза домом) у сукупних витратах сімей Дніпропетровської області (індикатор 1.3.2 національних цілей) у 2015 році становила 52,9% проти 54% у середньому по Україні. Відповідно, таке співвідношення буде зберігатися і в майбутньому: 31,2% на національному рівні проти 30% на обласному рівні в 2030 році. Таке зниження відповідатиме наближенню частки витрат на харчування до рівня розвинутих країн. Додатково в

рамках регіональних консультацій запропоновано ввести індикатор 1.3.3 «Частка витрат на комунальні послуги», що є суттєвим як для України у цілому (з пропозицією розглянути внесення такого індикатора до переліку національних цілей). Це пов'язано з високою часткою витрат на комунальні послуги у витратах домогосподарств у зв'язку з різким та раптовим установленням тарифів на енергоресурси (передусім на природний газ) та подальшими діями уряду щодо призначення субсидій. Станом на початок 2018 року більше 6,5 млн. домогосподарств користуються державними субсидіями на відшкодування витрат за комунальні послуги. Це перевищує відсотково європейський рівень у п'ять разів. Пропонується до 2030 року досягти рівня витрат домогосподарств на оплату комунальних послуг у 25%.

Запропонований індикатор 1.3.4 «Співвідношення середнього доходу на душу населення в обласному центрі та регіонах», на думку експертів, є вкрай інформативним, ураховуючи ступінь депресивності частини територій Дніпропетровської області, отже, буде віддзеркалювати ступінь виконання завдання вирівнювання у доходах.

**ЦСР-2 «ПОДОЛАННЯ ГОЛОДУ,
РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА»**

Завдання	Індикатор (назва)	Орган/структурний підрозділ, відповідальний за досягнення ЦСР
Завдання 2.1. Забезпечити доступність збалансованого й якісного харчування на рівні науково обґрунтованих норм для всіх верств населення, у т. ч. за рахунок місцевого виробника	2.1.1. Споживання м'яса в розрахунку на одну особу, кг/рік. 2.1.2. Споживання молока і молочної продукції в розрахунку на одну особу, кг/рік. 2.1.3. Споживання фруктів і овочів у розрахунку на одну особу, кг/рік. 2.1.4. Збільшення поголів'я великої рогатої худоби, % зростання	Управління агропромислового розвитку облдержадміністрації
Завдання 2.2. Підвищити вдвічі продуктивність сільського господарства, насамперед за рахунок використання інноваційних технологій	2.2.1. Продуктивність праці в сільському господарстві, тис. доларів США на одного зайнятого 2.2.2. Індекс сільськогосподарської продукції, %. 2.2.3. Кількість створених функціонуючих СОК (сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів), од. 2.2.4. Питома вага фермерських господарств у загальній кількості с/г підприємств, %	Управління агропромислового розвитку облдержадміністрації
Завдання 2.3. Забезпечити створення стійких систем виробництва продуктів харчування, що сприяють збереженню екосистем і поступово поліпшують якість земель та ґрунтів, насамперед за рахунок використання інноваційних технологій та дотримання сівозмін	2.3.1. Індекс виробництва харчових продуктів, %. 2.3.2. Частка продукції харчової промисловості та переробки сільськогосподарської сировини в експорті груп 1–24 УКТЗЕД, %.	Управління агропромислового розвитку облдержадміністрації

Розділ 2. Опис регіональних ЦСР та їхня роль у вирішенні нагальних проблем розвитку Дніпропетровської області

Завдання 2.3. Забезпечити створення стійких систем виробництва продуктів харчування, що сприяють збереженню екосистем і поступово поліпшують якість земель та ґрунтів, насамперед за рахунок використання інноваційних технологій та дотримання сівозмін	2.3.3. Частка сільськогосподарських угідь під органічним виробництвом у загальній площі сільськогосподарських угідь Дніпропетровщини, %	Управління агропромислового розвитку облдержадміністрації
Завдання 2.4. Знизити волатильність цін на продукти харчування	2.4.1. Індекс споживчих цін на продукти харчування (середньорічний), %	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації

Індикатор	2015	2020	2025	2030
2.1.1	51	61	71	80
2.1.2	210	270	320	380
2.1.3	51	65	78	90
2.1.4	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
2.2.1	8,7	10,0	12,5	15,0
2.2.2	95,2	107	107	104
2.2.3	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
2.2.4	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
2.3.1	87,2	103	103	103
2.3.2	38,3	51,0	57,0	65,0
2.3.3	1	1,1	1,3	1,7
2.4.1	144,4	105,0	105,0	105,0

Національна доповідь «Цілі сталого розвитку: Україна» (далі – НД ЦСР) містить найконструктивніші ідеї щодо досягнення Цілі 2 сталого розвитку «Подолання голоду, розвиток сільського господарства», які уособилися в поставлених завданнях та індикаторах, що засвідчують про їх виконання. Саме тому в Регіональній доповіді ЦСР (далі – РД ЦСР) 2018 року було запозичено ті з них, що відображатимуть реальні показники Дніпропетровської області та потенціал для їх реалізації. Втім, в окремих випадках було внесено відповідні корек-

тиви, які деталізують інструменти досягнення поставлених завдань та/або враховують поточні виклики, що постали перед регіоном.

Так, повністю приймаючи до виконання завдання 2.1, у РД ЦСР у цей пункт було внесено уточнення щодо необхідності диверсифікації джерел збалансованого і додати «якісного» харчування та «за рахунок місцевого виробника». На думку експертів, це дасть змогу синтезувати цілі подолання голоду, якості життя і розвитку

сільського господарства. Більше того, постановка завдання в такому вигляді дасть змогу кореспондувати дану Ціль 2 із Ціллю 8 «Гідна праця та економічне зростання», адже за умови її досягнення сприятиме створенню нових робочих місць, а отже – зростанню купівельної спроможності регіону. Завдання 2.2 НД ЦСР «Підвищити вдвічі продуктивність сільського господарства, насамперед за рахунок використання інноваційних технологій» відповідає загальному тренду світового розвитку, оскільки Україна до цього часу має в чотири-п'ять разів більше зайнятих в агросекторі. Індикатор 2.2.2 «Індекс сільськогосподарської продукції» в ЦСР є явно заниженим, оскільки прогнозується збільшення експорту тільки традиційної продукції агросектора в два рази до 2030 року, не враховуючи виникнення нових, промислового типу ферм, що можуть бути характерною особливістю як України у цілому так і Дніпропетровського регіону зокрема. Відповідно, пропонується визначити індикатори на рівні 107% до 2025 року зі зниженням до 104% у 2030 році.

Індикатор ЦСР 2.1.1 «Споживання м'яса в розрахунку на одну особу» відповідає вимогам РД ЦСР, тому і сам індикатор, і його числові значення пропонується залишити на рівні ЦСР.

Індикатор 2.1.2 «Споживання молока в розрахунку на одну особу» пропонується доповнити показником «молочної продукції» та вписати як «Споживання молока і молочної продукції в розрахунку на одну особу» з винесенням пропозицій на розгляд ЦСР. Це відповідає загальносвітовій тенденції переходу на кисломолочні продукти. Відповідні цифрові показники також пропоновано для області змінити.

Індикатор 2.1.3 «Споживання фруктів у розрахунку на одну особу» пропонується доповнити терміном «овочів» та викласти

в редакції «Споживання фруктів і овочів у розрахунку на одну особу» з винесенням пропозицій на розгляд ЦСР як таке, що відповідає характеру споживання нем'ясних продуктів в Україні.

Пропонується в рамках об'єднаної цілі ЦСР «Подолання голоду, розвиток сільського господарства» додати індикатор 2.1.4 «Збільшення поголів'я великої рогатої худоби» як такий, що відповідає розвитку регіонального виробництва та зменшенню залежності від імпорту. Тим самим цілям служить визначений у ЦСР індикатор 2.3.2 «Частка продукції харчової промисловості та переробки сільськогосподарської сировини в експорті груп 1–24 УКТЗЕД», який був цілком підтриманий у рамках РД ЦСР.

Сільськогосподарське виробництво в різних районах області розвивається досить нерівномірно, а його ефективність відрізняється у рази. У структурі землекористування Дніпропетровської області переважають великі аграрні підприємства. Невеликі аграрні господарства (до 50 га землі) серед загальної кількості виробників становлять 56,4% й обробляють лише 4% земель. Будучи значним і стабільним навіть у кризові часи, аграрний сектор стикається з численними труднощами і не в змозі забезпечити достатню зайнятість для сільського населення та мешканців області необхідним переліком та кількістю харчових продуктів. Отже, слід шукати додаткові можливості для зайнятості сільських жителів як у сільськогосподарському виробництві через його диверсифікацію, так і в інших секторах регіональної економіки, передусім через самозайнятість сільського населення та його залучення до підприємництва й роботи у малих містах та селищах. Це дасть змогу збалансувати розвиток сіл та міст і запобігти подальшому відтоку молодого, кваліфікованого й освіченого населення із сільських територій. Головним завданням при цьому стає збільшення доданої вартості аграрного

Розділ 2. Опис регіональних ЦСР та їхня роль у вирішенні нагальних проблем розвитку Дніпропетровської області

виробництва, створення додаткових можливостей для збільшення доходів малих та середніх агровиробників та сільського населення. Саме тому в рамках завдання 2.2 ЦСР «Підвищити вдвічі продуктивність сільського господарства, насамперед за рахунок використання інноваційних технологій» регіональними пропозиціями пропонується додати індикатор 2.2.3 «Кількість створених функціонуючих СОК (сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів)» та індикатор 2.2.4 «Питома вага фермерських господарств у загальній кількості с/г підприємств» із внесенням пропозицій щодо змін у Національній доповіді ЦСР. Такі показники відповідають давній українській традиції об'єднання зусиль дрібних та середніх господарств для успішного функціонування на глобальному ринку (логістика і продаж), а також будуть відображати демонополізацію аграрного сектора та підвищення його продуктивності. Ще одним важливим доповненням, що пропонується на рівні РД ЦСР, є доповнення завдання 2.3 «Забезпечити створення стійких систем виробництва продуктів харчування, що сприяють збереженню екосистем і посту-

пово поліпшують якість земель та ґрунтів, насамперед за рахунок використання інноваційних технологій» терміном «та дотримання сівозмін». Це доповнення є надзвичайно важливим для забезпечення сталого розвитку України, коли буде зафіксовано вимогу збереження родючості ґрунтів як основного капіталу українського агросектора. Цим же цілям відповідає запропонований ЦСР індикатор 2.3.3. «Частка сільськогосподарських угідь під органічним виробництвом у загальній площі сільськогосподарських угідь», що підтримується РД ЦСР.

Важливим завданням у рамках Цілі 2 ЦСР «Подолання голоду, розвиток сільського господарства» є завдання 2.4 «Знизити волатильність цін на продукти харчування». З огляду на статистику 1990-х років, пов'язану з гіперінфляцією, а також катастрофічними показниками індексу споживчих цін у 2015 році (44%), РД ЦСР підтримує рівні індексу 2.4.1 «Споживчі ціни на продукти харчування (середньорічний)», указані у ЦСР. Такі показники забезпечуватимуть досягнення цілей 1 і 2 ЦСР.

ЦСР-3 «МІЦНЕ ЗДОРОВ'Я І БЛАГОПОЛУЧЧЯ»

Завдання	Індикатор (назва)	Орган/структурний підрозділ, відповідальний за досягнення ЦСР
Завдання 3.1. Знизити материнську смертність, ураховуючи передбачувані причини смертності	3.1.1. Кількість випадків материнської смерті, на 100 тис. живонароджених	Департамент охорони здоров'я облдержадміністрації
Завдання 3.2. Мінімізувати смертність, якій можна запобігти, серед дітей віком до п'яти років	3.2.1. Смертність дітей у віці до п'яти років, випадків на 1 тис. живонароджених	Департамент охорони здоров'я облдержадміністрації
Завдання 3.3. Зупинити епідемії ВІЛ/СНІДу та туберкульозу, у тому числі за рахунок використання інноваційних практик та засобів лікування	3.3.1. Кількість хворих з уперше в житті встановленим діагнозом ВІЛ, на 100 тис. населення 3.3.2. Кількість хворих з уперше в житті встановленим діагнозом активного туберкульозу, на 100 тис. населення	Департамент охорони здоров'я облдержадміністрації
Завдання 3.4. Знизити передчасну смертність від неінфекційних захворювань	3.4.1. Показник смертності внаслідок навмисних самоушкоджень (включаючи самогубства) на 100 тис. населення. 3.4.2. Кількість смертей жінок від цереброваскулярних хвороб у віці 30–59 років, на 100 тис. жінок відповідного віку. 3.4.3. Кількість смертей від злоякісного новоутворення молочної залози у віці 30–59 років, на 100 тис. жінок відповідного віку. 3.4.4. Кількість смертей від злоякісного новоутворення шийки матки у віці 30–59 років, на 100 тис. жінок відповідного віку. 3.4.5. Кількість осіб, охоплених діагностичним тестуванням	Департамент охорони здоров'я облдержадміністрації

Розділ 2. Опис регіональних ЦСР та їхня роль у вирішенні нагальних проблем розвитку Дніпропетровської області

Завдання 3.5. Забезпечити надання екстреної медичної допомоги під час ДТП	3.5.1. Час доїзду до хворих, у хвилинах. 3.5.2. Відсоток населення, яке пройшло навчання з надання домедичної допомоги	Департамент охорони здоров'я облдержадміністрації
Завдання 3.6. Забезпечити загальну якісну імунізацію населення з використанням інноваційних препаратів	3.6.1. Рівень охоплення імунопрофілактикою згідно з Національним календарем щеплень (відповідно до медичних показань), %	Департамент охорони здоров'я облдержадміністрації
Завдання 3.7. Знизити поширеність тютюнопаління, вживання алкоголю та наркозалежність серед населення з використанням інноваційних засобів інформування про негативні наслідки таких залежностей	3.7.1. Частка осіб, які палять, серед жінок віком 16–29 років, %. 3.7.2. Частка осіб, які палять, серед чоловіків віком 16–29 років, %. 3.7.3. Частка осіб, які палять, до 16 років	Департамент охорони здоров'я облдержадміністрації
Завдання 3.8. Здійснити реформу фінансування системи охорони здоров'я	3.8.1. Частка витрат населення у загальних видатках на охорону здоров'я, %. 3.8.2. Відсоток осіб, які мають поліс медичного страхування	Департамент охорони здоров'я облдержадміністрації
Завдання 3.9. Охопити скринінговими дослідженнями населення регіону	3.9.1. Відсоток людей від 14 до 60 років, які охоплені скринінговими дослідженнями на ВІЛ/СНІД	Департамент охорони здоров'я облдержадміністрації
Завдання 3.10. Підвищення рівня доступу, якості та своєчасності надання медичних послуг для населення у сільській місцевості	3.10.1. Відсоток сільського населення, якому своєчасно було надано якісні медичні послуги	Департамент охорони здоров'я облдержадміністрації
Завдання 3.11. Реалізація програм планування сім'ї для підвищення репродуктивного здоров'я	3.11.1. Кількість абортів на 1 тис. жінок фертильного віку. 3.11.2. Показник співвідношення абортів та живонароджених дітей. 3.11.3. Показник поширеності і доступності контрацептивів, у % від жінок репродуктивного віку	Департамент охорони здоров'я облдержадміністрації

Індикатор	2015	2020	2025	2030
3.1.1	5	3	3	2
3.2.1	8,3	7,9	7,2	6,5
3.3.1	37,2	30,9	24,8	20,6
3.3.2	17,5	17,0	16,0	15,2
3.4.1	38,1/7,6	31/6,2	25/5,3	19/3,8
3.4.2	28,9	25,5	23,1	22,0
3.4.3	26,3	23,0	20,0	18,3
3.4.4	12,2	10,1	9,8	9,5
3.4.5	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
3.5.1	18	15	12	8
3.5.2	5	9	15	23
3.6.1	50	95	95	95-98
3.7.1	5,0	4,5	4,0	4,0
3.7.2	31,4	27,0	23,0	20,0
3.7.3	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
3.8.1	45,3	40,0	35,0	30,0
3.8.2	2,5	5	15	35
3.9.1	18	25	35	42
3.10.1	60	67	75	85
3.11.1	13,75	12,50	11,0	9,5
3.11.2	1:3	1:4	1:5	1:7
3.11.3	57	55	67	82

У Дніпропетровській області частка населення, яке оцінило стан свого здоров'я як добрий, не перевищує 40%. Така оцінка стану здоров'я населення, серед іншого, пояснюється значною часткою осіб похилого віку в структурі населення, а також високим рівнем урбанізації та розвитку промисловості, що впливає на екологічний стан в регіоні, а отже, і на стан здоров'я.

Основними проблемними питаннями репродуктивного здоров'я в Дніпропетровській області є материнська смертність (з 2012 по 2016 рік цей показник коливався від трьох до семи випадків на 100 тис. живонароджених) та смертність немовлят. На Дніпропетровщині створена перша в Україні комплексна система перинатальної

допомоги. Вона включає широку мережу міжрайонних пологових центрів, три неонатальних центри, а також два нових сучасних перинатальних центри – у Кривому Розі та Дніпрі, розрахованих на 7 тис. пологів на рік.

Із 2000 року в Дніпропетровській області, як і в Україні, спостерігається спадна динаміка рівнів дитячої та материнської смертності, проте вони все ще не відповідають середньоєвропейським значенням. Головною причиною є відносно висока смертність дітей унаслідок зовнішніх причин (у 2015 р. це майже кожна третя смерть у віці від одного до п'яти років, якій можна запобігти за умови належного догляду за дитиною). Більшість випадків смерті відбувається у

Розділ 2. Опис регіональних ЦСР та їхня роль у вирішенні нагальних проблем розвитку Дніпропетровської області

віці до п'яти років. Рівень смертності до п'яти років залежить від доступності, досяжності та якості послуг охорони здоров'я, освіти, особливо освіти матерів; доступу до безпечної води та належних санітарних умов; рівня бідності і харчування.

Смертність немовлят у Дніпропетровській області є визначальною у формуванні смертності дітей до п'яти років. Імовірність померти різко зменшується після досягнення дитиною однорічного віку. В Україні помирає кожна 131-ша дитина, так і не доживши до одного року. Серед основних причин: хвороби перинатального періоду (інфекції, розлади серцево-судинної системи, пологові травми тощо), вроджені вади розвитку, хвороби нервової системи тощо. За даними 2016 року в Дніпропетровській області помирає кожна 120-та дитина в перший рік свого життя. Це зумовило постановку завдання 3.2 «Мінімізувати смертність, якій можна запобігти, серед дітей віком до п'яти років».

За оціночними даними, на початок 2016 року в Україні мешкало 220 тис. ВІЛ-інфікованих осіб, із яких під медичним наглядом перебуває 130 тис. громадян. Майже половину з ВІЛ-інфікованих становлять жінки, 88% яких перебувають у репродуктивному віці. Понад 50% нових випадків ВІЛ-інфекції діагностується разом зі СНІДом, що зумовлено пізнім зверненням за медичною допомогою. За даними диспансерного обліку, поширеність ВІЛ-інфекції серед громадян Дніпропетровської області характеризується темпом приросту в понад 7% на рік, становлячи 697 осіб на 100 тис. населення. Показник захворюваності на СНІД зростає не менш загрозливими темпами – від 7% до 10% на рік (63,2 особи на 100 тис. населення). Усвідомлення загрози поширення ВІЛ/СНІД зумовило вибір відповідного завдання 3.3 «Зупинити епідемію ВІЛ/СНІДу та туберкульозу, у тому числі

за рахунок використання інноваційних практик та засобів лікування» і за індикатор було взято кількість хворих з уперше в житті встановленим діагнозом ВІЛ, на 100 тис. населення. Використання превентивних заходів з упередження поширення ВІЛ/СНІДу дасть змогу зменшити темпи розповсюдження хвороб серед населення Дніпропетровської області, що має бути відображене в індикаторі 3.3.1 «Зниження до 20,6 на 100 тис. жителів кількості хворих з уперше в житті встановленим діагнозом ВІЛ».

Виконання Дніпропетровською областю національного завдання 3.4 «Знизити передчасну смертність від неінфекційних захворювань» зможе суттєво скоротити обсяг реальних і потенційних утрат, спричинених самогубствами. Слід акцентувати, що під час соціальних потрясінь число самогубств може зростати, тому важливим завданням на шляху мінімізації демографічних та економічних утрат унаслідок суїциду є адаптація до мирного життя учасників АТО, переселенців із зони воєнного конфлікту. Одним із загальновизнаних підходів до аналізу втрат, спричинених передчасною смертністю від конкретної причини, є оцінка обсягу (у роках) потенційного життя, недожитого через настання такої смерті. Розрахунок обсягу і структури втрачених років потенційного життя (ВРПЖ, Years of Potential Life Lost (YPLL)) дає можливість оцінити значущість передчасної смертності від цієї причини та/або ілюструє ймовірну вигоду від скорочення. В Україні також в останні роки запропоновано використовувати цю методику для оцінки не лише втрат через смертність, а й ефективності політики у сфері громадського здоров'я і діяльності системи охорони здоров'я. За індикатор вибрано показник смертності внаслідок навмисних самоушкоджень (включаючи самогубства) на 100 тис. населення. За даними 2015 року, у Дніпропетровській

області він становив 38,1 у чоловіків і 7,6 у жінок. Очікується, що в 2030 році ці показники мають бути скорочені вдвічі.

Надзвичайно шкідливим фактором, що спричиняє низьку очікувану тривалість життя і високу смертність серед людей молодого і середнього віку, є захворювання, спричинені палінням та вживанням алкоголю. У рамках підготовки РД ЦСР було запропоновано завдання 3.7 «Знизити поширеність тютюнопаління серед населення з використанням інноваційних засобів інформування про негативні наслідки тютюнопаління» доповнити і подати у вигляді завдання 3.7 «Знизити поширеність тютюнопаління, вживання алкоголю та наркозалежність серед населення з використанням інноваційних засобів інформування про негативні наслідки таких залежностей». Також, зважаючи на те, що шкідливі звички виникають у підлітковому віці, запропоновано ввести новий індикатор «Частка осіб, які палять, до 16 років», додавши до пропонованого у ЦСР індикатор «Частка осіб, які палять, серед чоловіків віком 16–29 років».

Завдання 3.8, що стосується реформи фінансування системи охорони здоров'я, індикатором досягнення якого є «Частка витрат населення у загальних видатках на охорону здоров'я» (що має бути зниженим з 45,3 % у 2015 році до 30% у 2030 році), напряму пов'язаний зі зростанням доходів населення. Індикатором, який показував би зміну форми фінансування з державної на альтернативну, є «Відсоток осіб, які мають поліс медичного страхування» (індикатор 3.8.2), запропонований у РД ЦСР.

У Дніпропетровській області, як і в середньому по Україні, залишаються проблеми з доступністю послуг лікарів. У 25% домогосподарств, у яких хто-небудь із членів за потреби не отримав медичну допомогу, хворі не мали можливості відвідати лікаря

(у сільській місцевості таких домогосподарств було понад 40%). Це зумовило формулювання для Дніпропетровської області завдання 3.10 «Підвищення рівня доступу, якості та своєчасності надання медичних послуг для населення у сільській місцевості», а за індикатор 3.10.1 вибрати відсоток сільського населення, якому своєчасно було надано якісні медичні послуги.

Виконання заходів Державної програми «Репродуктивне здоров'я нації» на період до 2015 року та регіоналізації перинатальної допомоги сприяло суттєвому зниженню кількості абортів в Україні – з 17,0 на 1 тис. жінок фертильного віку в 2011 році до 9,8 у 2015 році. Однак, незважаючи на позитивну динаміку частоти абортів у жінок фертильного віку, в Україні цей показник у два-шість разів вищий, ніж у Канаді, Нідерландах, Німеччині, Іспанії. У всьому світі статистика відношення абортів до живонароджених виглядає як 1:7, в Україні з 2001 року частота пологів почала перевищувати частоту абортів, проте співвідношення абортів до живонароджених становить лише 1:3,9. У Дніпропетровській області кількість абортів на 1 тис. жінок фертильного віку становить 13,75 за даними на 2015 рік. Окреслене зумовило постановку регіонального завдання 3.11 «Реалізація програм планування сім'ї для підвищення репродуктивного здоров'я», індикаторами виконання якого стануть показник скорочення рівня абортів на 1 тис. жінок фертильного віку, показник співвідношення абортів та живонароджених дітей, а також показник поширеності й доступності контрацептивів, який визначає частку жінок репродуктивного віку (15–49 років), що використовують будь-який метод контрацепції в даний момент часу.

Як правило, у світовій практиці у розрахунок беруться жінки репродуктивного віку, що перебувають у шлюбі або в

Розділ 2. Опис регіональних ЦСР та їхня роль у вирішенні нагальних проблем розвитку Дніпропетровської області

союзи, але у РД ЦСР пропонується взяти у розрахунок усіх жінок репродуктивного віку. Запропоновані індикатори відображатимуть ступінь свідомих зусиль і можливостей жителів Дніпропетровської області контролювати свою фертильність. Поширеність і доступність контрацепції також є показником доступу до послуг підтримання репродуктивного здоров'я – важливого елемента первинної медико-санітарної допомоги. Програми охорони

репродуктивного здоров'я, які включають у себе планування сім'ї, є одним із факторів, які сприяють зміні в демографічній поведінці й тенденціях, які, своєю чергою, впливають на стабільність і розвиток регіону. Перевагами використання протизаплідних засобів є можливість запобігання небажаній вагітності, тим самим знижуючи ризик абортів, а також потенційні ускладнення під час вагітності та ризик материнської смертності.

ЦСР-4 «ЯКІСНА ОСВІТА»

Завдання	Індикатор (назва)	Орган/структурний підрозділ, відповідальний за досягнення ЦСР
Завдання 4.1. Забезпечити доступність якісної шкільної освіти для всіх дітей та підлітків	4.1.1. Частка населення, задоволеного доступністю та якістю послуг шкільної освіти, %. 4.1.2. Частка дітей шкільного віку, які охоплені загальною середньою освітою, %	Департамент освіти і науки облдержадміністрації
Завдання 4.2. Забезпечити доступність якісного дошкільного розвитку для всіх дітей	4.2.1. Чистий показник охоплення дошкільними навчальними закладами дітей віком п'яти років, %	Департамент освіти і науки облдержадміністрації
Завдання 4.3. Забезпечити доступність професійної освіти	4.3.1. Частка дорослого населення, яке здобуває професійну освіту	Департамент освіти і науки облдержадміністрації
Завдання 4.4. Підвищити якість вищої освіти та забезпечити її тісний зв'язок із наукою, сприяти формуванню в країні міст освіти та науки	4.4.2. Кількість університетських міст, одиниць	Департамент освіти і науки облдержадміністрації
Завдання 4.5. Збільшити поширеність серед населення знань і навичок, необхідних для отримання гідної роботи та підприємницької діяльності	4.5.1. Рівень участі дорослих та молоді у формальних та неформальних видах навчання та професійної підготовки за останні чотири тижні, % населення віком 15–70 років. 4.5.2. Відсоток населення, охопленого дистанційним та іншими видами навчання впродовж життя	Департамент освіти і науки облдержадміністрації
Завдання 4.6. Ліквідувати гендерну нерівність серед шкільних учителів	4.6.1. Частка чоловіків серед шкільних учителів, %	Департамент освіти і науки облдержадміністрації
Завдання 4.7. Створити в школах сучасні умови навчання, включаючи інклюзивне, на основі інноваційних підходів	4.7.1. Частка сільських денних загальноосвітніх навчальних закладів, що мають доступ до Інтернету, %.	Департамент освіти і науки облдержадміністрації

Розділ 2. Опис регіональних ЦСР та їхня роль у вирішенні нагальних проблем розвитку Дніпропетровської області

Завдання 4.7. Створити в школах сучасні умови навчання, включаючи інклюзивне, на основі інноваційних підходів	<p>4.7.2. Частка сільських денних загальноосвітніх навчальних закладів, що мають комп'ютерні програмні засоби навчання, %.</p> <p>4.7.3. Частка денних загальноосвітніх навчальних закладів, у яких організовано інклюзивне навчання, %.</p> <p>4.7.4. Частка закладів освіти, у яких виконано вимоги до інклюзивного навчання та навчання дітей з особливими потребами</p>	Департамент освіти і науки облдержадміністрації
Завдання 4.8. Підвищити якість навчання у регіоні	<p>4.8.1. Місце області в рейтингу областей за результатами ЗНО.</p> <p>4.8.2. Відсоток учнів, що склали ЗНО</p>	

Індикатор	2015	2020	2025	2030
4.1.1	99,9	100	100	100
4.1.2	99,9	100	100	100
4.2.1	70,6	80,0	90,0	95,0
4.3.1	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
4.4.2	7	10	12	14
4.5.1	9,2	10,0	12,0	14,0
4.5.2	27	32	40	55
4.6.1	14,7	17,0	20,0	25,0
4.7.1	81,6	100	100	100
4.7.2	60,5	100	100	100
4.7.3	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
4.7.4	8	15	25	50
4.8.1	12	10	7	4
4.8.2	82	85	90	96

На початок 2017/2018 навчального року в Дніпропетровській області функціонувало 937 загальноосвітніх навчальних закладів (359 – у сільській місцевості, 578 – у міських поселеннях). Упродовж останніх років спостерігається стале зменшення їх кількості. Порівняно з попереднім навчальним роком мережа зазначених закладів скоротилася на 30 одиниць (3%), а порівняно з 2010/2011 навчальним роком – на 107 (10%). Разом із тим кількість учнів продовжує зростати. Так, на початок 2017/2018 навчального року до навчання приступила 321 тис. дітей, рік тому їх було 314 тис., а на початок 2010/2011 навчального року – 298 тис. У поточному році вперше сіли за парти майже 35 тис. першачків. У Дніпропетровській області загальну середню освіту надають 922 денні загальноосвітні навчальні заклади (середні школи різних ступенів, гімназії, ліцеї, колегіуми, навчально-виховні комплекси, спеціальні та санаторні школи) та 15 вечірніх (змінних) шкіл. Навчально-виховний процес у загальноосвітніх навчальних закладах здійснюється як за груповою, так і за індивідуальною формами навчання. Із загальної кількості учнів 2 тис. (0,6%) здобувають освіту індивідуально. Навчанням молодого покоління у школах зайнято 28 тис. учителів. На кожного педагога припадає у середньому по 11 учнів.

Під час обговорення на Регіональній консультації «Адаптація національних Цілей сталого розвитку для Дніпропетровської області» Цілі 4 «Якісна освіта» експертами було сформульовано низку завдань, зокрема: завдання 4.1 «Забезпечити доступність якісної шкільної освіти для всіх дітей та підлітків» (із запровадженням національного індикатора 4.1.1 «Частка дітей шкільного віку, які охоплені загальною середньою освітою, %»); завдання 4.2 «Забезпечити доступність якісного дошкільного розвитку для всіх дітей»;

завдання 4.5 «Збільшити поширеність серед населення знань і навичок, необхідних для отримання гідної роботи та підприємницької діяльності»; завдання 4.6 «Ліквідувати гендерну нерівність серед шкільних учителів»; завдання 4.7 «Створити в школах сучасні умови навчання, включаючи інклюзивне, на основі інноваційних підходів»; завдання 4.8 «Підвищити якість отриманої шкільної освіти».

Особливу увагу отримало обговорення завдання 4.7, в якому наголошено на необхідності адаптації інноваційних підходів до навчання. Інноваційне навчання передбачає постійне залучення учнів до активної навчально-пізнавальної діяльності, що характеризується інтенсивною багатосторонньою комунікацією суб'єктів діяльності, обміном інформацією, результатами діяльності учнів між собою і вчителем. Воно спонукає їх до ініціативності, творчого підходу та активної позиції в усіх видах зазначеної діяльності, передбачає не отримання, а здобування знань і вмінь, конструювання власного образу світу, формування ключових компетентностей самим учнем, що значно підвищує результативність освітнього процесу. Як свідчить зарубіжний досвід, результати такого навчання полягають у значно глибшому й усвідомленому розумінні учнями сутності вивченого, сформованості вмінь самостійно аналізувати й оцінювати інформацію, формулювати висновки, аргументовано відстоювати свої погляди, поважати альтернативну думку, працювати в групі, будувати конструктивні стосунки з її членами і визначати своє місце в ній.

За роки незалежності освіта в Дніпропетровській області дітей з особливими потребами зазнала істотних трансформаційних змін, пов'язаних із визначенням нової ідеологічної суспільно-

Розділ 2. Опис регіональних ЦСР та їхня роль у вирішенні нагальних проблем розвитку Дніпропетровської області

освітньої парадигми, яка ґрунтується на принципах людиноцентризму. Магістральним напрямом розвитку сучасної освіти в Дніпропетровській області окреслено рівний доступ до якісної освіти всіх громадян, у тому числі осіб з особливими потребами, тих, які мають інвалідність, обмежену життєздатність, порушення або особливості психофізичного розвитку. Нині в освіті Дніпропетровської області триває динамічний процес кардинальних змін у методологічних, змістових, технологічних та управлінських складниках її інноваційного розвитку. Відбувається переоцінка цінностей, долання усталених стереотипів, медичних, дефектологічних рудиментів щодо освіти осіб з особливими потребами, зокрема дітей, що стає підґрунтям нового нормативно-правового, науково-методичного, організаційно-змістового забезпечення їх навчання.

Регіональними експертами було запропоновано додатково до поставлених у рамках НЦР завдань включити ті, що акцентуватимуть на необхідності підвищення рівня якості шкільної освіти, що отримується учнями області, та, відповідно, запровадити індикатори, що характеризуватимуть їх виконання. Так, наприклад, експертами було наголошено на необхідності сприяння підвищенню в області кількості дітей, які складають ЗНО на бали, вищі за 180 балів. Утім, урахувавши складність отримання даного статистичного показника, нами було вирішено зупинитися на запровадженні двох індикаторів: 4.8.1 «Місце області в рейтингу областей за результатами ЗНО» та 4.8.2 «Відсоток учнів, що склали ЗНО». Запропоновані індикатори повною мірою висвітлюватимуть прогрес реалізації сформульованого завдання 4.8 «Підвищити якість отриманої шкільної освіти».

ЦСР-5 «ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ»

Завдання	Індикатор (назва)	Орган/структурний підрозділ, відповідальний за досягнення ЦСР
Завдання 5.1. Створити умови для ліквідації всіх форм дискримінації щодо жінок і дівчат	5.1.1. Кількість нормативно-правових актів, переглянутих або прийнятих для забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків та недопущення дискримінації щодо жінок і дівчат, одиниць	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації
Завдання 5.2. Знизити рівень гендерно зумовленого та домашнього насильства, забезпечити ефективно запобігання його проявам та своєчасну допомогу постраждалим	5.2.1. Частка жінок віком 15–49 років, які пережили принаймні одну з форм фізичного та/або сексуального насильства, %	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації
Завдання 5.3. Заохочувати спільну відповідальність за ведення господарства та виховання дитини	5.3.3. Відсоток чоловіків, які оформили відпустку по догляду за дитиною, у загальній кількості оформлених відпусток по догляду	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації
Завдання 5.4. Забезпечити рівні можливості представництва на вищих рівнях прийняття рішень у політичному та суспільному житті	5.4.2. Частка жінок серед депутатів обласних рад та місцевих рад міст обласного значення, %. 5.4.3. Частка жінок серед посад вищого корпусу державної служби (посади категорії «А»), %	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації
Завдання 5.5. Розширити доступ населення до послуг із планування сім'ї та знизити рівень підліткової народжуваності	5.5.1. Рівень поточного використання сучасних методів контрацепції серед заміжніх та сексуально активних незаміжніх жінок віком 15–49 років, %. 5.5.2. Коефіцієнт народжуваності у віці до 20 років, на 1 тис. жінок віком 15–19 років	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації

Розділ 2. Опис регіональних ЦСР та їхня роль у вирішенні нагальних проблем розвитку Дніпропетровської області

Завдання 5.6. Розширити економічні можливості жінок	5.6.1. Співвідношення середньої заробітної плати жінок і чоловіків, %. 5.6.2. Середньозважений індекс підприємницької діяльності жінок (Індекс політики щодо МСП), балів. 5.6.3. Рівень зайнятості жінок віком 25–44 років, які мають дітей віком три- п'ять років, %	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації
Завдання 5.7. Розвинути науковий потенціал жінок	5.7.1. Кількість жінок, що займаються науковими дослідженнями і мають науковий ступінь, у % до загальної кількості	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації

Індикатор	2015	2020	2025	2030
5.1.1	н/д	3	6	9
5.2.1	22	18	14	10
5.3.3	0,7	1,4	2,7	4,2
5.4.2	14	20	30	30
5.4.3	16,7	20,0	25,0	30,0
5.5.1	47,8	55,0	60,0	65,0
5.5.2	27,3	20,0	15,0	10,0
5.6.1	74,9	80,0	83,0	85,0
5.6.2	2,0	2,2	2,5	3,0
5.6.3	59	63	67	70
5.7.1	42,1	44	47	50

Гендерна нерівність гальмує розвиток суспільства, що знаходить своє підтвердження у таких негативних наслідках, як зростання витрат на добробут і управління, зниження продуктивності праці, уповільнення економічного зростання. Саме тому досягнення гендерної рівності нині стає одним із центральних показників розвитку Дніпропетровської області.

З 2001 р. при Дніпропетровській обласній державній адміністрації працює дорадчий орган – Координаційна рада з питань сімейної, гендерної, демографічної політики, попередження насильства в сім'ї, протидії торгівлі людьми. Метою діяльності цього дорадчого органу є координація зусиль стосовно створення соціальних та економічних умов для належного функціонування та розвитку сім'ї як основи суспіль-

ства, утвердження духовно і фізично здорової, матеріально спроможної, соціально благополучної сім'ї, забезпечення виконання сім'єю основних її функцій, а також утвердження рівних прав та можливостей жінок і чоловіків та реалізації їх як основних прав людини. Координаційні ради також працюють при виконавчих комітетах міських та районних у містах радах і райдержадміністраціях. В області працює ресурсний гендерний центр, із лютого 2012 року в Дніпропетровському обласному інституті післядипломної педагогічної освіти наказом ректора створено Гендерний освітній центр. На громадських засадах працюють радники з гендерних питань голови обласної державної адміністрації та міського голови м. Дніпро.

Найпоширенішим і найбільш складним для запобігання є насильство в сім'ї, яке притаманне для багатьох держав, незважаючи на їх позитивні здобутки в законодавчій, політичній та практичній сферах. Проблема подолання сімейного насильства над жінками з 90-х років минулого століття постійно перебуває в полі зору світової громадськості, а також ООН, Ради Європи, Європейського Союзу. Україна, виконуючи взяті на себе міжнародні зобов'язання, послідовно вживає заходів щодо подолання насильства над жінками. Досягнуто значного поступу у формуванні законодавчої бази та інституційного механізму в цій сфері. Знаковою подією стало ухвалення у 2001 році Закону України «Про попередження насильства в сім'ї», який став першим серед країн Центральної і Східної Європи та СНД спеціальним законом у сфері боротьби з насильством над жінками. Прийняття цього закону засвідчило, що протидія гендерному насильству стала частиною державної політики. Аналізуючи дані щодо сімейного насильства, слід взяти до уваги той факт, що лівова частка зареєстрованих випадків стосуються фізичного (більше ніж половина), психологічного та

економічного насилля. Випадків сексуального насилля у сім'ї майже не реєструється, оскільки ця тема вважається приватною і часто замовчується самими потерпілими. Щороку до уповноважених органів надходить близько 7 тис. звернень жінок із приводу насильства в сім'ї, що актуалізує адаптацію в Дніпропетровській області завдання 5.2 «Знизити рівень гендерно зумовленого та домашнього насильства, забезпечити ефективно запобігання його проявам та своєчасну допомогу постраждалим». Кількість сімей, занесених до Банку даних сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах (із приводу насильства в сім'ї), станом на 2015 рік не перевищували позначку у 200 сімей. Кількість осіб, охоплених соціальними послугами (з приводу насильства в сім'ї), не перевищує позначку у 600 осіб, що свідчить про недостатні превентивні заходи у сфері запобігання насильству.

Рівень економічної активності жінок у Дніпропетровській області нижчий за рівень економічної активності чоловіків, що пояснюється традиційними гендерними ролями. Порівняно з 2005 роком у 2015 році економічна активність жінок в області зросла на 2,6% і досягла 58,9%, що вище за середній показник в Україні, який становить 58,5%, чоловіків – зросла на 4,6% і становила 72,6%, що теж вище за середній показник в Україні, який становить 70,7%. Серед жінок віком 15–29 років зареєстровано 14,5% безробітних, серед чоловіків – 10,2%. Порівняно з 2005 роком у 2015 році кількість безробітних серед жінок віком 15–24 роки знизилася на 3,9%, а серед жінок віком 40–49 років – зросла на 2,9%. Тут теж прослідковується гендерний аспект – дискримінація з боку працедавців жінок, які мають маленьких дітей або можуть мати їх у найближчих час (середній вік жінки при народженні дитини в Україні становить 26,1 року), та жінок передпенсійного віку.

Розділ 2. Опис регіональних ЦСР та їхня роль у вирішенні нагальних проблем розвитку Дніпропетровської області

Заохочення спільної відповідальності за ведення господарства та виховання дитини здатне поліпшити ситуацію з гендерною рівністю, що виступає центральною ціллю регіональної «Програми розвитку сімейної та гендерної політики у Дніпропетровській області на 2012–2021 роки». У Регіональній доповіді ЦСР пропонується запровадження індикатора 5.3.3 «Кількість чоловіків, які оформили відпустку по догляду за дитиною», який допоможе відстежувати зміни в суспільному сприйнятті нової ролі жінки та визнання її права на реалізацію своїх здібностей та трудового потенціалу, а отже, забезпечить успіх у виконанні завдання 5.3. «Заохочувати спільну відповідальність за ведення господарства та виховання дитини».

У Дніпропетровській області останнім часом поліпшилася ситуація з представництвом жінок у районних органах влади. Втім, найбільші перепони на ринку праці Дніпропетровської області коріняться у самій системі організації зайнятості та проблемах, з якими стикаються жінки, прагнучи поєднати професійну діяльність із виконанням сімейних обов'язків. Частково проблеми жіночої зайнятості могли би бути вирішені за рахунок регіональної підтримки

практики зайнятості неповний робочий час. Існує низка факторів, які зумовлюють переважне використання жіночої найманої праці в неформальній економіці. По-перше, жіноча праця є більш дешевою порівняно з чоловічою. По-друге, сфера послуг і торгівлі, де нині неформальна зайнятість є найбільш поширеною, традиційно є сферою жіночої зайнятості. По-третє, серед осіб, які втратили роботу ще в 1990-х роках, жінок було більше, ніж чоловіків, і попит тоді в офіційному секторі на жіночу робочу силу був меншим. Таким чином, структурні трансформації в економіці зумовили масовий перехід жінок до неформального сектору. Традиційно працюючі в неформальному секторі – це люди з низькими доходами. Парадокс українського ринку праці полягає у тому, що до цього сегменту ринку в Україні залучені освічені жінки. Саме тому під час Обласної консультації «Адаптація національних Цілей сталого розвитку для Дніпропетровської області» експертами було запропоновано формулювання альтернативного завдання 5.7 «Розвиток наукового потенціалу жінок» із запровадженням нового індикатора 5.7.1 «Кількість жінок, що займаються науковими дослідженнями і мають науковий ступінь, у % до загальної кількості».

ЦСР-6 «ЧИСТА ВОДА ТА НАЛЕЖНІ САНІТАРНІ УМОВИ»

Завдання	Індикатор (назва)	Орган/структурний підрозділ, відповідальний за досягнення ЦСР
<p>Завдання 6.1. Забезпечити доступність якісних послуг із постачання безпечної питної води, будівництво та реконструкцію систем централізованого питного водопостачання із застосуванням новітніх технологій та обладнання</p>	<p>6.1.1. Частка сільського населення, яке має доступ до безпечної питної води, %.</p> <p>6.1.2. Частка сільського населення, яке має доступ до економічно доступної питної води гарантованої якості, %.</p> <p>6.1.3. Частка міського населення, яке має доступ до безпечної питної води, %.</p> <p>6.1.4. Частка міського населення, яке має доступ до економічно доступної питної води гарантованої якості, %.</p> <p>6.1.5. Частка сільського населення, яке має доступ до централізованого водопостачання, %.</p> <p>6.1.6. Частка міського населення, яке має доступ до централізованого водопостачання, %</p>	<p>Департамент житлово-комунального господарства та будівництва облдержадміністрації</p>
<p>Завдання 6.2. Забезпечити доступність сучасних систем водовідведення, будівництво та реконструкцію водозабірних та каналізаційних очисних споруд із застосуванням новітніх технологій та обладнання</p>	<p>6.2.1. Частка сільського населення, яке має доступ до поліпшених умов санітарії, %.</p> <p>6.2.2. Частка міського населення, яке має доступ до централізованих систем водовідведення, %.</p> <p>6.2.3. Питома вага електроенергії на транспортування 1 м³ води</p>	<p>Департамент житлово-комунального господарства та будівництва облдержадміністрації</p>

Розділ 2. Опис регіональних ЦСР та їхня роль у вирішенні нагальних проблем розвитку Дніпропетровської області

Завдання 6.3. Зменшити обсяги скидання неочищених стічних вод, насамперед із використанням інноваційних технологій водоочищення на державному та індивідуальному рівнях	6.3.1. Обсяги скидів забруднених (забруднених без очистки та недостатньо очищених) стічних вод у водні об'єкти, млн. куб. м. 6.3.2. Частка скидів забруднених (забруднених без очистки та недостатньо очищених) стічних вод у водні об'єкти в загальному обсязі скидів, %	Департамент житлово-комунального господарства та будівництва облдержадміністрації
Завдання 6.4. Підвищити ефективність водокористування	6.4.1. Водоємність ВВП, куб. м використаної води на 1 тис. грн. ВВП (у фактичних цінах) 6.4.2. Поточна водоємність ВВП, % до рівня 2015 року	Департамент житлово-комунального господарства та будівництва облдержадміністрації
Завдання 6.5. Реалізація регіональної програми «Питна вода Дніпропетровщини»	6.5.1. Частка населення, яка має доступ до питної води в рамках регіональної програми «Питна вода Дніпропетровщини»	Департамент житлово-комунального господарства та будівництва облдержадміністрації

Індикатор	2015	2020	2025	2030
6.1.1	50	70	85	92
6.1.2	50	70	85	92
6.1.3	90	95	100	100
6.1.4	90	100	100	98
6.1.5	17,2	20,0	30,0	50,0
6.1.6	89,8	90,0	95,0	100,0
6.2.1	5,3	11	35	70
6.2.2	87,1	90,0	100,0	100,0
6.2.3	47	38	30	22
6.3.1	875	725	557	279
6.3.2	15,7	13,0	10,0	5,0
6.4.1	3,6	3,2	2,9	2,5
6.4.2	100	90	80	70
6.5.1	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються

Водопровідне господарство Дніпропетровської області експлуатує 13,9 тис. км водопровідних мереж, 29 од. водоочисних споруд, 107 од. насосних станцій та

230 водозаборів із поверхневих та підземних джерел. Обсяг виробленої питної води за 2015 рік є другим в Україні і становить 355 млн. куб. м. Водночас у питній воді

децентралізованих джерел водопостачання Дніпропетровської області спостерігаються несприятливий перебіг процесів самоочищення і незавершеність перебігу нітрифікації. Вода децентралізованих джерел Дніпропетровської області не відповідає вимогам ДСТУ 7525: 2014 за вмістом нітритів та нітратів. Несприятливий перебіг нітрифікуючої активності в децентралізованих джерелах питного водопостачання свідчить про незавершеність процесів самоочищення води в умовах сільських населених пунктів та спричиняє розвиток захворюваності серед сільських мешканців на хвороби крові та кровотворних органів, метгемоглобінемії завдяки споживанню колодязної питної води. Саме тому індикатор «Частка сільського населення, яке має доступ до економічно доступної питної води гарантованої якості, %» має високий рівень репрезентативності прогресу в забезпеченні доступності якісних послуг із постачання безпечної питної води, будівництва та реконструкції систем централізованого питного водопостачання із застосуванням новітніх технологій та обладнання.

Забезпечення адекватних санітарних умов є необхідним для боротьби з бідністю і для захисту здоров'я людини і навколишнього середовища. Індикатор «Частка сільського населення, яке має доступ до поліпшених умов санітарії» відстежує прогрес у можливостях доступу населення до поліпшених джерел води, що має фундаментальне значення для зниження частота супутніх захворювань. Він також є універсальним показником розвитку людини. Забезпечення належних санітарних умов є необхідним для боротьби з бідністю і для захисту здоров'я людини і навколишнього середовища. Індикатор відстежує прогрес у доступності каналізації для населення як основної і необхідної соціальної послуги. Доступ до належних санітарно-технічних засобів має фундаментальне значення

для зниження ризику і частоти супутніх захворювань.

Реалізації Цілі 6 «Чиста вода та належні санітарні умови» у Дніпропетровській області сприятимуть: будівництво систем централізованого водопостачання до населених пунктів, мешканці яких забезпечуються привізною водою; реконструкція магістральних водоводів, втрати води в яких перевищують 25–30%; установлення станцій доочищення питної води в закладах соціальної сфери; модернізація насосних станцій з упровадженням енергозбережливих технологій. Нині зі 107 насосних станцій (у т. ч. 40 найбільш потужних) 28 оснащені автоматизованими системами управління, які дали змогу зменшити частку електроенергії у собівартості виробництва води до 30%. Питома вага електроенергії на транспортування 1 м³ води решти насосних станцій сьогодні становить 60%. Цей показник у 2,5 рази більше, ніж у розвинених країнах Європи. Цей факт зумовив упровадження регіонального індикатора 6.2.2 «Питома вага електроенергії на транспортування 1 м³ води», що засвідчуватиме прогрес у виконанні завдання 6.2 «Забезпечити доступність сучасних систем водовідведення, будівництво та реконструкцію водозабірних та каналізаційних очисних споруд із застосуванням новітніх технологій та обладнання».

У Регіональній доповіді ЦСР зафіксоване завдання 6.5 «Реалізація регіональної програми «Питна вода Дніпропетровщини». Регіональна програма «Питна вода Дніпропетровщини» на 2006–2020 роки (далі – Програма) розроблена на виконання Закону України «Про Загальнодержавну цільову програму «Питна вода України» на 2006–2020 роки» й повністю відповідає її цілям та напрямам. Програма розрахована на 15 років (три етапи). Основною метою Програми є забезпечення населення області питною водою в необхідному обсязі

Розділ 2. Опис регіональних ЦСР та їхня роль у вирішенні нагальних проблем розвитку Дніпропетровської області

та відповідної якості. Основними заходами Програми є: будівництво систем централизованого водопостачання до населених пунктів, мешканці яких забезпечуються привізною водою; реконструкція магістральних водоводів, втрати води у яких перевищують 25–30%; установлення станцій доочищення питної води в закладах соціальної сфери; модернізація насосних станцій з упровадженням енергозберіжних технологій; технічне переоснащення підприємств водопровідно-каналізаційного господарства спільної власності територіальних громад області.

У рамках реалізації Регіональної програми розвитку водного господарства в

Дніпропетровській області, що розпочалася у 2004 році, за 12 років функціонування Програми побудовано: 19 водонапірних башт; 19 водозабірних свердловин; одна очисна споруда; збудовано та проведено реконструкцію 103,414 км магістрального водопроводу та водопровідних мереж; проведено реконструкцію п'яти водонапірних башт; поліпшено умови питного водопостачання мешканцям у 96 населених пунктах області. Зазначене свідчить про усвідомлення керівництвом Дніпропетровської області важливості поліпшення стану водних об'єктів, а отже, засвідчує здійснення реальних кроків, що уможливають виконання ЦСР-6 «Чиста вода та належні санітарні умови».

ЦСР-7 «ДОСТУПНА ТА ЧИСТА ЕНЕРГІЯ»

Завдання	Індикатор (назва)	Орган/структурний підрозділ, відповідальний за досягнення ЦСР
Завдання 7.1. Розширити інфраструктуру та модернізувати мережі для забезпечення надійного та сталого енергопостачання на основі впровадження інноваційних технологій	7.1.2. Технологічні витрати електричної енергії в розподільчих електромережах, %. 7.1.3. Втрати тепла в тепломережах, %	Управління паливно-енергетичного комплексу та енергозбереження облдержадміністрації. Департамент житлово-комунального господарства та будівництва облдержадміністрації
Завдання 7.2. Збільшити частку енергії з відновлюваних джерел у національному енергетичному балансі, зокрема за рахунок уведення додаткових потужностей об'єктів, що виробляють енергію з відновлюваних джерел	7.2.1. Частка енергії, виробленої з відновлюваних джерел, у загальному кінцевому споживанні енергії, %	Управління паливно-енергетичного комплексу та енергозбереження облдержадміністрації
Завдання 7.3. Підвищити енергоефективність економіки	7.3.1. Енергоємність ВВП (витрати первинної енергії на одиницю ВВП), кг н. е. на 1 дол. США за ПКС 2011	Управління паливно-енергетичного комплексу та енергозбереження облдержадміністрації
Завдання 7.4. Будівництво комунальних новітніх електростанцій із використанням альтернативних джерел вироблення енергії	7.4.1. Обсяги виробництва та продажу електроенергії по зеленому тарифу, кВт	Управління паливно-енергетичного комплексу та енергозбереження облдержадміністрації

Індикатор	2015	2020	2025	2030
7.1.2	11,5	11,0	10,0	9,0
7.1.3	20	18	14	12
7.2.1	4,9	11,0	14,2	17,1
7.3.1	0,28	0,20	0,17	0,14
7.4.1	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються

Розділ 2. Опис регіональних ЦСР та їхня роль у вирішенні нагальних проблем розвитку Дніпропетровської області

Дніпропетровська область є однією з найбільш енергоспоживаючих областей України. Особливості структури економіки забезпечили область значними енергетичними потужностями, і технічно ці ресурси для споживачів в області не обмежені. Наявність значних енергетичних ресурсів разом із нинішньою структурою економіки призводить до надмірного витрачання енергоресурсів на одиницю продукції, веде до її подорожчання, посилює екологічне навантаження на навколишнє природне середовище. Проте, враховуючи значний науковий потенціал області, саме Дніпропетровщина може бути територією, на якій буде опрацьовано моделі ефективного енергоспоживання для багатьох областей України. Зменшення енергозатрат у промисловості залежить від вимог ринку та національного правового регулювання.

Рівень енергоефективності як для економіки регіону, так і для сфери послуг є низьким та вимагає передусім упровадження ефективного енергоменеджменту, забезпечення моніторингу ефективності задекларованих адміністративно-територіальними одиницями програм з енергоефективності. Виокремлені для реалізації в рамках досягнення ЦСР-7 «Доступна та чиста енергія» завдання 7.2 «Збільшити частку енергії з відновлюваних джерел у національному енергетичному балансі, зокрема за рахунок введення додаткових потужностей об'єктів, що виробляють енергію з відновлюваних джерел», завдання 7.3 «Підвищити енергоефективність економіки» і завдання 7.5 «Будівництво комунальних новітніх електростанцій із використанням альтернативних джерел вироблення енергії» повністю відображаються в «Стратегії розвитку Дніпропетровської області на період до 2020 року», де розглядається питання енергоефективності публічного та приватного секторів.

У Дніпропетровській області працює дві сонячні електростанції – у Підгородньому та Нікополі. Сонячною електроенергією цікавиться не лише бізнес, а й населення. Дніпропетровщина посідає друге місце серед регіонів за кількістю встановлених приватних сонячних електростанцій. Так, станом на 2017 рік 297 домогосподарств самостійно генерують «чисту» електроенергію і навіть заробляють, продаючи її надлишок у мережу. Великий інтерес жителів Дніпропетровщини до сонячної енергії пов'язаний із запровадженням та прив'язаним до курсу євро «зеленим» тарифом на електроенергію, вироблену сонячними станціями потужністю до 30 кВт. Загалом Дніпропетровщина дуже активна у впровадженні «зелених» проектів, особливо для заміщення газу. Зокрема, активно встановлюються котельні на альтернативному паливі потужністю понад 20 МВт, які забезпечують теплом та гарячою водою дитячі садки, школи, медичні заклади та житлові будинки. Загалом у регіоні працює понад 100 твердопаливних котелень.

Нікопольський сонячний енергетичний комплекс потужністю 10,5 МВт є результатом реалізації потужного інвестиційного проекту, спрямованого на збільшення частки енергії з відновлюваних джерел у національному енергетичному балансі, зокрема за рахунок введення додаткових потужностей об'єктів, що виробляють енергію з відновлюваних джерел. У зв'язку із цим репрезентативним виступає індикатор 7.2.1 «Частка енергії, виробленої з відновлюваних джерел». Відновлювані джерела енергії поділяються на негорючі (геотермальна енергія, гідроенергія, енергія Сонця, вітру, припливів і хвиль) і горючі відновлювані джерела й відходи (біомаси, продукти тваринного походження, побутові відходи та промислові відходи). Невідновлювані джерела енергії – це викопне паливо (вугілля, нафта, нафтопродукти, газ) і ядерне паливо. Передача енергії, зокрема

електроенергії з відновлюваних джерел, є одним із пріоритетних напрямів сталого розвитку з кількох причин. Енергія з відновлювальних джерел енергії може збільшити енергетичну безпеку і призведе до диверсифікації енергопостачання. Це зменшує деградацію навколишнього середовища в результаті використання невідновлюваних джерел енергії, робить свій внесок у пом'якшення наслідків зміни клімату та зменшує виснаження природних ресурсів. Індикатор 7.3.1 «Енергоємність ВРП (витрати первинної енергії на одиницю ВРП), кг н. е. на 1 дол. США за ПКС 2011» висвітлює тенденції до скорочення загального споживання енергії по відношенню до ВВП, демон-

струє ступінь поліпшення енергетичної ефективності економіки і, отже, відокремлює економічне зростання від споживання енергії. Підвищення енергоефективності благотворно впливає на енергетичну безпеку і зменшує тиск від господарської діяльності на навколишнє середовище.

У Регіональній доповіді ЦСР запропоновано виокремлення завдання 7.4 «Будівництво комунальних новітніх електростанцій із використанням альтернативних джерел виробки енергії», де за індикатор його виконання вибрано «Обсяги виробництва та продажу електроенергії по «зеленому» тарифу».

Розділ 2. Опис регіональних ЦСР та їхня роль у вирішенні нагальних проблем розвитку Дніпропетровської області

ЦСР-8 «ГІДНА ПРАЦЯ ТА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ» 		
Завдання	Індикатор (назва)	Орган/структурний підрозділ, відповідальний за досягнення ЦСР
Завдання 8.1. Забезпечити стійке зростання ВВП/ВРП на основі модернізації виробництва, розвитку інновацій, підвищення експортного потенціалу, виводу на зовнішні ринки продукції з високою часткою доданої вартості	8.1.1. Індекс фізичного обсягу ВВП/ВРП (середньорічний), %. 8.1.2. Частка валового нагромадження основного капіталу у ВВП/ВРП, %. 8.1.3. Частка експорту товарів із використанням у виробництві технологій високого та середньовисокого рівня у загальному обсязі експорту товарів, % (групи «Продукція хімічної та пов'язаних із нею галузей промисловості», «Полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них», «Машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання», «Засоби наземного транспорту, літальні апарати, плавучі засоби», 90-та підгрупа групи «Прилади та апарати оптичні, фотографічні», «Недорогоцінні метали та вироби з них» (труби, метизи) (згідно з УКТЗЕД)). 8.1.4. Місце області в рейтингу регіонів України за інноваційним індексом	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації
Завдання 8.2. Підвищувати ефективність виробництва на засадах сталого розвитку та розвитку високотехнологічних конкурентних виробництв	8.2.1. Коефіцієнт віддачі основних засобів 8.2.2. Темп зростання продуктивності праці, %. 8.2.3. Матеріалоємність ВВП (відношення обсягу проміжних витрат із таблиць «витрати – випуск» видів діяльності, які виробляють матеріальну продукцію, до загального обсягу ВВП)	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації

Завдання 8.3. Підвищити рівень зайнятості населення	8.3.1. Рівень зайнятості населення віком 20–65 років, %. 8.3.2. Рівень безробіття населення, % до економічно активного населення відповідної вікової групи (за методологією МОП) у працездатному віці	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації
Завдання 8.4. Скоротити частку молоді, яка не працює, не навчається і не набуває професійних навичок	8.4.1. Частка молоді, яка не працює, не навчається і не набуває професійних навичок, у загальній чисельності осіб віком 15–24 роки, %. 8.4.2. Кількість створених робочих місць, які відповідають потребам регіональної економіки, од./рік	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації
Завдання 8.5. Сприяти забезпеченню надійних та безпечних умов праці для всіх працюючих, зокрема шляхом застосування інноваційних технологій у сфері охорони праці та промислової безпеки	8.5.1. Кількість потерпілих від нещасних випадків на виробництві, які призвели до втрати працездатності, на один робочий день чи більше, % до рівня 2015 року. 8.5.2. Кількість загиблих від нещасних випадків на виробництві, % до рівня 2015 року. 8.5.3. Частка працівників, зайнятих на роботах зі шкідливими умовами праці, у загальнообліковій кількості штатних працівників, %	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації
Завдання 8.6. Створити інституційні та фінансові можливості для самореалізації потенціалу економічно активної частини населення та розвитку креативної економіки	8.6.1. Кількість зайнятих працівників у суб'єктів середнього та малого підприємництва, млн. осіб. 8.6.2. Частка доданої вартості за витратами виробництва суб'єктів середнього та малого підприємництва, % до загальної суми доданої вартості за витратами виробництва.	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації

Розділ 2. Опис регіональних ЦСР та їхня роль у вирішенні нагальних проблем розвитку Дніпропетровської області

Завдання 8.6. Створити інституційні та фінансові можливості для самореалізації потенціалу економічно активної частини населення та розвитку креативної економіки	8.6.3. Частка малих та середніх підприємств, що мають зобов'язання за кредитом або кредитною лінією, в їх загальній кількості, %. 8.6.4. Регіональний індекс легкості ведення бізнесу Doing Business	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації
--	---	--

Індикатор	2015	2020	2025	2030
8.1.1	90,2	104,0	106,0	107,0
8.1.2	13,5	23,0	28,0	35,0
8.1.3	19,2	25,0	28,0	30,0
8.1.4	64	50	45	40
8.2.1	0,23	0,26	0,35	0,45
8.2.2	99,1	104,0	110,0	117,0
8.2.3	0,88	0,87	0,82	0,77
8.3.1	67,6	69,2	73,5	77
8.3.2	8,7	8,2	7,6	6,2
8.4.1	17	14	11	9
8.4.2	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
8.5.1	100 (5851 особа)	75	60	55
8.5.2	100 (831 особа)	70	50	45
8.5.3	26	22	17	12
8.6.1	6,5	8,3	9,5	10,5
8.6.2	59	70	75	80
8.6.3	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
8.6.4	18	15	12	9

Економічне зростання на місцевому рівні є найбільш складним об'єктом державної регіональної політики, що потребує врахування особливостей галузевої та територіальної структур місцевого господарства, визначення специфіки місцевих умов нагромадження капіталу, особливостей функціонування місцевого ринку праці, зайнятості та кадрового забезпечення. Постійної уваги потребують місцева специфіка цінних та

кон'юнктурних коливань, дослідження особливостей розвитку конкурентного середовища, інвестиційних та інноваційних процесів, специфіки формування регіональних, міжрегіональних, зовнішньоекономічних зв'язків. Притаманні Дніпропетровській області розбіжності місцевого економічного розвитку (у т. ч. поділ території на міста – лідери регіону, відсталі (депресивні), периферійні) можуть бути нівельовані шляхом

формування стабільних соціально-економічних зв'язків, що виникають на підґрунті регіонального та міжрегіонального поділу праці, узгодження багатоієрархічних економічних інтересів окремих територіальних громад (місто, село, селище), узгодження інтересів регіону та країни у цілому. В основі узгодження інтересів – стимулювання економічного зростання на місцевому рівні, зростання добробуту людини незалежно від місця її проживання.

Найбільші міста Дніпропетровської області – Дніпро, Кривий Ріг та Нікополь – у стратегічних планах власного розвитку закріпили поглиблення диверсифікації економіки як центральну ціль розвитку та мають внутрішній ресурс для подальшого розвитку в цьому напрямі, а отже, мають потенціал до реалізації завдання 8.1 «Забезпечити стійке зростання ВВП/ВРП на основі модернізації виробництва, розвитку інновацій, підвищення експортного потенціалу, виводу на зовнішні ринки продукції з високою часткою доданої вартості». Індикатором виконання даного завдання, серед іншого, виступатиме індикатор 8.1.4 «Місце області в рейтингу регіонів України за інноваційним індексом».

Зниження рівня монопрофільності міст – процес, соціально пов'язаний зі стабілізацією чисельності постійного населення, забезпеченням сталості розвитку території. Підприємництво становить лише 10% від загальної кількості економічно активного населення. Водночас тільки 10% від загальної чисельності економічно активного населення регіону задіяно в підприємницькій діяльності. Доцільним буде створення умов для розвитку інноваційних форм підприємництва через підтримку малого та середнього бізнесу, виробництв, де переважають робочі місця з високим рівнем інтелектуальної місткості, у тому числі для жінок, для зростання зайнятості населення в інших (поза домінуючої) галузях еконо-

міки та забезпечення контролю над станом довкілля. Досягнення поставленої мети буде реалізовано через розвиток інфраструктури, яка підтримує бізнес, подальше вдосконалення дозвільної системи шляхом упровадження ІТ-технологій, розроблення та впровадження Положення про інвестування у Дніпропетровській області, яке передбачатиме застосування критеріїв екологічності до нових виробництв. За умов співпраці обласної державної адміністрації, органів місцевої влади Нікополя, Павлограда, Вільногірська, Марганця, Жовтих Вод, Зеленодольська планується підтримати процеси створення бізнес-інкубаторів у малих монопрофільних містах, розвивати рух щодо створення та стабілізації агенцій місцевого розвитку; при цьому необхідно передбачити цільове виділення території (земельної площі) для створення робочих місць у секторах економіки через реалізацію цільових державних програм, Стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року – підтримати створення індустриальних парків.

Очікувані результати: зменшення впливу коливань зовнішньоторговельної кон'юнктури на економіку окремих міст області; відповідно, забезпечення стабільної зайнятості населення з рівнем безробіття не більше 4%; скорочення техногенного навантаження на навколишнє середовище через підвищення інноваційності виробничої сфери області; створення привабливіших та різноманітніших робочих місць; забезпечення стабільних доходів до місцевих бюджетів.

Реалізація Цілі сталого розвитку 8 «Гідна праця та економічне зростання», на думку експертів Обласної консультації «Адаптація національних Цілей сталого розвитку для Дніпропетровської області», передбачає виконання двох першочергових завдань: 8.1 «Забезпечити стійке зростання ВВП/ВРП на основі модернізації виробництва,

Розділ 2. Опис регіональних ЦСР та їхня роль у вирішенні нагальних проблем розвитку Дніпропетровської області

розвитку інновацій, підвищення експортного потенціалу, виводу на зовнішні ринки продукції з високою часткою доданої вартості» (за індикатори взято 8.1.1 «Індекс фізичного обсягу ВВП/ВРП (середньорічний), %» та 8.1.2 «Частка валового нагромадження основного капіталу у ВВП/ВРП, %»); 8.3 «Підвищити рівень зайнятості населення» (індикаторами виконання якого виступають 8.3.1 «Рівень зайнятості населення віком 20–65 років, %», а також 8.3.2 «Рівень безробіття населення у % до економічно активного населення відповідної вікової групи (за методологією МОП у працездатному віці)»). Слід акцентувати на проведеній у РД ЦСР корекції індикатора 8.1.3 «Частка експорту товарів із використанням у виробництві технологій високого та середньовисокого рівня у загальному обсязі експорту товарів, % (групи «Продукція хімічної та пов'язаних із нею галузей промисловості», «Полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них», «Машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання», «Засоби наземного транспорту, літальні апарати, плавучі засоби», 90-та підгрупа групи «Прилади та апарати оптичні, фотографічні», «Недорогоцінні метали та вироби з них» (труби, метизи) (згідно з УКТЗЕД))». Так само було змінено індикатор 8.1.4 на «Місце області в рейтингу регіонів України за інноваційним індексом».

Підвищення рівня зайнятості – одне з першочергових завдань, що стоїть перед Дніпропетровською областю, адже його досягнення уможливить реалізацію цілого комплексу завдань сталого розвитку. Умови гідної праці гарантовані Конституцією України (ст. 43). Кожен громадянин має право на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно вибирає або на яку вільно погоджується, на належні, безпечні та здорові умови праці, на заробітну плату, не нижчу від визначеної законом. За визначенням

Міжнародної організації праці (МОП), гідна праця включає можливості для роботи, які забезпечують продуктивні й справедливі доходи, безпеку на робочому місці та соціальний захист сім'ї, найкращі перспективи для особистісного розвитку та соціальної інтеграції, свободи для людей, організацію та участь у прийнятті рішень, рівність можливостей і ставлення для всіх жінок і чоловіків. Реалізація ЦСР-8 «Гідна праця та економічне зростання» забезпечуватиметься, серед іншого, шляхом реалізації регіональної програми «Розвиток людського капіталу», яка складається з трьох напрямів, до яких включено 26 проектів, спрямованих на створення умов для збалансування регіонального ринку робочої сили та поліпшення умов для зайнятості населення, забезпечення відповідності попиту роботодавців та пропозиції робочої сили, створення умов для впровадження практики забезпечення інформування населення області про потреби ринку праці. У зв'язку із цим, на думку регіональних експертів, завдання 8.4 «Скоротити частку молоді, яка не працює, не навчається і не набуває професійних навичок» є вкрай актуальним, з огляду на що пропонується впровадження додаткових індикаторів, що контролюватимуть ступінь його виконання, а саме: 8.4.2 «Кількість створених робочих місць, які відповідають потребам регіональної економіки, од./рік»; 8.4.3 «Кількість випускників навчальних закладів за спеціальностями, які відповідають потребам регіональної економіки, од./рік»; 8.4.4 «Темпи трудової еміграції, %»; 8.4.5 «Темпи трудової імміграції, %».

Рівень ефективності виконання завдання 8.6 «Створити інституційні та фінансові можливості для самореалізації потенціалу економічно активної частини населення та розвитку креативної економіки», за оцінками регіональних експертів, серед іншого, відобразатиме модифікований індикатор 8.6.4 «Регіональний індекс лег-

кості ведення бізнесу». Стабільний розвиток великого, середнього та малого бізнесу в Україні є запорукою становлення конкурентоспроможної економіки, що є основою успішного суспільства. Для цього необхідний сприятливий діловий клімат. А він, не в останню чергу, виражається у витратах на бюрократичні процедури, які необхідні для реєстрації та успішного функціонування підприємств. Офіс ефективного регулювання (BRDO) та Спілка українських підприємств (СУП) перевірили легкість ведення бізнесу і на основі цього аналізу склали рейтинг «Регіональний Doing Business» (за аналізом напрямів взаємодії підприємців із

місцевими органами влади, а саме: сплата місцевих податків; створення підприємства; одержання дозволів на будівництво; оформлення земельної ділянки під об'єктом нерухомості; приєднання до електромережі). Запропонований індикатор 8.6.4 «Регіональний індекс легкості ведення бізнесу Doing Business» фіксуватиме успіх у досягненні завдання 8.6 «Створити інституційні та фінансові можливості для самореалізації потенціалу економічно активної частини населення та розвитку креативної економіки» та підвищення конкурентоспроможності області по відношенню до решти областей України.

Розділ 2. Опис регіональних ЦСР та їхня роль у вирішенні нагальних проблем розвитку Дніпропетровської області

ЦСР-9 «ПРОМИСЛОВІТЬ, ІННОВАЦІЇ ТА ІНФРАСТРУКТУРА» 		
Завдання	Індикатор (назва)	Орган/структурний підрозділ, відповідальний за досягнення ЦСР
Завдання 9.1. Використовувати потенціал інноваційно активних підприємств для створення нових високотехнологічних робочих місць	9.1.1. Кількість працюючих на інноваційно активних підприємствах, у % від загальної кількості працюючих на підприємствах. 9.1.2. Кількість працюючих на підприємствах із технологічною інновацією від загальної кількості працюючих на підприємствах. 9.1.3. Кількість працюючих на підприємствах із маркетинговою та/або організаційною інновацією (нетехнологічною інновацією) від загальної кількості працюючих на підприємствах	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації
Завдання 9.2. Забезпечити розширення використання електротранспорту та відповідної мережі інфраструктури	9.2.1. Частка електротранспорту у внутрішньому сполученні, %	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації
Завдання 9.3. Забезпечити доступність дорожньо-транспортної інфраструктури, яка базується на використанні інноваційних технологій, зокрема через розширення форм участі держави в різних інфраструктурних проектах	9.3.1. Частка транспортних засобів громадського користування, що враховують потреби людей з інвалідністю, %. 9.3.2. Частка доріг загального користування державного значення з твердим покриттям, що відповідають нормативним вимогам, %. 9.3.3. Частка об'єктів громадського та цивільного призначення, благоустрою, транспортної інфраструктури, дорожнього сервісу, облаштованих з урахуванням потреб інвалідів, %	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації

Завдання 9.3.1. Збільшити обсяги реалізованої інноваційної продукції	<p>9.3.4. Обсяг реалізованої інноваційної продукції, у % до загального обсягу реалізованої промислової продукції.</p> <p>9.3.5. Обсяг реалізованої інноваційної продукції за межі України, у % до загального обсягу реалізованої інноваційної продукції.</p> <p>9.3.6. Частка реалізованої продукції, яка була новою для ринку.</p> <p>9.3.7. Частка реалізованої продукції, яка була новою для підприємства</p>	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації
Завдання 9.4. Стимулювати створення технологічних інновацій та інноваційного оснащення підприємств	<p>9.4.1. Обсяг витрат на внутрішні НДР, у % від загального обсягу витрат на технологічні інновації.</p> <p>9.4.2. Обсяг витрат на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення, у % від загального обсягу витрат на технологічні інновації</p>	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації
Завдання 9.5. Забезпечити надання державної фінансової допомоги підприємствам із технологічними інноваціями для стимулювання інноваційної діяльності	9.5.1. Частка підприємств із технологічними інноваціями, яким було надано державну фінансову допомогу для стимулювання інноваційної діяльності, у % від загальної кількості підприємств із технологічними інноваціями	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації
Завдання 9.6. Забезпечити доступність Інтернету, особливо в сільській місцевості	9.6.1. Рівень охоплення населення Інтернет-послугами, абонентів на 100 жителів	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації
Завдання 9.7. Забезпечити збільшення участі молоді в наукових дослідженнях	9.7.1. Частка осіб до 40 років у складі наукових працівників та викладачів ВНЗ із науковим ступенем, %	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації
Завдання 9.8. Забезпечити розвиток машинобудування	<p>9.8.1. Індекс розвитку машинобудування, %.</p> <p>9.8.2. Індекс доданої вартості в машинобудуванні, %.</p>	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації

Розділ 2. Опис регіональних ЦСР та їхня роль у вирішенні нагальних проблем розвитку Дніпропетровської області

Завдання 9.8. Забезпечити розвиток машинобудування	9.8.3. Коефіцієнт використання виробничих потужностей, %	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації
Завдання 9.9. Забезпечити розвиток ГМК із використанням сучасних технологій і створенням доданої вартості	9.9.1. Індекс доданої вартості, %. 9.9.2. Коефіцієнт використання виробничих потужностей, %	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації

Індикатор	2015	2020	2025	2030
9.1.1	43,7	47,6	51,8	59,6
9.1.2	21,4	25,7	31,5	37,6
9.1.3	6,8	7,8	9,7	11,5
9.2.1	60,2	65,0	70,0	75,0
9.3.1	15	25	35	50
9.3.2	10	20	30	70
9.3.3	15	50	55	60
9.3.4	0,4	0,7	1,4	2,4
9.3.5	67,3	72,5	77,4	81,4
9.3.6	0,3	0,5	0,9	1,4
9.3.7	2,9	3,7	6,3	9,7
9.4.1	7,4	8,5	10,5	14,8
9.4.2	56,3	61,7	72,4	82,5
9.5.1	3,1	3,7	5,4	8,7
9.6.1	33	50	75	100
9.7.1	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
9.8.1	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
9.8.2	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
9.8.3	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
9.9.1	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
9.9.2	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються

Використання потенціалу промисловості, інновацій та інфраструктури є найбільш актуальним для Дніпропетровщини в силу накопиченого наукового потенціалу, кадрових можливостей. Розвиток та збереження інноваційного потенціалу пропонується реалізувати через створення сучасного освітнього середовища та його інтеграцію в європейський освітній простір, підтримку

науково-дослідного напрямку, створення умов для збереження та залучення висококваліфікованих працівників, розвиток інновацій у ключових галузях економіки.

У НД ЦСР у рамках реалізації ЦСР-9, серед іншого, було запропоновано постановку таких завдань: 9.1 «Розвивати якісну, надійну, сталу та доступну інф-

раструктуру, яка базується на використанні інноваційних технологій, у т. ч. екологічно чистих видів транспорту»; 9.3 «Забезпечити доступність дорожньо-транспортної інфраструктури, яка базується на використанні інноваційних технологій, зокрема через розширення форм участі держави в різних інфраструктурних проектах»; 9.4 «Сприяти прискореному розвитку високо- та середньовисокотехнологічних секторів переробної промисловості, які формуються на основі використання ланцюгів «освіта – наука – виробництво» та кластерного підходу за напрямками: розвиток інноваційної екосистеми; розвиток інформаційно-телекомунікаційних технологій (ІКТ); застосування ІКТ в АПК, енергетиці, транспорті та промисловості; високотехнологічне машинобудування; створення нових матеріалів; розвиток фармацевтичної та біоінженерної галузей»; 9.5 «Створити фінансову та інституційну системи (інноваційну інфраструктуру), що забезпечуватимуть розвиток наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок»; 9.6 «Забезпечити доступність Інтернету, особливо в сільській місцевості»; 9.7 «Забезпечити збільшення участі молоді в наукових дослідженнях».

Ураховуючи галузеву структуру Дніпропетровської області та специфіку господарювання, а також виклики, що стоять перед нею на шляху розвитку промисловості, інновацій та інфраструктури, експертами Регіональної консультації «Адаптація національних Цілей сталого розвитку для Дніпропетровської області» завдання, зазначені в НД ЦСР, були істотно модифіковані та доповнені регіональними завданнями розвитку. За результатами активного обговорення ЦСР-9 було прийняте рішення про виокремлення таких першочергових завдань: 9.1 «Використовувати потенціал інноваційно активних підприємств для створення нових високотехнологічних робочих місць»;

9.2 «Забезпечити розширення використання електротранспорту та відповідної мережі інфраструктури»; 9.3 «Забезпечити доступність дорожньо-транспортної інфраструктури, яка базується на використанні інноваційних технологій, зокрема через розширення форм участі держави в різних інфраструктурних проектах» було уточнено виокремлення регіональних завдань: 9.3.1 «Збільшити обсяги реалізованої інноваційної продукції»; 9.4 «Стимулювання створення технологічних інновацій та інноваційного оснащення підприємств»; 9.5 «Забезпечити надання державної фінансової допомоги підприємствам із технологічними інноваціями для стимулювання інноваційної діяльності»; 9.6 «Забезпечити доступність Інтернету, особливо в сільській місцевості»; 9.7 «Забезпечити збільшення участі молоді в наукових дослідженнях»; 9.8 «Забезпечити розвиток машинобудування». Окремо експертами було наголошено на важливості забезпечення розвитку машинобудування (завдання 9.8) і розвитку ГМК із використанням сучасних технологій і створенням доданої вартості (завдання 9.9), про що свідчатимуть: індикатор 9.8.1 «Індекс розвитку машинобудування, %»; індикатор 9.8.2 «Індекс доданої вартості в машинобудуванні, %»; індикатор 9.8.3 «Коефіцієнт використання виробничих потужностей, %»; індикатор 9.9.1 «Індекс доданої вартості, %», індикатор 9.9.2 «Коефіцієнт використання виробничих потужностей, %».

Серед очікуваних результатів реалізації завдання 9.1 «Використовувати потенціал інноваційно активних підприємств для створення нових високотехнологічних робочих місць» та завдання 9.4 «Стимулювання створення технологічних інновацій та інноваційного оснащення підприємств» – розвиток структури підтримки інноваційних процесів; створення умов для просування розробок науковців через «Біржу наукових пропозицій»; створення мережі ІТ-містечок

Розділ 2. Опис регіональних ЦСР та їхня роль у вирішенні нагальних проблем розвитку Дніпропетровської області

та умов для залучення на територію області фахівців ІТ-сфери; забезпечення умов для розвитку наукоємного виробництва.

Про збільшення обсягів реалізованої інноваційної продукції свідчитимуть, на думку експертів, такі індикатори: 9.3.1 «Обсяг реалізованої інноваційної продукції, у % до загального обсягу реалізованої промислової продукції» (оцінки очікуваних змін цього показника зафіксовані в межах від 0,4% станом на 2015 рік до 2,4% у 2030 році); 9.3.4 «Обсяг реалізованої інноваційної продукції за межі України, у % до загального обсягу реалізованої інноваційної продукції» (що станом на 2015 рік становить 67,3%, і за орієнтир визначено досягнення прогресу у 81,4%); 9.3.3 «Частка реалізованої продукції, яка була новою для ринку» (що станом на 2015 рік становить 0,3% проти запланованих 1,4% на 2030 рік); 9.3.6 «Частка реалізованої продукції, яка була новою для підприємства» (що станом на 2015 рік становить 2,9% із запланованим зростанням показника до 9,7% у 2030 році).

Про реалізацію завдання 9.4 «Стимулювати створення технологічних інновацій та інноваційного оснащення підприємств» свідчитимуть: індикатор 9.4.1 «Обсяг витрат на внутрішні НДР, у % від загального обсягу витрат на технологічні інновації» (із запланованим зростанням удвічі до 2030 року порівняно з 2015 роком); індикатор 9.4.2 «Обсяг витрат на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення, у % від загального обсягу витрат на техно-

логічні інновації» (із запланованим зростанням до 82,5% у 2030 році порівняно з 56,3% у 2015 році).

Дніпропетровська область має розгалужену мережу наукових, конструкторських установ, більшість яких продовжує роботу над важливими для економіки країни дослідженнями. Проте стрімкого впровадження інновацій у регіональну економіку поки що не відбувається через цілу низку причин, зокрема: зменшення частки наукомістких виробництв у структурі економіки області; старіння наукового персоналу; зменшення рівня державного фінансування інновацій та науки; переорієнтацію вітчизняних підприємств-замовників на західні інновації; відсутність належної ринкової інфраструктури, що забезпечує комерціалізацію наукового продукту та інноваційний процес у цілому.

Виконанню поставлених у рамках ЦСР-9 «Промисловість, інновації та інфраструктура» завдань сприятиме реалізація регіональних проектів розвитку, які дають змогу: комерціалізувати інноваційні розробки; впроваджувати інноваційну вищу освіту; розвивати інноваційні (інформаційні) сектори економіки, що потребують високоосвічених кадрів; підтримувати наукомісткі виробництва. Отже, створення умов для розвитку та впровадження інновацій в економіку області забезпечуватиме поступальний розвиток області, формуватиме регіональну економіку з високим рівнем доданої вартості.

ЦСР-10 «СКОРОЧЕННЯ НЕРІВНОСТІ»

Завдання	Індикатор (назва)	Орган/структурний підрозділ, відповідальний за досягнення ЦСР
Завдання 10.1. Забезпечити прискорене зростання доходів найменш забезпечених 40% населення	10.1.1. Співвідношення доходів 10% найбільш забезпечених і 40% найменш забезпечених осіб, рази. 10.1.2. Співвідношення доходів 40% найменш забезпечених і 60% більш забезпечених осіб, %	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації
Завдання 10.2. Запобігати проявам дискримінації в суспільстві	10.2.1. Частка осіб, які повідомили про те, що в останні 12 місяців особисто стикнулися з дискримінацією або переслідуваннями на основі дискримінації, у загальній чисельності населення, %	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації
Завдання 10.3. Забезпечити доступність послуг соціальної сфери	10.3.1 Частка сільських домогосподарств, які потерпали від позбавлення через незабезпеченість населеного пункту своєчасними послугами швидкої медичної допомоги, %. 10.3.2. Частка сільських домогосподарств, які потерпали від позбавлення через відсутність поблизу житла медичної установи, %. 10.3.3. Частка сільських домогосподарств, які потерпали від позбавлення через відсутність регулярного щоденного транспортного сполучення з іншим населеним пунктом із розвинутою інфраструктурою, %	Департамент охорони здоров'я облдержадміністрації Департамент житлово-комунального господарства та будівництва облдержадміністрації

Розділ 2. Опис регіональних ЦСР та їхня роль у вирішенні нагальних проблем розвитку Дніпропетровської області

Завдання 10.4. Проводити політику оплати праці на засадах рівності та справедливості	10.4.1. Співвідношення середньомісячної заробітної плати (доходів) десятої та першої децильних груп працівників (децильний коефіцієнт), рази	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації
Завдання 10.5. Провести реформу пенсійного страхування на засадах справедливості та прозорості	10.5.1. Співвідношення середнього розміру пенсії та середньої заробітної плати в економіці (за наявності 35 років сплати внесків), %	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації

Індикатор	2015	2020	2025	2030
10.1.1	16,9	15,0	12,0	10,0
10.1.2	15	18	20	25
10.2.1	9	7	5	3
10.3.1	39,9	30,0	20,0	15,0
10.3.2	26,3	20,0	15,0	10,0
10.3.3	22,7	18,0	13,0	10,0
10.4.1	31,2	23,0	18,0	15,0
10.5.1	31	35	37	40

Високий рівень диференціації доходів населення в Україні, значна частка бідного населення знижують сукупний попит на товари і послуги, гальмують економічне зростання та здійснюють руйнівний вплив на економіку.

Серед наслідків значної нерівномірності розподілу доходів експертами відзначено: скорочення середнього про шарку населення як основи структурних перетворень у регіоні; поглиблення проблем бідності; зростання соціальних утрат через професійну декваліфікацію; збільшення явищ соціальної патології; руйнування людського капіталу; соціальну та політичну напругу в суспільстві тощо.

У Дніпропетровській області соціальна стратифікація чітко відстежується у розрізі «місто – село», оскільки значною мірою

різняються умови проживання та зайнятості. За сучасного соціально-економічного розвитку в області зростає чисельність осіб, рівень доходів яких дещо перевищує межу бідності. Переважна більшість населення витрачає одержані доходи на поточне споживання, а отже, можливості формувати заощадження є мінімальними, здебільшого це декілька відсотків від сукупних витрат домогосподарств (за винятком 10-го децилю – близько 15%). У становищі обмежених фінансових ресурсів опиняються не лише низькодоходні групи населення, а й групи населення із середнім рівнем доходів. При цьому бідність населення малих міст області наближена за основними причинами і параметрами до сільської бідності. Завдання 10.1 «Забезпечити прискорене зростання доходів найменш забезпечених 40% населення» повною мірою, на думку експертів,

актуалізує окреслену проблему і в комплексі із завданням 10.4 «Проводити політику оплати праці на засадах рівності та справедливості» сприяє позитивним зрушенням на шляху скорочення нерівності.

Успішне виконання завдань 10.2 «Запобігати проявам дискримінації в суспільстві» і 10.3 «Забезпечити доступність послуг соціальної сфери» в разі успішного виконання за рахунок реалізації інфраструктурних та соціально-орієнтованих проектів дасть змогу знизити частку звернень від громадян, що особисто стик-

нулися з дискримінацією або переслідуваннями на основі дискримінації; частку сільських домогосподарств, які потерпали від позбавлення через незабезпеченість населеного пункту своєчасними послугами швидкої медичної допомоги; частку сільських домогосподарств, які потерпали від позбавлення через відсутність поблизу житла медичної установи; частку сільських домогосподарств, які потерпали від позбавлення через відсутність регулярного щоденного транспортного сполучення з іншим населеним пунктом із розвинутою інфраструктурою.

Розділ 2. Опис регіональних ЦСР та їхня роль у вирішенні нагальних проблем розвитку Дніпропетровської області

ЦСР-11 «СТАЛИЙ РОЗВИТОК МІСТ І ГРОМАД»

Завдання	Індикатор (назва)	Орган/структурний підрозділ, відповідальний за досягнення ЦСР
Завдання 11.1. Забезпечити доступність житла	11.1.1. Коефіцієнт платоспроможності позичальника, РТІ (співвідношення щомісячних витрат позичальника та членів його родини на обслуговування боргу за іпотечним кредитом та сукупного обсягу щомісячних доходів. 11.1.2. Частка відмов позичальникам іпотечних кредитів у загальному обсязі запитів на отримання кредитів із невідповідністю коефіцієнту платоспроможності (РТІ >43%)	Департамент житлово-комунального господарства та будівництва облдержадміністрації
Завдання 11.2. Забезпечити розвиток громад і територій виключно на засадах комплексного планування та управління за участю громадськості	11.2.2. Частка стратегій, що забезпечені фінансуванням – бюджетним та іншим, %. 11.2.3. Відсоток реалізованих проєктів, що забезпечені фінансуванням, до загальної суми, %. 11.2.4. Відсоток коштів від загальної кількості спрямованих на місцевий економічний розвиток. 11.2.5. Кількість проєктів громад, що спрямовані на місцевий економічний розвиток. 11.2.6. Сума та відсоток проєктів на принципах державно-приватного партнерства. 11.2.7. Кількість ініціатив громадських організацій, урахованих у стратегіях та інших документах та впроваджених	Департамент житлово-комунального господарства та будівництва облдержадміністрації

<p>Завдання 11.3. Забезпечити збереження культурної і природної спадщини із залученням приватного сектору</p>	<p>11.3.1. Кількість об'єктів культурної та природної спадщини, які включені до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, одиниць. 11.3.2. Кількість пам'яток національного значення, включених до Державного реєстру нерухомих пам'яток України, одиниць. 11.3.3. Площа природно-заповідного фонду загальнодержавного значення, % території країни. 11.3.4. Площа природно-заповідного фонду загальнодержавного значення, степи %</p>	<p>Департамент житлово-комунального господарства та будівництва облдержадміністрації</p>
<p>Завдання 11.4. Забезпечити своєчасне оповіщення населення про надзвичайні ситуації та реагування на них із використанням інноваційних технологій</p>	<p>11.4.1. Рівень реконструкції загальнодержавної системи централізованого оповіщення населення, %. 11.4.2. Час реагування на надзвичайну ситуацію та надання підтримки</p>	
<p>Завдання 11.5. Зменшити негативний вплив забруднюючих речовин, у т. ч. на довкілля міст, зокрема шляхом використання інноваційних технологій</p>	<p>11.5.1. Обсяг викидів в атмосферне повітря забруднюючих речовин, % до рівня 2015 року. 11.5.2. Кількість регіональних і муніципальних програм на зменшення забруднення повітря. 11.5.3. Сумарний обсяг викидів в атмосферне повітря забруднюючих речовин від пересувних джерел, умовно приведений до оксиду вуглецю з урахуванням відносної агресивності основних забруднювачів, % до рівня 2015 року.</p>	<p>Департамент житлово-комунального господарства та будівництва облдержадміністрації</p>

Розділ 2. Опис регіональних ЦСР та їхня роль у вирішенні нагальних проблем розвитку Дніпропетровської області

<p>Завдання 11.5. Зменшити негативний вплив забруднюючих речовин, у т. ч. на довкілля міст, зокрема шляхом використання інноваційних технологій</p>	<p>11.5.4. Кількість міст, в яких середньодобові концентрації основних забруднюючих речовин в атмосферному повітрі перевищують середньодобові гранично допустимі концентрації, одиниць. 11.5.5. Кількість електрозаправок</p>	<p>Департамент житлово-комунального господарства та будівництва облдержадміністрації</p>
<p>Завдання 11.6. Забезпечити розроблення і реалізацію стратегій місцевого розвитку, спрямованих на економічне зростання, створення робочих місць, розвиток туризму, рекреації, місцевої культури і виробництво місцевої продукції</p>	<p>11.6.1. Кількість робочих місць у сфері туризму (середньооблікова кількість штатних працівників колективних засобів розміщування та суб'єктів туристичної діяльності України), тис. одиниць. 11.6.2. Відсоток від обласного бюджету на розвиток туризму та формування іміджу області. 11.6.3. Кількість міст, що розробили свій бренд. 11.6.4. Кількість громад, що розробили свій бренд</p>	<p>Департамент житлово-комунального господарства та будівництва облдержадміністрації</p>

Індикатор	2015	2020	2025	2030
11.1.1	45	40	35	30
11.1.2	43	37	35	25
11.2.2	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
11.2.3	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
11.2.4	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
11.2.5	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
11.2.6	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
11.2.7	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
11.3.1	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
11.3.2	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
11.3.3	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
11.3.4	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
11.4.1	н/д	20	40	60
11.4.2	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
11.5.1	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
11.5.2	5	8	11	15

11.5.3	100 (14,09 ум. млн. т)	95	85	70
11.5.4	23	22	20	15
11.5.5	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
11.6.1	88	100	120	150
11.6.2	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
11.6.3	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
11.6.4	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються

Становлення місцевого самоврядування, розвиток територіальних громад як основного інструменту народовладдя створюють умови для залучення додаткових ресурсів на розвиток громад, у тому числі сільських. Особливостями адміністративного устрою області є те, що сільські територіальні громади за кількістю населених пунктів у складі сільських рад випереджають середньоукраїнський показник – близько три села на сільраду. В області є низка районів, де цей показник ще вищий: у Васильківському районі – 10 сіл на сільраду, Покровському – 7,6, Криничанському – 6. Можливе використання таких громад як пілотних для апробації механізмів співпраці, впровадження інструментів самоорганізації населення. Місцеве самоврядування у своїй повсякденній діяльності потребує інформаційної, консультаційної підтримки. Рівень життя у сільській місцевості, відсутність послуг є перешкодами для залучення молодих кадрів до навчальних, лікувальних закладів, інших установ.

Під час обговорення ЦСР-11 «Сталий розвиток міст і громад» у рамках Обласної консультації «Адаптація національних Цілей сталого розвитку для Дніпропетровської області» експертами запропоновано модифікувати в Національній доповіді ЦСР завдання 11.2 «Забезпечити розвиток громад і територій виключно на засадах комплексного планування та управління за участю громадськості» з урахуванням

регіональної специфіки, зробивши акцент на розвитку громад. Отже, завдання 11.2 сформульоване в такий спосіб: «Забезпечити розвиток поселень і територій виключно на засадах комплексного планування та управління за участю громадськості». Експерти дійшли висновку, що запропонований індикатор ЦСР, який покликаний відображати ступінь виконання завдання 11.2, має бути доповнений альтернативними індикаторами, що фіксуватимуть прогрес у досягненні розвитку громад і територій виключно на засадах комплексного планування та управління за участю громадськості. Зокрема, до таких індикаторів планується віднести: 11.2.2 «Частка стратегій, що забезпечені фінансуванням – бюджетним та іншим, %»; 11.2.3 «Відсоток реалізованих проектів, що забезпечені фінансуванням, до загальної суми, %»; 11.2.4 «Відсоток коштів від загальної кількості, спрямованих на місцевий економічний розвиток»; 11.2.5 «Кількість проектів громад, що спрямовані на місцевий економічний розвиток»; 11.2.6 «Сума та відсоток проектів на принципах державно-приватного партнерства»; 11.2.7 «Кількість ініціатив громадських організацій, урахованих у стратегіях та інших документах та впроваджених».

Завдання 11.3 «Забезпечити збереження культурної і природної спадщини із залученням приватного сектору», на думку експертів, вимагає запровадження уточню-

Розділ 2. Опис регіональних ЦСР та їхня роль у вирішенні нагальних проблем розвитку Дніпропетровської області

ючого індикатора 11.3.4 «Площа природно-заповідного фонду загальнодержавного значення, степи %».

Зазначене у Національній доповіді завдання 11.4 «Забезпечити своєчасне оповіщення населення про надзвичайні ситуації з використанням інноваційних технологій» у завданнях ЦСР на рівні області було уточнено, набувши такого вигляду: «Забезпечити своєчасне оповіщення населення про надзвичайні ситуації та реагування на них із використанням інноваційних технологій». Запропоновано також уведення додаткового індикатора 11.4.2, що відповідатиме його виконанню, а саме «Час реагування на надзвичайну ситуацію та надання підтримки».

Завдання 11.5 «Зменшити негативний вплив забруднюючих речовин, у т. ч. на довкілля міст, зокрема шляхом використання інноваційних технологій», визначене в Національній доповіді ЦСР, повністю відповідає потребам регіону, а тому всі, крім індикатора 11.5.2 «Сумарний обсяг викидів в атмосферне повітря забруднюючих речовин від стаціонарних джерел, умовно приведений до оксиду вуглецю з урахуванням відносної агресивності основних забруднювачів, % до рівня 2015 року» (що передбачає національний рівень оцінювання) із запропонованих індикаторів було запозичено в Регіональну доповідь ЦСР. Індикатор 11.5.2 було замінено на регіональний індикатор «Кількість регіональних і муніципальних програм на зменшення забруднення повітря».

Забруднення атмосферного повітря за ступенем хімічної небезпеки для людини посідає перше місце. За даними наукових досліджень, внесок забруднень атмосферного повітря становить від 80% до 90% від сумарного канцерогенного та неканцерогенного ризику, пов'язаного із впливом

забруднень інших об'єктів навколишнього середовища, і вагомим фактором впливу на якість атмосферного повітря у містах України є транспорт. Саме тому експертами було наголошено на необхідності впровадження альтернативного індикатора вимірювання прогресу в зменшенні негативного впливу забруднюючих речовин, у т. ч. на довкілля міст, а саме індикатора 11.5.5 «Кількість електрозаправок».

Ступінь виконання завдання 11.6 «Забезпечити розроблення і реалізацію стратегій місцевого розвитку, спрямованих на економічне зростання, створення робочих місць, розвиток туризму, рекреації, місцевої культури і виробництво місцевої продукції» відобразатимуть, на думку експертів, окрім запропонованого у Національній доповіді ЦСР індикатора 11.6.1 «Кількість робочих місць у сфері туризму (середньооблікова кількість штатних працівників колективних засобів розміщення та суб'єктів туристичної діяльності України), тис. одиниць» альтернативні індикатори: 11.6.2 «Відсоток від обласного бюджету на розвиток туризму та формування іміджу області»; 11.6.3 «Кількість міст, що розробили свій бренд»; 11.6.4 «Кількість громад, що розробили свій бренд». Прикметно, що протягом 30 років територія Дніпропетровської області була однією з найбільш закритих у державі. Зміна суспільної парадигми дає змогу створити нові умови для промоції області, забезпечити використання промоційних ресурсів для формування позитивного іміджу території, підвищення її конкурентоспроможності, а також диверсифікації економіки. Проекти цього напрямку спрямовані на: поширення інформації про туристичні можливості області; створення умов для відвідування області якомога більшою кількістю туристів; поліпшення доступності туристичних об'єктів; збереження та розвиток основних туристичних об'єктів.

ЦСР-12 «ВІДПОВІДАЛЬНЕ СПОЖИВАННЯ ТА ВИРОБНИЦТВ»

Завдання	Індикатор (назва)	Орган/структурний підрозділ, відповідальний за досягнення ЦСР
Завдання 12.1. Знизити ресурсоємність економіки	12.1.1. Ресурсоємність ВВП/ВРП (питома вага вартості природних ресурсів в одиниці ВВП), % до рівня 2015 року. 12.1.2. Частка невиробничих утрат природних ресурсів, %. 12.1.3. Коефіцієнт енергоспоживання промисловості, %: - газ; - електроенергія	Управління паливно-енергетичного комплексу та енергозбереження облдержадміністрації
Завдання 12.2. Зменшити втрати продовольства у виробничо-збутових ланцюжках	12.2.1. Частка післязбиральних утрат у загальному виробництві зернових культур, %. 12.2.2. Частка післязбиральних утрат у загальному виробництві овочів та баштанних культур, %	Управління агропромислового розвитку облдержадміністрації
Завдання 12.3. Забезпечити стале використання хімічних речовин на основі інноваційних технологій та виробництв	12.3.1. Кількість підприємств, що використовують небезпечні хімічні речовини, в яких запроваджено системи управління хімічними речовинами згідно з міжнародними стандартами, одиниць. 12.3.2. Частка підприємств, в яких запроваджено системи управління хімічними речовинами згідно з міжнародними стандартами, у загальній сукупності підприємств, що використовують небезпечні хімічні речовини, %	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації

Розділ 2. Опис регіональних ЦСР та їхня роль у вирішенні нагальних проблем розвитку Дніпропетровської області

<p>Завдання 12.4. Зменшити обсяг утворення відходів і збільшити обсяг їх переробки та повторного використання на основі інноваційних технологій та виробництв</p>	<p>12.4.1. Обсяг утворених відходів усіх видів економічної діяльності на одиницю ВВП, кг на 1 тис. дол. США за ПКС 2011 року.</p> <p>12.4.2. Частка спалених та утилізованих відходів у загальному обсязі утворених відходів, %.</p> <p>12.4.3. Коефіцієнт комплексного використання природних ресурсів у виробництві, %.</p> <p>12.4.4. Кількість підприємств, що працюють на відходах промисловості, одиниць.</p> <p>12.4.5. Питома вага утворених відходів усіх видів економічної діяльності на одиницю ВВП та ВРП, %.</p> <p>12.4.6. Частка відходів, спрямованих на повторне використання, %</p>	<p>Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації</p>
<p>Завдання 12.5. Впроваджувати природоохоронні інновації</p>	<p>12.5.1. Кількість підприємств, які впроваджували природоохоронні інновації, у % від загальної кількості інноваційно активних підприємств.</p> <p>12.5.2. Кількість підприємств, які впроваджували природоохоронні інновації для зменшення споживання енергії або вуглецевого сліду, у % від загальної кількості інноваційно активних підприємств.</p> <p>12.5.3. Кількість підприємств, які впроваджували природоохоронні інновації для зменшення рівня шуму, забруднення ґрунту, води чи повітря, у % від загальної кількості інноваційно активних підприємств.</p> <p>12.5.4. Кількість підприємств, які впроваджували природоохоронні інновації для забезпечення рециркуляції відходів, води, матеріалів для власного використання чи продажу, у % від загальної кількості інноваційно активних підприємств</p>	<p>Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації</p>

Завдання 12.6. Забезпечити комплексне виконання державних і регіональних програм екологічної безпеки промисловості	12.6.1. Рівень комплексного застосування заходів програм на території регіону	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації
Завдання 12.7. Застосування системи «зелених закупівель»	12.7.1. Питома вага довгострокових гарантій визначеної відповідної якості, %	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації
Завдання 12.8. Використання переваг циркулярної економіки і замкнених ланцюгів поставок	12.8.1 Індекс розвитку циркулярної економіки для галузей промисловості, %	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації

Індикатор	2015	2020	2025	2030
12.1.1	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
12.1.2	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
12.1.3	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
12.2.1	2,2	1,8	1,0	0,5
12.2.2.	12,6	10,0	7,0	5,0
12.3.1	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
12.3.2	н/д	50	100	100
12.4.1	977,4	950,0	880,0	800,0
12.4.2	30	35	45	55
12.4.3	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
12.4.4	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
12.4.5	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
12.4.6	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
12.5.1	27,4	29,6	35,4	43,7
12.5.2	16,6	21,4	27,8	37,5
12.5.3	10,8	12,2	15,9	21,7
12.5.4	10,8	12,2	16,7	24,3
12.6.1	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
12.7.1	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
12.8.1	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються

Розділ 2. Опис регіональних ЦСР та їхня роль у вирішенні нагальних проблем розвитку Дніпропетровської області

З урахуванням особливості структури промисловості та ступеня її ресурсоемності в Дніпропетровській області контроль над ефективністю виконання завдання 12.1 «Знизити ресурсоемність економіки» забезпечуватиметься такими індикаторами: 12.1.1 «Ресурсоемність ВВП/ВРП (питома вага вартості природних ресурсів в одиниці ВВП), % до рівня 2015 року», де поряд з аналізом ресурсоемності ВВП виокремлюється важливість аналізу змін у ресурсоемності ВРП (валового регіонального продукту); 12.1.2 «Частка неvirобничих утрат природних ресурсів, %»; 12.1.3 «Коефіцієнт енергоспоживання промисловості, % із деталізацією по газу і електроенергії». Моніторинг виконання завдання 12.4 «Зменшити обсяг утворення відходів і збільшити обсяг їх переробки та повторного використання на основі інноваційних технологій та виробництв» актуалізує впровадження таких індикаторів: 12.4.3 «Коефіцієнт комплексного використання природних ресурсів у виробництві, %»; 12.4.4 «Кількість підприємств, що працюють на відходах промисловості, одиниць»; 12.4.5 «Питома вага утворених відходів усіх видів економічної діяльності на одиницю ВВП та ВРП, %»; 12.4.6 «Частка відходів, спрямованих на повторне використання, %».

Індикатор 12.4.1 «Обсяг утворених відходів усіх видів економічної діяльності на одиницю ВВП, кг на 1 тис. дол. США за ПКС 2011 року» дає змогу оцінити ступінь і тип індустріалізації в країні і характер виробничої діяльності, включаючи технології та процеси генерації небезпечних відходів. небезпечні відходи прямо впливають на здоров'я людини і навколишнє середовище. Зазвичай існує часовий лаг між здійсненими викидами та проявленими шкідливими ефектами. Зменшення утворення небезпечних відходів може вказувати на скорочення промислової діяльності в країні, впровадження більш чистого вироб-

ництва в промислових процесах, зміну структури у звичках споживачів або зміни в національному законодавстві небезпечних відходів.

Індикатор 12.4.2 «Частка спалених та утилізованих відходів у загальному обсязі утворених відходів, %» вимірює частку утворених відходів, що компостовані, які є вторсировиною, спалюються або захоронюються на контрольованому об'єкті. Це дає уявлення про вплив відходів на навколишнє середовище в Дніпропетровській області. Належна обробка та видалення відходів має велике значення з екологічного та соціального поглядів, але може бути економічним тягарем, який лягає на промисловість, регіональний бюджет і домашні господарства. Кількість перероблених та компостованих відходів зменшує попит на сировину, що призводить до скорочення видобутку ресурсів. Також може бути наявна вигода від збільшення доходів незабезпеченого міського населення шляхом схеми переробки відходів.

Водночас експертами було наголошено на необхідності включення в РД ЦСР завдань, що враховували б регіональний фокус потреб і, отже, більш повною мірою відображали вектор зусиль регіону в напрямі забезпечення відповідального споживання та виробництва. Зокрема, було визнано необхідність включення до числа обов'язкових для виконання завдання 12.5 «Впроваджувати природоохоронні інновації». Також було сформульовано п'ять додаткових індикаторів, що відображатимуть успіх у реалізації цього завдання: 12.5.1 «Кількість підприємств, які впроваджували природоохоронні інновації, у % від загальної кількості інноваційно активних підприємств»; 12.5.2 «Кількість підприємств, які впроваджували природоохоронні інновації для зменшення споживання енергії або вуглецевого сліду, у % від загальної кількості інноваційно активних підпри-

емств»; 12.5.3 «Кількість підприємств, які впроваджували природоохоронні інновації для зменшення рівня шуму, забруднення ґрунту, води чи повітря, у % від загальної кількості інноваційно активних підприємств»; 12.5.4 «Кількість підприємств, які впроваджували природоохоронні інновації для забезпечення рециркуляції відходів, води, матеріалів для власного використання чи продажу, у % від загальної кількості інноваційно активних підприємств».

Окрім того, було введено: завдання 12.6 «Забезпечити комплексне виконання державних і регіональних програм еколо-

гічної безпеки промисловості» (із запровадженням альтернативного індикатора 12.5.1 «Рівень комплексного застосування заходів програм на території регіону»); завдання 12.7 «Застосування системи «зелених закупівель» (із запровадженням альтернативного індикатора 12.6.1 «Питома вага довгострокових гарантій визначеної відповідної якості, %»); завдання 12.8 «Використання переваг циркулярної економіки і замкнених ланцюгів поставок» (із запровадженням альтернативного індикатора 12.7.7 «Індекс розвитку циркулярної економіки для галузей промисловості, %»).

Розділ 2. Опис регіональних ЦСР та їхня роль у вирішенні нагальних проблем розвитку Дніпропетровської області

ЦСР-13 «ПОМ'ЯКШЕННЯ НАСЛІДКІВ ЗМІН КЛІМАТУ»

Завдання	Індикатор (назва)	Орган/структурний підрозділ, відповідальний за досягнення ЦСР
Завдання 13.1. Обмежити викиди парникових газів в економіці	13.1.1. Обсяг викидів парникових газів в атмосферне повітря. Інтерактивний контроль	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації

Індикатор	2015	2020	2025	2030
13.1.1	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються

Під час Регіональної консультації «Адаптація національних Цілей сталого розвитку для Дніпропетровської області» експертами серед основних напрямів політики пом'якшення наслідків змін клімату були виділені такі: збереження природних екосистем, підтримка їх цілісності та функцій життєзабезпечення; створення ефективної системи моніторингу довкілля; ресурсозбереження, забезпечення збалансованого природокористування; зниження рівня забруднення навколишнього природного середовища, забезпечення контролю джерел забруднення атмосферного повітря, поверхневих і підземних вод, зниження рівня забруднення та відтворення родючості ґрунтів; очистка територій від промислових і побутових відходів; формування системи переробки та утилізації відходів виробництва та споживання.

З 2016 року одним із пріоритетних напрямів у реалізації екологічної політики на території області, спрямованої на зменшення забруднення навколишнього природного середовища, є комплекс заходів, визначених «Дніпропетровською обласною комплексною програмою (стратегією) екологічної безпеки та запобігання змінам клімату

на 2016–2025 роки», яка вже сьогодні має певні результати у зменшенні техногенного навантаження від основних підприємств-забруднювачів області.

Значні масштаби використання природних ресурсів та енергетично-сировинна спеціалізація Дніпропетровської області, що зумовлена великими обсягами виробництва і споживання разом із застарілою технічною базою, а також стрімкий розвиток урбанізації та агломерацій визначають високі показники щорічних викидів парникових газів в атмосферне повітря.

Викиди шкідливих речовин в атмосферу в 2016 році становили 833,0 тис. т, що на 109,1 тис. т (15,1%) більше, ніж у 2015 році. У складі викинутих забруднюючих речовин оксиди вуглецю становлять 354,5 тис. т; діоксиди та інші сполуки сірки – 181,8 тис. т; речовини у вигляді суспендованих твердих частинок – 107,6 тис. т; метан – 134,6 тис. т; сполуки азоту – 43,2 тис. т; метали та їх сполуки – 0,8 тис. т тощо. У 2016 році підприємства чорної металургії та вугільної промисловості викинули в атмосферу 231,758 тис. т (31,9%) шкідливих речовин від загального обсягу викидів по області.

Частина викидів від підприємств енергетики у загальному обсязі викидів становить 53,1%; підприємств із видобутку та первинної обробки твердого викопного палива – 13,4%; підприємств машинобудування, промисловості з виробництва неорганічних хімічних речовин – 0,2%; підприємств, які спеціалізуються на обробці та видаленні відходів – 0,2%. Основними забруднювачами довкілля в 2016 р. залишаються підприємства металургійної, добувної промисловості та виробники електроенер-

гії. Найбільш екологічно небезпечними видами економічної діяльності є видобування металевих руд, виробництво електроенергії, чавуну, сталі та феросплавів.

На думку експертів РД ЦСР, завдання 13.1 «Обмежити викиди парникових газів в економіці», зазначене в НД ЦСР, повністю відповідає потребам регіону, індикатором виконання якого вибрано індикатор 13.1.1 «Обсяг викидів парникових газів, % до рівня 1990 року».

Розділ 2. Опис регіональних ЦСР та їхня роль у вирішенні нагальних проблем розвитку Дніпропетровської області

ЦСР-15 «ЗАХИСТ ТА ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОСИСТЕМ СУШІ» 		
Завдання	Індикатор (назва)	Орган/структурний підрозділ, відповідальний за досягнення ЦСР
Завдання 15.1. Проводити заходи щодо підвищення відсотка заповідних територій області	15.1.1. Площа винесених меж заповідних територій в натуру. 15.1.2. Частка площі територій та об'єктів природно-заповідного фонду у загальній території країни, %. 15.1.3. Частка площі територій національної екологічної мережі у загальній території країни, %	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації
Завдання 15.2. Збільшувати території лісів регіону	15.2.1. Лісистість території країни, %. 15.2.2. Запаси деревини в лісах, млн. куб. м	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації
Завдання 15.3. Провести інвентаризацію деградованих земель та ґрунтів регіону та їх цільового використання	15.3.1. Кількість визначених та реалізованих завдань щодо досягнення нейтрального рівня деградації земель, одиниць. 15.3.2. Площа орних земель (ріллі), тис. га. 15.3.3. Частка площі орних земель (ріллі) у загальній території країни, %	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації
Завдання 15.4. Збільшити площу земель органічного виробництва	15.4.1. Площа земель органічного виробництва, тис. га	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації
Завдання 15.5. Запровадити екологічні та ресурсозберігаючі вимоги для користувачів земель	15.5.1. Площа сільськогосподарських угідь екстенсивного використання (сіножатей, пасовищ), тис. га. 15.5.2. Частка площі сільськогосподарських угідь екстенсивного використання (сіножатей, пасовищ) у загальній території країни, %	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації

Індикатор	2015	2020	2025	2030
15.1.1	3803,1	6276,9	7545,4	9053,2
15.1.2	6,3	10,4	12,5	15,0
15.1.3	38,2	39,0	40,0	41,0
15.2.1	15,9	17,0	18,5	20,0
15.2.2	2102	2200	2300	2400
15.3.1	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
15.3.2	32541,0	31150,9	29760,8	28370,7
15.3.3	53,9	51,6	49,3	47,0
15.4.1	410,6	500,0	1500,0	3000,0
15.5.1	7840,5	8389,3	8932,5	9536,0
15.5.2	13,0	13,9	14,8	15,8

На території Дніпропетровської області розвинені різноманітні типи байрачних лісів, балкові ландшафти з осередками ендемічної степової флори та фауни. У межах області є реліктовий Самарський бір – унікальне природне утворення, якому не має рівних у світі. У долинах степових річок і балках на поверхню виходять кристалічні породи, на яких формуються своєрідні біогеоценози. У долинах малих річок формуються багаті біологічним різноманіттям заплавно-борові та водно-болотні комплекси. Збереженню біорізноманіття сприяють заходи, пов'язані з розширенням природно-заповідного фонду області. У 2016 р. Указом Президента України «Про території та об'єкти природно-заповідного фонду загальнодержавного значення» від 27.07.2016 № 312 на території Павлоградського району створено ландшафтний заказник державного значення «Межиріччя» площею 2 756,16 га.

На сучасному етапі розвитку господарювання в межах Дніпропетровської області спостерігається посилення впливу антропогенних чинників на структурні елементи екомережі та стан біорізноманіття. Зокрема, відбувається відновлення

діяльності гірничодобувних підприємств, відведення нових територій під будівництво кар'єрів із видобутку корисних копалин, промислових об'єктів, житлової забудови, влаштування полігонів твердих побутових відходів. До складу цих земель значною мірою потрапляють і природні території, які могли б стати елементами екомережі, але втрачаються безповоротно внаслідок зазначеної вище діяльності. За останні роки знову підсилюється вплив на балково-степові екосистеми, які займають важливе місце в системі екомережі Дніпропетровської області. Тут основними негативними чинниками виступають надмірне випасання худоби та випалювання сухих залишків природної трав'яної рослинності. Останній є причиною значних трансформацій у видовому складі та характері угруповань степової рослинності. Помітно скоротилася кількість вегетуючих та квітучих ефемероїдів і ефемерів, у тому числі рідкісних та зникаючих видів, занесених до Червоної книги України. З іншого боку, після випалів звільнені екологічні ніші швидко заповнюються види з активною екологічною стратегією, внаслідок чого ділянки ковилових та типчаків степів починають поступово заміщуватися угру-

Розділ 2. Опис регіональних ЦСР та їхня роль у вирішенні нагальних проблем розвитку Дніпропетровської області

пуваннями пирію повзучого, куничника наземного та інших довгокореневищних злаків. Полезахисні лісосмуги повсюдно, а особливо в південних районах області, потерпають не тільки від випалів, а й від незаконних рубок. Унаслідок цього значна частина лісосмуг утратила захисні функції, має вигляд дуже розріджених насаджень, а подекуди знищена повністю.

У більш задовільному стані знаходяться землі лісового фонду, які є важливим елементом екомережі, але в області, яка знаходиться в степовій зоні, ліси займають незначні площі і не можуть суттєво впливати на формування безперервного екологічного каркасу. Крім того, у лісах відбуваються лісовідновні та суцільні санітарні рубки, нерідко трапляються лісові пожежі, влаштовуються локальні кар'єри для видобутку піску, що загалом також поступово знижує захисну роль лісів для довкілля та їх значення як елементів екомережі.

Питання збереження біорізноманіття включені до «Дніпропетровської обласної комплексної програми (стратегії) екологічної безпеки та запобігання змінам клімату на 2016–2025 роки» (рішення Дніпропетровської обласної ради від 21.10.2015 № 680-34/VI, далі – Програма). Для збереження рідкісних видів рослин і тварин, що перебувають під загрозою зникнення, на території області затверджені Червоні списки тварин та рослин Дніпропетровської області (рішення обласної ради від 27.12.2011 № 219-10/VI).

Завдання 15.2 «Сприяти сталому управлінню лісами», позначене у НД ЦСР, на думку регіональних експертів, є вкрай актуальним з урахуванням специфіки викликів, що стоять перед регіоном. Ліси Дніпропетровщини не мають промислового значення, виконують переважно еко-

логічні, захисні та рекреаційні функції і віднесені до I групи лісів. Корисні властивості лісів у нашій області надзвичайні, оскільки вони здатні зменшувати негативні наслідки природних явищ, захищати ґрунти від ерозії, запобігати забрудненню навколишнього природного середовища та очищати його, сприяти регулюванню стоку води, оздоровленню населення та його естетичному вихованню. Вчені підрахували: 1 га лісу збагачує атмосферу тоннами кисню та відфільтровує за рік із повітря до 70 т пилу. Лісовий пояс значно зменшує шум, що є проблемою у великих містах, а особливо в нашому регіоні. За розрахунками вчених, оптимальна лісистість у нашому регіоні повинна становити 8–10%. Нині вона становить лише 5,6% (по Україні цей показник – 15,6%). Отже, щоб досягти оптимального значення, слід майже в два рази збільшити площу наявних в області лісів.

У Дніпропетровській області сформована система штучних лісових насаджень, яка складається з великих масивів, полезахисних лісосмуг, водозахисних насаджень та ділянок відновлювальних насаджень у межах природних лісових біогеоценозів (байрачних, пристінних, заплавних та аренних лісів). Вони виконують ґрунто- та водозахисні, фітомеліоративні, рекреаційні функції, збільшують ландшафтне та видове різноманіття, є резерватами цінних видів рослин та тварин, входять до складу екологічних коридорів та екоядер у системі екомережі України, мають великий екологічний потенціал. Але у сучасний період значна кількість із них знаходиться у незадовільному деструктивному стані, що зумовлено як природними причинами (віковий кризовий стан), так і антропогенним впливом (вирубки, пожежі та ін.).

Визнаючи вагоме значення завдання 15.3 «Відновити деградовані землі та ґрунти з використанням інноваційних техноло-

гій», позначеного у НД ЦСР, регіональні експерти конкретизували його у завдання 15.3 «Провести інвентаризацію деградованих земель та ґрунтів регіону та їхнього цільового використання» і завдання 15.4 «Збільшити площу земель органічного виробництва».

Завдання 15.4 «Забезпечити збереження гірських екосистем», визначене в НД ЦСР, за рекомендаціями експертів РДЦСР модифіковане у низку завдань:

15.5 «Запровадити екологічні та ресурсозберігаючі вимоги для користувачів земель» (із уведенням альтернативних індикаторів вимірювання прогресу у його виконанні, а саме: індикатору 15.5.1 «Площа сільськогосподарських угідь екстенсивного використання (сіножатей, пасовищ), тис. га, у загальній території регіону, %» та індикатору 15.5.2 «Частка площі сільськогосподарських угідь екстенсивного використання (сіножатей, пасовищ), у загальній території країни, %».

Розділ 2. Опис регіональних ЦСР та їхня роль у вирішенні нагальних проблем розвитку Дніпропетровської області

ЦСР-16 «МИР, СПРАВЕДЛИВІСТЬ ТА СИЛЬНІ ІНСТИТУТИ» 		
Завдання	Індикатор (назва)	Орган/структурний підрозділ, відповідальний за досягнення ЦСР
Завдання 16.1. Скоротити поширеність насильства	16.1.1. Кількість кримінальних правопорушень за ст. 115–118, 121 КК України (очевидні умисні вбивства, умисні тяжкі тілесні ушкодження), у розрахунку на 100 тис. осіб. 16.1.2. Чисельність потерпілих за останні 12 місяців від фізичного насильства (умисні вбивства та замаху, зґвалтування та замаху, тяжкі тілесні ушкодження), у розрахунку на 100 тис. осіб. 16.1.3. Чисельність потерпілих за останні 12 місяців від сексуального насильства, осіб	Управління взаємодії з правоохоронними органами та оборонної роботи облдержадміністрації
Завдання 16.2. Збільшити виявлення постраждалих від торгівлі людьми та всіх форм експлуатації	16.2.1. Чисельність потерпілих від торгівлі людьми або інших незаконних угод щодо передачі людини за кримінальними провадженнями, осіб. 16.2.2. Чисельність «дітей вулиці», тис. осіб. 16.2.3. Чисельність постраждалих від сексуальної експлуатації, тис. осіб	Управління взаємодії з правоохоронними органами та оборонної роботи облдержадміністрації
Завдання 16.3. Підвищити рівень довіри до суду та забезпечити рівний доступ до правосуддя	16.3.1. Рівень довіри громадян до суду, %. 16.3.2. Рівень обізнаності громадян щодо права на безоплатну правову допомогу, %	Управління взаємодії з правоохоронними органами та оборонної роботи облдержадміністрації

<p>Завдання 16.4. Зміцнити систему запобігання та протидії легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та поширенню зброї масового знищення</p>	<p>16.4.1. Частка ризиків із високим рівнем у загальній сукупності національних ризиків у системі запобігання та протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та розповсюдженню зброї масового знищення, %</p>	<p>Управління взаємодії з правоохоронними органами та оборонної роботи облдержадміністрації</p>
<p>Завдання 16.5. Скоротити незаконний обіг зброї, боєприпасів та вибухових матеріалів</p>	<p>16.5.1. Кількість вилученої зброї у населення, організованих груп та злочинних організацій, одиниць. 16.5.2. Кількість вилучених боєприпасів у населення, організованих груп та злочинних організацій, одиниць. 16.5.3. Кількість кримінальних правопорушень за ст. 263 КК України (незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами), одиниць</p>	<p>Управління взаємодії з правоохоронними органами та оборонної роботи облдержадміністрації</p>
<p>Завдання 16.6. Скоротити масштаби корупції</p>	<p>16.6.1. Показник сприйняття корупції в державному секторі з боку ділових кіл та експертів. 16.6.2. Кількість центрів надання адміністративних послуг (ЦНАП). 16.6.3. Кількість адміністративних послуг, що надаються в електронному вигляді</p>	<p>Управління взаємодії з правоохоронними органами та оборонної роботи облдержадміністрації Департамент економічного розвитку облдержадміністрації</p>
<p>Завдання 16.7. Сприяти участі підприємств області у відновленні території, постраждалої від конфлікту (Донбас)</p>	<p>16.7.1 Кількість проектів, реалізованих підприємствами області у відновленні території, постраждалої від конфлікту (Донбас)</p>	<p>Департамент економічного розвитку облдержадміністрації</p>

Розділ 2. Опис регіональних ЦСР та їхня роль у вирішенні нагальних проблем розвитку Дніпропетровської області

Завдання 16.8. Зміцнити соціальну стійкість, сприяти розбудові миру та громадській безпеці (конфліктне та постконфліктне врегулювання)	16.8.1. Індекс соціальної єдності та примирення	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації Управління взаємодії з правоохоронними органами та оборонної роботи облдержадміністрації
--	---	--

Індикатор	2015	2020	2025	2030
16.1.1	9,5	7,5	6,0	4,5
16.1.2	14,0	10,0	7,0	5,2
16.1.3	459	450	420	375
16.2.1	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
16.2.2	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
16.2.3	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
16.3.1	5	35	45	55
16.3.2	н/д	70	80	90
16.4.1	н/д	21	17	13
16.5.1	1890	2000	2250	2500
16.5.2	2803	3000	3250	3500
16.5.3	6307	6360	6400	6430
16.6.1	27	40	50	60
16.6.2	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
16.6.3	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
16.7.1	н/д	70	80	100
16.8.1	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються

Дніпропетровська область разом із Харківською, Одеською та Київською належить до тих областей, де найбільше вчиняється злочинів із використанням вогнепальної зброї та бойових припасів, вибухових речовин, вибухових пристроїв, що були доставлені з території проведення АТО. Усвідомлення необхідності запровадження більш дієвих заходів протидії та запобігання таким проявам актуалізувало постановку завдання 16.5 «Скоротити незаконний обіг зброї, боєприпасів та вибухових матеріалів», індикаторами дієвого виконання якого виступатимуть такі: 16.5.1 «Кількість вилученої зброї у насе-

лення, організованих груп та злочинних організацій, одиниць»; 16.5.2 «Кількість вилучених боєприпасів у населення, організованих груп та злочинних організацій, одиниць»; 16.5.3 «Кількість кримінальних правопорушень за ст. 263 КК України (незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами), одиниць».

Контроль над виконанням завдання 16.6 «Скоротити масштаби корупції» (ефективністю виконання якого є індикатор 16.6.1 «Показник сприйняття корупції в державному секторі з боку ділових

кіл та експертів»), справедливо зазначеного у НД ЦСР, на думку експертів Обласної консультації «Адаптація національних Цілей сталого розвитку для Дніпропетровської області», має бути доповнений уведенням альтернативних індикаторів: 16.6.2. «Кількість центрів надання адміністративних послуг (ЦНАП)» і 16.6.3 «Кількість адміністративних послуг, що надаються в електронному вигляді». Зростання частки населення, задоволеного останнім досвідом користування державними послугами (індикатор 16.7.1) свідчатиме про виконання завдання 16.7 «Підвищити ефек-

тивність діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування».

Завдання 16.8 «Відновити територію, постраждалу від конфлікту (Донбас)», зазначене в НД ЦСР, у РД ЦСР було модифіковано з урахуванням специфіки Дніпропетровської області, набувши такого формулювання: «Сприяти участі підприємств області у відновленні території, постраждалої від конфлікту (Донбас)» (завдання 16.7), доповнившись регіональним індикатором 16.7.1 «Кількість проектів, реалізованих підприємствами області у відновленні території, постраждалої від конфлікту (Донбас)».

Розділ 2. Опис регіональних ЦСР та їхня роль у вирішенні нагальних проблем розвитку Дніпропетровської області

ЦСР-17 «ПАРТНЕРСТВО ЗАРАДИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ»

Завдання	Індикатор (назва)	Орган/структурний підрозділ, відповідальний за досягнення ЦСР
Завдання 17.1. Мобілізувати додаткові фінансові ресурси на основі заохочення інвестицій іноземних та вітчизняних інвесторів	17.1.1. Співвідношення обсягу приватних грошових переказів з-за кордону із ВВП (ВРП), %. 17.1.2. Чистий притік прямих іноземних інвестицій в Дніпропетровську область, млрд. дол. США	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації
Завдання 17.2. Розвивати партнерські відносини влади і бізнесу для досягнення Цілей сталого розвитку	17.2.1. Кількість проектів державно-приватного партнерства, одиниць	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації

Індикатор	2015	2020	2025	2030
17.1.1	5,75	6,00	6,00	6,00
17.1.2	1,2	2,8	6,7	7,9
17.2.1	5	15	30	45

Під час Обласної консультації «Адаптація національних Цілей сталого розвитку для Дніпропетровської області» експертами було наголошено на обмежувальному впливі дефіциту бюджетних коштів на потенціал прямого кредитування для реалізації регіональних програм. Експертами РД ЦСР було підтримано реалізацію завдання 17.1 «Мобілізувати додаткові фінансові ресурси на основі заохочення інвестицій іноземних та вітчизняних інвесторів» (ефективністю виконання якого є індикатор 17.1.1 «Співвідношення обсягу приватних грошових переказів з-за кордону із ВВП (ВРП), %» та індикатор 17.1.2 «Чистий притік прямих іноземних інвестицій (за даними платіжного балансу), млрд. дол. США») і завдання 17.2 «Розвивати партнерські відносини влади і бізнесу

для досягнення Цілей сталого розвитку», дієвість виконання якого позначиться на зростанні кількості проектів державно-приватного партнерства (індикатор 17.3.1). Використання переваг державно-приватного партнерства (ДПП) дасть змогу спрямувати приватні капітали на цілеспрямоване структурне реформування економіки Дніпропетровської області. Перевагами використання ДПП під час реалізації регіональних інвестиційних програм є: для приватного бізнесу – залучення бюджетних коштів до проектів, доступ до раніше закритих сфер економіки (ЖКГ, інфраструктура тощо), розширення можливостей отримання пільгових кредитів під державні гарантії від міжнародних і вітчизняних фінансових установ на довгий термін, поліпшення роботи з державними доз-

вільними органами, підвищення статусу проектів через участь у проектах державного партнера, отримання позитивного іміджу в суспільстві, оптимізація розподілів ризиків проекту; для держави – економія державних фінансових ресурсів, використання досвіду приватних компаній, оптимізація розподілу ризиків, розвиток форм проектного фінансування, стимулювання підприємницького мислення, досягнення діалогу між владою та бізнесом, збереження та створення нових робочих місць.

На засадах державно-приватного партнерства в Дніпропетровській області мають потенціал до реалізації проекти в таких сферах: перероблення відходів, водопостачання, транспортна інфраструктура, рекреація, культура, спорт, електропостачання, тепlopостачання, охорона здоров'я.

Завдання 17.2 «Послідовно знижувати боргове навантаження на економіку», зазначене у НД ЦСР, у РД ЦСР було виключено через відсутність дієвих механізмів елімінавання боргового навантаження на укра-

їнську економіку на регіональному рівні з огляду на структуру зовнішньої боргу України.

Для активізації притоку ПІІ до Дніпропетровського регіону і надання підтримки в реалізації інвестиційних проектів приватного бізнесу в 2010 році було створено Дніпропетровське регіональне інвестиційне агентство (DIA), метою якого є забезпечення міцної основи для сталого розвитку Дніпропетровської області, що будується на позиціях відкритого, взаємовигідного співробітництва і служить базою для зміцнення іміджу регіону як надійного партнера; якнайкраще представити потенційним інвесторам усю повноту можливостей регіону, супроводжувати і надавати сприяння на всіх етапах реалізації інвестиційного проекту – від вибору майданчика і проходження дозвільних процедур до будівництва нового об'єкта і початку роботи. DIA налагоджує ефективний міжнародний діалог і робить процес співпраці максимально комфортним для потенційних партнерів.

Додаток 1

Таблиця

ЗІСТАВЛЕННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ ЦСР ІЗ РЕГІОНАЛЬНИМИ ЗАВДАННЯМИ

ЦСР	Завдання (національне визначення)	Завдання (регіональне визначення)	Пояснення
ЦСР – 1 ПОДОЛАННЯ БІДНОСТІ	1.1. Скоротити в чотири рази рівень бідності, зокрема шляхом ліквідації її крайніх форм	1.1. Скоротити в чотири рази рівень бідності, зокрема шляхом ліквідації її крайніх	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
	1.2. Збільшити охоплення бідного населення адресними програмами соціальної підтримки	1.2. Збільшити охоплення бідного населення адресними програмами соціальної підтримки	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
	1.3. Підвищити життєздатність соціально вразливих верств населення	1.3. Підвищити життєздатність соціально вразливих верств населення	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
		1.4. Зменшити рівень бідності шляхом підвищення рівня доходів населення вище прожиткового мінімуму	Завдання встановлено з урахуванням регіональної специфіки
ЦІЛЬ 2. ПОДОЛАННЯ ГОЛОДУ, РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА	2.1. Забезпечити доступність збалансованого харчування на рівні науково обґрунтованих норм для всіх верств населення	2.1. Забезпечити доступність збалансованого й якісного харчування на рівні науково обґрунтованих норм для всіх верств населення, у т. ч. за рахунок місцевого виробника	Завдання конкретизовано з урахуванням регіональної специфіки
	2.2. Підвищити вдвічі продуктивність сільського господарства, насамперед за рахунок використання інноваційних технологій	2.2. Підвищити вдвічі продуктивність сільського господарства, насамперед за рахунок використання інноваційних технологій	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
ЦІЛЬ 2. ПОДОЛАННЯ ГОЛОДУ, РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА	2.3. Забезпечити створення стійких систем виробництва продуктів харчування, що сприяють збереженню екосистем і поступово поліпшують якість земель та ґрунтів, насамперед за рахунок використання інноваційних технологій	2.3. Забезпечити створення стійких систем виробництва продуктів харчування, що сприяють збереженню екосистем і поступово поліпшують якість земель та ґрунтів, насамперед за рахунок використання інноваційних технологій та дотримання сівозмін	Завдання конкретизовано з урахуванням потреб регіональної економіки

ЦСР	Завдання (національне визначення)	Завдання (регіональне визначення)	Пояснення
ЦІЛЬ 2. ПОДОЛАННЯ ГОЛОДУ, РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА	2.4. Знизити волатильність цін на продукти харчування	2.4. Знизити волатильність цін на продукти харчування	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
ЦІЛЬ 3. МІЦНЕ ЗДОРОВ'Я І БЛАГОПОЛУЧЧЯ	3.1. Знизити материнську смертність	3.1. Знизити материнську смертність, урахувавши передбачувані причини смертності	Завдання конкретизовано для забезпечення відповідності формулювань пропозиціям регіональних стратегічних і програмних документів
	3.2. Мінімізувати смертність, якій можна запобігти, серед дітей віком до п'яти років	3.2. Мінімізувати смертність, якій можна запобігти, серед дітей віком до п'яти років	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
	3.3. Зупинити епідемії ВІЛ/СНІДу та туберкульозу, у тому числі за рахунок використання інноваційних практик та засобів лікування	3.3. Зупинити епідемії ВІЛ/СНІДу та туберкульозу, у тому числі за рахунок використання інноваційних практик та засобів лікування	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
	3.4. Знизити передчасну смертність від неінфекційних захворювань	3.4. Знизити передчасну смертність від неінфекційних захворювань	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
ЦІЛЬ 3. МІЦНЕ ЗДОРОВ'Я І БЛАГОПОЛУЧЧЯ	3.5. Знизити на чверть передчасну смертність населення, у т. ч. за рахунок упровадження інноваційних підходів до діагностики захворювань	Завдання не встановлено	Окремо завдання не встановлено у зв'язку з неможливістю забезпечити контроль над рівнем його виконання
	3.6. Знизити рівень отримання тяжких травм і смертності внаслідок ДТП, у тому числі за рахунок використання інноваційних практик реанімування, лікування та реабілітації постраждалих унаслідок ДТП	3.5. Забезпечити надання екстреної медичної допомоги під час ДТП	Завдання конкретизовано з урахуванням потреб регіонального розвитку
	3.7. Забезпечити загальну якість імунізацію населення з використанням інноваційних препаратів	3.6. Забезпечити загальну якість імунізацію населення з використанням інноваційних препаратів	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному

Додаток 1. Таблиця «Зіставлення національних завдань ЦСР із регіональними завданнями»

ЦСР	Завдання (національне визначення)	Завдання (регіональне визначення)	Пояснення
ЦІЛЬ 3. МІЦНЕ ЗДОРОВ'Я І БЛАГОПОЛУЧЧЯ	3.8. Знизити поширеність тютюнопаління серед населення з використанням інноваційних засобів інформування про негативні наслідки тютюнокуріння	3.7. Знизити поширеність тютюнокуріння, вживання алкоголю та наркозалежність серед населення з використанням інноваційних засобів інформування про негативні наслідки таких залежностей	Завдання конкретизовано з урахуванням регіональних викликів соціального розвитку
	3.9. Здійснити реформу фінансування системи охорони здоров'я	3.8. Здійснити реформу фінансування системи охорони здоров'я	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
		3.9. Охопити скринінговими дослідженнями населення регіону	Завдання встановлено з урахуванням потреб регіонального розвитку, актуальність якого підтверджена науковими дослідженнями
		3.10. Підвищення рівня доступу, якості та своєчасності надання медичних послуг для населення у сільській місцевості	Завдання, актуальність якого підтверджена науковими дослідженнями, встановлено з урахуванням потреб регіонального розвитку
		3.11. Реалізація програм планування сім'ї для підвищення репродуктивного здоров'я	Завдання встановлено з урахуванням потреб регіонального розвитку, актуальність якого підтверджена науковими дослідженнями
ЦІЛЬ 4. ЯКІСНА ОСВІТА	4.1. Забезпечити доступність якісної шкільної освіти для всіх дітей та підлітків	4.1. Забезпечити доступність якісної шкільної освіти для всіх дітей та підлітків	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
	4.2. Забезпечити доступність якісного дошкільного розвитку для всіх дітей	4.2. Забезпечити доступність якісного дошкільного розвитку для всіх дітей	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
	4.3. Забезпечити доступність професійної освіти	4.3. Забезпечити доступність професійної освіти	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
	4.4. Підвищити якість вищої освіти та забезпечити її тісний зв'язок із наукою, сприяти формуванню в країні міст освіти та науки	4.4. Підвищити якість вищої освіти та забезпечити її тісний зв'язок із наукою, сприяти формуванню в країні міст освіти та науки	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному

ЦСР	Завдання (національне визначення)	Завдання (регіональне визначення)	Пояснення
ЦІЛЬ 4. ЯКІСНА ОСВІТА	4.5. Збільшити поширеність серед населення знань і навичок, необхідних для отримання гідної роботи та підприємницької діяльності	4.5. Збільшити поширеність серед населення знань і навичок, необхідних для отримання гідної роботи та підприємницької діяльності	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
	4.6. Ліквідувати гендерну нерівність серед шкільних учителів	4.6. Ліквідувати гендерну нерівність серед шкільних учителів	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
	4.7. Створити у школах сучасні умови навчання, включаючи інклюзивне, на основі інноваційних підходів	4.7. Створити у школах сучасні умови навчання, включаючи інклюзивне, на основі інноваційних підходів	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
		4.8. Підвищити якість навчання у регіоні	Завдання встановлено з урахуванням потреб регіонального розвитку
ЦІЛЬ 5. ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ	5.1. Створити умови для ліквідації всіх форм дискримінації щодо жінок і дівчат	5.1. Створити умови для ліквідації всіх форм дискримінації щодо жінок і дівчат	Завдання враховано
	5.2. Знизити рівень гендерно зумовленого та домашнього насильства, забезпечити ефективне запобігання його проявам та своєчасну допомогу постраждалим	5.2. Знизити рівень гендерно зумовленого та домашнього насильства, забезпечити ефективне запобігання його проявам та своєчасну допомогу постраждалим	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
	5.3. Заохочувати спільну відповідальність за ведення господарства та виховання дитини	5.3. Заохочувати спільну відповідальність за ведення господарства та виховання дитини	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
	5.4. Забезпечити рівні можливості представництва на вищих рівнях прийняття рішень у політичному та суспільному житті	5.4. Забезпечити рівні можливості представництва на вищих рівнях прийняття рішень у політичному та суспільному житті	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
	5.5. Розширити доступ населення до послуг із планування сім'ї та знизити рівень підліткової народжуваності	5.5. Розширити доступ населення до послуг із планування сім'ї та знизити рівень підліткової народжуваності	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
	5.6. Розширити економічні можливості жінок	5.6. Розширити економічні можливості жінок	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
		5.7. Розвинути науковий потенціал жінок	Завдання встановлено, оскільки враховує особливості гендерного портрету Дніпропетровської області

Додаток 1. Таблиця «Зіставлення національних завдань ЦСР із регіональними завданнями»

ЦСР	Завдання (національне визначення)	Завдання (регіональне визначення)	Пояснення
ЦІЛЬ 6. ЧИСТА ВОДА ТА НАЛЕЖНІ САНІТАРНІ УМОВИ	6.1. Забезпечити доступність якісних послуг із постачання безпечної питної води, будівництво та реконструкцію систем централізованого питного водопостачання із застосуванням новітніх технологій та обладнання	6.1. Забезпечити доступність якісних послуг із постачання безпечної питної води, будівництво та реконструкцію систем централізованого питного водопостачання із застосуванням новітніх технологій та обладнання	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
	6.2. Забезпечити доступність сучасних систем водовідведення, будівництво та реконструкцію водозабірних та каналізаційних очисних споруд із застосуванням новітніх технологій та обладнання	6.2. Забезпечити доступність сучасних систем водовідведення, будівництво та реконструкцію водозабірних та каналізаційних очисних споруд із застосуванням новітніх технологій та обладнання	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
	6.3. Зменшити обсяги скидання неочищених стічних вод, насамперед із використанням інноваційних технологій водоочищення на державному та індивідуальному рівнях	6.3. Зменшити обсяги скидання неочищених стічних вод, насамперед із використанням інноваційних технологій водоочищення на державному та індивідуальному рівнях	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
	6.4. Підвищити ефективність водокористування	6.4. Підвищити ефективність водокористування	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
	6.5. Забезпечити впровадження інтегрованого управління водними ресурсами	Завдання не встановлено	Окремо завдання не встановлено через відсутність на регіональному рівні необхідних інституційних інструментів для його реалізації
		6.5. Реалізація регіональної програми «Питна вода Дніпропетровщини»	Завдання встановлено з урахуванням потреб регіонального розвитку
ЦІЛЬ 7. ДОСТУПНА ТА ЧИСТА ЕНЕРГІЯ	7.1. Розширити інфраструктуру та модернізувати мережі для забезпечення надійного та сталого енергопостачання на основі впровадження інноваційних технологій	7.1. Розширити інфраструктуру та модернізувати мережі для забезпечення надійного та сталого енергопостачання на основі впровадження інноваційних технологій	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному

ЦСР	Завдання (національне визначення)	Завдання (регіональне визначення)	Пояснення
ЦІЛЬ 7. ДОСТУПНА ТА ЧИСТА ЕНЕРГІЯ	7.2. Забезпечити диверсифікацію постачання первинних енергетичних ресурсів	Завдання не встановлено	Окремо завдання не встановлено, оскільки його виконання залежить від державної політики у сфері енергетики та енергетичної безпеки
	7.3. Збільшити частку енергії з відновлюваних джерел у національному енергетичному балансі, зокрема за рахунок уведення додаткових потужностей об'єктів, що виробляють енергію з відновлюваних джерел	7.2. Збільшити частку енергії з відновлюваних джерел у національному енергетичному балансі, зокрема за рахунок уведення додаткових потужностей об'єктів, що виробляють енергію з відновлюваних джерел	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
	7.4. Підвищити енергоефективність економіки	7.3. Підвищити енергоефективність економіки	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
		7.4 Будівництво комунальних новітніх електростанцій із використанням альтернативних джерел виробки енергії	Завдання уведене з урахуванням потреб регіонального розвитку
ЦІЛЬ 8. ГІДНА ПРАЦЯ ТА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ	8.1. Забезпечити стійке зростання ВВП на основі модернізації виробництва, розвитку інновацій, підвищення експортного потенціалу, виводу на зовнішні ринки продукції з високою часткою доданої вартості	8.1. Забезпечити стійке зростання ВВП/ВРП на основі модернізації виробництва, розвитку інновацій, підвищення експортного потенціалу, виводу на зовнішні ринки продукції з високою часткою доданої вартості	Завдання конкретизоване з урахуванням особливостей регіонального розвитку
	8.2. Підвищувати ефективність виробництва на засадах сталого розвитку та розвитку високотехнологічних конкурентних виробництв	8.2. Підвищувати ефективність виробництва на засадах сталого розвитку та розвитку високотехнологічних конкурентних виробництв	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
	8.3. Підвищити рівень зайнятості населення	8.3. Підвищити рівень зайнятості населення	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
	8.4. Скоротити частку молоді, яка не працює, не навчається і не набуває професійних навичок	8.4. Скоротити частку молоді, яка не працює, не навчається і не набуває професійних навичок	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному

Додаток 1. Таблиця «Зіставлення національних завдань ЦСР із регіональними завданнями»

ЦСР	Завдання (національне визначення)	Завдання (регіональне визначення)	Пояснення
ЦІЛЬ 8. ГІДНА ПРАЦЯ ТА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ	8.5. Сприяти забезпеченню надійних та безпечних умов праці для всіх працюючих, зокрема шляхом застосування інноваційних технологій у сфері охорони праці та промислової безпеки	8.5. Сприяти забезпеченню надійних та безпечних умов праці для всіх працюючих, зокрема шляхом застосування інноваційних технологій у сфері охорони праці та промислової безпеки	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
	8.6. Створити інституційні та фінансові можливості для самореалізації потенціалу економічно активної частини населення та розвитку креативної економіки	8.6. Створити інституційні та фінансові можливості для самореалізації потенціалу економічно активної частини населення та розвитку креативної економіки	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
ЦІЛЬ 9. ПРОМИСЛОВІСТЬ, ІННОВАЦІЇ ТА ІНФРАСТРУКТУРА	9.1. Розвивати якісну, надійну, сталу та доступну інфраструктуру, яка базується на використанні інноваційних технологій, у т. ч. екологічно чистих видів транспорту	9.1. Використовувати потенціал інноваційно активних підприємств для створення нових високотехнологічних робочих місць	Відповідає за своїм змістом національному завданню, але в більш конкретизованій редакції
	9.2. Забезпечити розширення використання електротранспорту та відповідної мережі інфраструктури	9.2. Забезпечити розширення використання електротранспорту та відповідної мережі інфраструктури	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
ЦІЛЬ 9. ПРОМИСЛОВІСТЬ, ІННОВАЦІЇ ТА ІНФРАСТРУКТУРА	9.3. Забезпечити доступність дорожньо-транспортної інфраструктури, яка базується на використанні інноваційних технологій, зокрема через розширення форм участі держави в різних інфраструктурних проектах	9.3. Забезпечити доступність дорожньо-транспортної інфраструктури, яка базується на використанні інноваційних технологій, зокрема через розширення форм участі держави в різних інфраструктурних проектах	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
	9.4. Сприяти прискореному розвитку високо- та середньовисокотехнологічних секторів переробної промисловості, які формуються на основі використання ланцюгів «освіта – наука – виробництво» та кластерного підходу за напрямками: розвиток інноваційної екосистеми; розвиток інформаційно-телекомунікаційних технологій (ІКТ);	9.4. Стимулювати створення технологічних інновацій та інноваційного оснащення підприємств	Відповідає за своїм змістом національному завданню, але в більш конкретизованій редакції

ЦСР	Завдання (національне визначення)	Завдання (регіональне визначення)	Пояснення
ЦІЛЬ 9. ПРОМИСЛОВІСТЬ, ІННОВАЦІЇ ТА ІНФРАСТРУКТУРА	застосування ІКТ в АПК, енергетиці, транспорті та промисловості; високотехнологічне машинобудування; створення нових матеріалів; розвиток фармацевтичної та біоінженерної галузей	9.4. Стимулювати створення технологічних інновацій та інноваційного оснащення підприємств	Відповідає за своїм змістом національному завданню, але в більш конкретизованій редакції
	9.5. Створити фінансову та інституційну системи (інноваційну інфраструктуру), що забезпечуватимуть розвиток наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок	9.5. Забезпечити надання державної фінансової допомоги підприємствам із технологічними інноваціями для стимулювання інноваційної діяльності	Відповідає за своїм змістом національному завданню, але в більш конкретизованій редакції
	9.6. Забезпечити доступність Інтернету, особливо в сільській місцевості	9.6. Забезпечити доступність Інтернету, особливо в сільській місцевості	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
ЦІЛЬ 9. ПРОМИСЛОВІСТЬ, ІННОВАЦІЇ ТА ІНФРАСТРУКТУРА	9.7. Забезпечити збільшення участі молоді в наукових дослідженнях	9.7. Забезпечити збільшення участі молоді в наукових дослідженнях	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
		9.8. Забезпечити розвиток машинобудування	Завдання, актуальність якого підтверджена науковими дослідженнями, встановлене з урахуванням потреб регіонального розвитку
		9.9. Забезпечити розвиток ГМК із використанням сучасних технологій і створенням доданої вартості	Завдання, актуальність якого підтверджена науковими дослідженнями, встановлене з урахуванням потреб регіонального розвитку
ЦІЛЬ 10. СКОРОЧЕННЯ НЕРІВНОСТІ	10.1. Забезпечити прискорене зростання доходів найменш забезпечених 40% населення	10.1. Забезпечити прискорене зростання доходів найменш забезпечених 40% населення	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
	10.2. Запобігати проявам дискримінації в суспільстві	10.2. Запобігати проявам дискримінації в суспільстві	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному

Додаток 1. Таблиця «Зіставлення національних завдань ЦСР із регіональними завданнями»

ЦСР	Завдання (національне визначення)	Завдання (регіональне визначення)	Пояснення
ЦІЛЬ 10. СКОРОЧЕННЯ НЕРІВНОСТІ	10.3. Забезпечити доступність послуг соціальної сфери	10.3. Забезпечити доступність послуг соціальної сфери	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
	10.4. Проводити політику оплати праці на засадах рівності та справедливості	10.4. Проводити політику оплати праці на засадах рівності та справедливості	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
	10.5. Провести реформу пенсійного страхування на засадах справедливості та прозорості	10.5. Провести реформу пенсійного страхування на засадах справедливості та прозорості	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
ЦІЛЬ 11. СТАЛИЙ РОЗВИТОК МІСТ І ГРОМАД	11.1. Забезпечити доступність житла	11.1. Забезпечити доступність житла	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
	11.2. Забезпечити розвиток поселень і територій винятково на засадах комплексного планування та управління за участю громадськості	11.2. Забезпечити розвиток громад і територій винятково на засадах комплексного планування та управління за участю громадськості	Завдання конкретизовано з урахуванням регіональних особливостей і пріоритетів
	11.3. Забезпечити збереження культурної і природної спадщини із залученням приватного сектору	11.3. Забезпечити збереження культурної і природної спадщини із залученням приватного сектору	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
ЦІЛЬ 11. СТАЛИЙ РОЗВИТОК МІСТ І ГРОМАД	11.4. Забезпечити своєчасне оповіщення населення про надзвичайні ситуації з використанням інноваційних технологій	11.4. Забезпечити своєчасне оповіщення населення про надзвичайні ситуації та реагування на них із використанням інноваційних технологій	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
	11.5. Зменшити негативний вплив забруднюючих речовин, у т. ч. на довкілля міст, зокрема шляхом використання інноваційних технологій	11.5. Зменшити негативний вплив забруднюючих речовин, у т. ч. на довкілля міст, зокрема шляхом використання інноваційних технологій	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
	11.6. Забезпечити розроблення і реалізацію стратегій місцевого розвитку, спрямованих на економічне зростання, створення робочих місць, розвиток туризму, рекреації, місцевої культури і виробництво місцевої продукції	11.6. Забезпечити розроблення і реалізацію стратегій місцевого розвитку, спрямованих на економічне зростання, створення робочих місць, розвиток туризму, рекреації, місцевої культури і виробництво місцевої продукції	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
ЦІЛЬ 12. ВІДПОВІДАЛЬНЕ СПОЖИВАННЯ ТА ВИРОБНИЦТВО	12.1. Знизити ресурсоємність економіки	12.1. Знизити ресурсоємність економіки	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному

ЦСР	Завдання (національне визначення)	Завдання (регіональне визначення)	Пояснення
ЦІЛЬ 12. ВІДПОВІДАЛЬНЕ СПОЖИВАННЯ ТА ВИРОБНИЦТВО	12.2. Зменшити втрати продовольства у виробничо-збутових ланцюжках	12.2. Зменшити втрати продовольства у виробничо-збутових ланцюжках	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
	12.3. Забезпечити стале використання хімічних речовин на основі інноваційних технологій та виробництв	12.3. Забезпечити стале використання хімічних речовин на основі інноваційних технологій та виробництв	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
	12.4. Зменшити обсяг утворення відходів і збільшити обсяг їх переробки та повторного використання на основі інноваційних технологій та виробництв	12.4. Зменшити обсяг утворення відходів і збільшити обсяг їх переробки та повторного використання на основі інноваційних технологій та виробництв	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
		12.5. Впроваджувати природоохоронні інновації	Завдання встановлене з урахуванням пріоритетів забезпечення сталого розвитку регіону
		12.6. Забезпечити комплексне виконання державних і регіональних програм екологічної безпеки промисловості	Завдання встановлене з урахуванням пріоритетів забезпечення сталого розвитку регіону
		12.7. Застосування системи «зелених закупівель»	Завдання встановлене з урахуванням пріоритетів забезпечення сталого розвитку регіону
		12.8. Використання переваг циркулярної економіки і замкнених ланцюгів поставок	Завдання встановлене з урахуванням пріоритетів забезпечення сталого розвитку регіону
		13.1. Обмежити викиди парникових газів в економіці	13.1. Обмежити викиди парникових газів в економіці
ЦІЛЬ 13. ПОМ'ЯКШЕННЯ НАСЛІДКІВ ЗМІНИ КЛІМАТУ	14.1. Скоротити забруднення морського середовища	Завдання не враховане	Ціль та завдання не є релевантними для Дніпропетровської області. Ціль 14 вилучена з переліку цілей регіонального розвитку
ЦІЛЬ 14. ЗБЕРЕЖЕННЯ МОРСЬКИХ РЕСУРСІВ	14.2. Забезпечити стале використання і захист морських та прибережних екосистем, підвищення їх стійкості та відновлення з використанням інноваційних технологій	Завдання не враховане	Завдання не є релевантним для Дніпропетровської області

Додаток 1. Таблиця «Зіставлення національних завдань ЦСР із регіональними завданнями»

ЦСР	Завдання (національне визначення)	Завдання (регіональне визначення)	Пояснення
ЦІЛЬ 14. ЗБЕРЕЖЕННЯ МОРСЬКИХ РЕСУРСІВ	14.3. Запровадити ефективне регулювання видобутку морських біоресурсів	Завдання не враховане	Завдання не є релевантним для Дніпропетровської області
	15.1. Забезпечити збереження, відновлення та стале використання наземних і внутрішніх прісноводних екосистем	15.1. Проводити заходи щодо підвищення відсотку заповідних територій області	Завдання конкретизоване з урахуванням пріоритетів забезпечення сталого розвитку регіону
ЦІЛЬ 15. ЗАХИСТ ТА ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОСИСТЕМ СУШІ	15.2. Сприяти сталому управлінню лісами	15.2. Збільшувати території лісів регіону	Завдання конкретизоване з урахуванням пріоритетів забезпечення сталого розвитку регіону
	15.3. Відновити деградовані землі та ґрунти з використанням інноваційних технологій	15.3. Провести інвентаризацію деградованих земель та ґрунтів регіону та їх цільове використання	Завдання конкретизоване з урахуванням пріоритетів забезпечення сталого розвитку регіону
	15.4. Забезпечити збереження гірських екосистем	15.4. Збільшити площу земель органічного виробництва	Завдання встановлене з урахуванням пріоритетів забезпечення сталого розвитку регіону
		15.5. Запровадити екологічні та ресурсозберігаючі вимоги для користувачів земель	Завдання встановлено з урахуванням пріоритетів забезпечення сталого розвитку регіону
ЦІЛЬ 16. МИР, СПРАВЕДЛИВІСТЬ ТА СИЛЬНІ ІНСТИТУТИ	16.1. Скоротити поширеність насильства	16.1. Скоротити поширеність насильства	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
	16.2. Збільшити виявлення постраждалих від торгівлі людьми та всіх форм експлуатації	16.2. Збільшити виявлення постраждалих від торгівлі людьми та всіх форм експлуатації	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
	16.3. Підвищити рівень довіри до суду та забезпечити рівний доступ до правосуддя	16.3. Підвищити рівень довіри до суду та забезпечити рівний доступ до правосуддя	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
ЦІЛЬ 16. МИР, СПРАВЕДЛИВІСТЬ ТА СИЛЬНІ ІНСТИТУТИ	16.4. Зміцнити систему запобігання та протидії легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та поширенню зброї масового знищення	16.4. Зміцнити систему запобігання та протидії легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та поширенню зброї масового знищення	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному

ЦСР	Завдання (національне визначення)	Завдання (регіональне визначення)	Пояснення
ЦІЛЬ 16. МИР, СПРАВЕДЛИВІСТЬ ТА СИЛЬНІ ІНСТИТУТИ	16.5. Скоротити незаконний обіг зброї, боєприпасів та вибухових матеріалів	16.5. Скоротити незаконний обіг зброї, боєприпасів та вибухових матеріалів	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
	16.6. Скоротити масштаби корупції	16.6. Скоротити масштаби корупції	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
	16.7. Підвищити ефективність діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування	Завдання не враховане	Завдання не встановлене з огляду на потребу в національних важелях його розв'язання
	16.8. Відновити територію, постраждалу від конфлікту (Донбас)	16.7. Сприяти участі підприємств області у відновленні території, постраждалої від конфлікту (Донбас)	Завдання конкретизоване з урахуванням пріоритетів забезпечення сталого розвитку регіону
	16.9. Зміцнити соціальну стійкість, сприяти розбудові миру та громадській безпеці (конфліктне та постконфліктне врегулювання)	16.8. Зміцнити соціальну стійкість, сприяти розбудові миру та громадській безпеці (конфліктне та постконфліктне врегулювання)	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
ЦІЛЬ 17. ПАРТНЕРСТВО ЗАРАДИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	17.1. Мобілізувати додаткові фінансові ресурси на основі заохочення інвестицій іноземних та вітчизняних інвесторів	17.1. Мобілізувати додаткові фінансові ресурси на основі заохочення інвестицій іноземних та вітчизняних інвесторів	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному
	17.2. Послідовно знижувати боргове навантаження на економіку	Завдання не враховано	Завдання не встановлено з огляду на потребу в національних важелях його розв'язання
	17.3. Розвивати партнерські відносини влади і бізнесу для досягнення Цілей сталого розвитку	17.2. Розвивати партнерські відносини влади і бізнесу для досягнення Цілей сталого розвитку	Регіональне завдання відповідає за своїм змістом національному

Додаток 2

ЦІЛІ, ЗАВДАННЯ ТА ІНДИКАТОРИ

Таблиця

ЦСР	Завдання	Індикатор (назва)	Зазначені індикатори			
			2015	2020	2025	2030
ЦСР-1 «Подолання бідності»	Завдання 1.1. Скоротити в чотири рази рівень бідності, зокрема шляхом ліквідації її крайніх форм	1.1.1. Частка населення, чії середньодушові еквівалентні сукупні витрати є нижчими за фактичний (розрахунковий) прожитковий мінімум, % 1.1.2. Частка осіб, добове споживання яких є нижчим за 5,05 дол. США за ПКС, % 1.1.3. Частка, коефіцієнт до середньої заробітної плати для регіону, міст, сіл	58,3	30,0	20,0	15,0
	Завдання 1.2 Збільшити охоплення бідного населення адресними програмами соціальної підтримки	1.2.1. Частка бідних, які охоплені державною соціальною підтримкою, у загальній чисельності бідного населення, % 1.2.2. Безкоштовна перепідготовка при центрах зайнятості (програми розвитку підприємництва, бізнес-проекти), у тому числі для людей з особливими потребами	56	62	68	75
	Завдання 1.3	1.3.1. Співвідношення рівнів бідності домогосподарств із дітьми та домогосподарств без дітей, рази	1,77	1,60	1,40	1,27

ЦСР	Завдання	Індикатор (назва)	Зазначені індикатори			
			2015	2020	2025	2030
ЦСР-1 «Подолання бідності»		1.3.2. Частка витрат на харчування в сукупних витратах домогосподарств, %	52,9	47,4	38,5	31,2
		1.3.3. Частка витрат на комунальні послуги	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
		1.3.4. Співвідношення середнього доходу на душу населення в обласному центрі та регіонах (у зв'язку з депресивністю частини території)	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
		1.4.1. Частка населення, що отримує доходи на рівні прожиткового мінімуму і менше	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
ЦСР-1 «Подолання бідності»	Завдання 1.4. Зменшити рівень бідності шляхом підвищення рівня доходів населення вище прожиткового мінімуму					
	Завдання 2.1. Забезпечити доступність збалансованого і якісного харчування на рівні науково обґрунтованих норм для всіх верств населення, у т.ч. за рахунок місцевого виробника					
ЦСР-2 «Подолання голоду, розвиток сільського господарства»		2.1.1. Споживання молока і молочної продукції в розрахунку на одну особу, кг/рік	51	61	71	80
		2.1.2. Споживання фруктів і овочів у розрахунку на одну особу, кг/рік	210	270	320	380
		2.1.3. Збільшення поголів'я великої рогатої худоби (% зростання)	51	65	78	90
		2.1.4. Збільшення поголів'я великої рогатої худоби, %	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються

Додаток 2. Таблиця «Цілі, завдання та індикатори»

ЦСР	Завдання	Індикатор (назва)	Зазначені індикатори			
			2015	2020	2025	2030
ЦСР-2 «Подолання голоду, розвиток сільського господарства»	2.2. Підвищити вдвічі продуктивність сільського господарства, насамперед за рахунок використання інноваційних технологій	2.2.1. Продуктивність праці в сільському господарстві, тис. дол. США на одного зайнятого	8,7	10,0	12,5	15,0
		2.2.2. Індекс сільськогосподарської продукції, %	95,2	107	107	104
		2.2.3. Кількість створених функціонуючих СОК (сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів), од.	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
		2.2.4. Питома вага фермерських господарств у загальній кількості с/г підприємств, %	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
ЦСР-2 «Подолання голоду, розвиток сільського господарства»	Завдання 2.3. Забезпечити створення стійких систем виробництва продуктів харчування, що сприяють збереженню екосистем і поступово поліпшують якість земель та ґрунтів, насамперед за рахунок використання інноваційних технологій та дотримання сівозмін НЦ	2.3.1. Індекс виробництва харчових продуктів, %	87,2	103	103	103
		2.3.2. Частка продукції харчової промисловості та переробки сільськогосподарської сировини в експорті груп 1–24 УКТЗЕД, %	38,3	51,0	57,0	65,0
		2.3.3. Частка сільськогосподарських угідь під органічним виробництвом у загальній площі сільськогосподарських угідь Дніпропетровщини, %	1	1,1	1,3	1,7
		2.4.1. Індекс споживчих цін на продукти харчування (середньорічний), %	144,4	105,0	105,0	105,0

ЦСР	Завдання	Індикатор (назва)	Зазначені індикатори			
			2015	2020	2025	2030
ЦСР-3 «Міцне здоров'я і благополуччя»	Завдання 3.1. Знизити материнську смертність, ураховуючи передбачувані причини смертності	3.1.1. Кількість випадків материнської смерті, на 100 тис. живонароджених	5	3	3	2
	Завдання 3.2. Мінімувати смертність, якій можна запобігти, серед дітей віком до п'яти років	3.2.1. Смертність дітей у віці до п'яти років, випадків на 1 тис. живонароджених	8,3	7,9	7,2	6,5
	Завдання 3.3. Зупинити епідемії ВІЛ/СНІДу та туберкульозу, у тому числі за рахунок використання інноваційних практик та засобів лікування	3.3.1. Кількість хворих з уперше в житті встановленим діагнозом ВІЛ, на 100 тис. населення	37,2	30,9	24,8	20,6
		3.3.2. Кількість хворих з уперше в житті встановленим діагнозом активного туберкульозу, на 100 тис. населення	17,5	17,0	16,0	15,2
	Завдання 3.4. Знизити передчасну смертність від неінфекційних захворювань	3.4.1. Показник смертності внаслідок навмисних самоушкоджень (включаючи самогубства) на 100 тис. населення	38,1/7,6	31/6,2	25/5,3	19/3,8

Додаток 2. Таблиця «Цілі, завдання та індикатори»

ЦСР	Завдання	Індикатор (назва)	Зазначені індикатори				
			2015	2020	2025	2030	
ЦСР-3 «Міцне здоров'я і благополуччя»	Завдання 3.4. Знизити передчасну смертність від неінфекційних захворювань	3.4.2. Кількість смертей жінок від цереброваскулярних хвороб у віці 30–59 років, на 100 тис. жінок відповідного віку	28,9	25,5	23,1	22,0	
		3.4.3. Кількість смертей від злоякісного новоутворення молочної залози у віці 30–59 років, на 100 тис. жінок відповідного віку	26,3	23,0	20,0	18,3	
		3.4.4. Кількість смертей від злоякісного новоутворення шийки матки у віці 30–59 років, на 100 тис. жінок відповідного віку	12,2	10,1	9,8	9,5	
		3.4.5. Кількість осіб, охоплених діагностичним тестуванням	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	
		3.5.1. Час доїзду до хворих, у хвилинах	18	15	12	8	
	Завдання 3.5. Забезпечити надання екстреної медичної допомоги під час ДТП	3.5.2. Відсоток населення, яке пройшло навчання з надання домашньої допомоги	5	9	15	23	
		Завдання 3.6. Забезпечити загальну якісну імунізацію населення з використанням інноваційних препаратів	50	95	95	95-98	
			3.6.1. Рівень охоплення імунопрофілактикою згідно з Національним календарем щеплень (відповідно до медичних показань), %				

ЦСР	Завдання	Індикатор (назва)	Зазначені індикатори			
			2015	2020	2025	2030
ЦСР-3 «Міцне здоров'я і благополуччя»	Завдання 3.7. Знизити поширеність тютюнопаління, вживання алкоголю та наркозалежність серед населення з використанням інноваційних засобів інформування про негативні наслідки таких залежностей	3.7.1. Частка осіб, які палять, серед жінок віком 16–29 років, %	5,0	4,5	4,0	4,0
		3.7.2. Частка осіб, які палять, серед чоловіків віком 16–29 років, %	31,4	27,0	23,0	20,0
		3.7.3. Частка осіб, які палять, до 16 років	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
	Завдання 3.8. Здійснити реформу фінансування системи охорони здоров'я	3.8.1. Частка витрат населення у загальних видатках на охорону здоров'я, %	45,3	40,0	35,0	30,0
		3.8.2. Відсоток осіб, які мають поліс медичного страхування	2,5	5	15	35
	Завдання 3.9. Охопити скринінговими дослідженнями населення регіону	3.9.1. Відсоток людей від 14 до 60 років, які охоплені скринінговими дослідженнями на ВІЛ/СНІД	18	25	35	42
	Завдання 3.10. Підвищення рівня доступу, якості та своєчасності надання медичних послуг для населення у сільській місцевості	3.10.1. Відсоток сільського населення, якому своєчасно було надано якісні медичні послуги	60	67	75	85

Додаток 2. Таблиця «Цілі, завдання та індикатори»

ЦСР	Завдання	Індикатор (назва)	Зазначені індикатори			
			2015	2020	2025	2030
ЦСР-3 «Міцне здоров'я і благополуччя»	Завдання 3.11. Реалізація програм планування сім'ї для підвищення репродуктивного здоров'я	3.11.1. Кількість абортів на 1 тис. жінок фертильного віку	13,75	12,50	11,0	9,5
		3.11.2. Показник співвідношення абортів та живонароджених дітей	1:3	1:4	1:5	1:7
		3.11.3. Показник поширеності і доступності контрацептивів, у % від жінок репродуктивного віку	57	55	67	82
ЦСР-4 «Якісна освіта»	Завдання 4.1. Забезпечити доступність якісної шкільної освіти для всіх дітей та підлітків	4.1.1. Частка населення, задоволеного доступністю та якістю послуг шкільної освіти, %	99,9	100	100	100
		4.1.2. Частка дітей шкільного віку, які охоплені загальною середньою освітою, %	99,9	100	100	100
	Завдання 4.2. Забезпечити доступність якісного дошкільного розвитку для всіх дітей	4.2.1. Чистий показник охоплення дошкільними навчальними закладами дітей віком п'яти років, %	70,6	80,0	90,0	95,0
		4.3.1. Частка дорослого населення, яке здобуває професійну освіту	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
	Завдання 4.4. Підвищити якість вищої освіти та забезпечити її тісний зв'язок із наукою, сприяти формуванню в країні міст освіти та науки	4.4.2. Кількість університетських міст, од.	7	10	12	14

ЦСР	Завдання	Індикатор (назва)	Зазначені індикатори			
			2015	2020	2025	2030
ЦСР-4 «Якісна освіта»	Завдання 4.5. Збільшити поширеність серед населення знань і навичок, необхідних для отримання гідної роботи та підприємницької діяльності	4.5.1. Рівень участі дорослих та молоді у формальних та неформальних видах навчання та професійної підготовки за останні чотири тижні, % населення віком 15–70 років	9,2	10,0	12,0	14,0
		4.5.2. Відсоток населення, охопленого дистанційним та іншими видами навчання впродовж життя	27	32	40	55
	Завдання 4.6. Ліквідувати гендерну нерівність серед шкільних учителів	4.6.1. Частка чоловіків серед шкільних учителів, %	14,7	17,0	20,0	25,0
		Завдання 4.7. Створити в школах сучасні умови навчання, включаючи інклюзивне, на основі інноваційних підходів	81,6	100	100	100
		4.7.1. Частка сільських денних загальноосвітніх навчальних закладів, що мають доступ до Інтернету, %	60,5	100	100	100
			4.7.2. Частка сільських денних загальноосвітніх навчальних закладів, що мають комп'ютерні програмні засоби навчання, %	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
		4.7.3. Частка денних загальноосвітніх навчальних закладів, в яких організовано інклюзивне навчання, %	8	15	25	50
		4.7.4. Частка закладів освіти, у яких виконано вимоги до інклюзивного навчання та навчання дітей з особливими потребами				

Додаток 2. Таблиця «Цілі, завдання та індикатори»

ЦСР	Завдання	Індикатор (назва)	Зазначені індикатори			
			2015	2020	2025	2030
ЦСР-4 «Якісна освіта»	Завдання 4.8. Підвищити якість навчання у регіоні	4.8.1. Місце області в рейтингу областей за результатами ЗНО 4.8.2. Відсоток учнів, що склали ЗНО	12 82	10 85	7 90	4 96
	Завдання 5.1. Створити умови для ліквідації всіх форм дискримінації щодо жінок і дівчат	5.1.1. Кількість нормативно-правових актів, переглянутих або прийнятих для забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків та недопущення дискримінації щодо жінок і дівчат, од. 5.2.1. Частка жінок віком 15–49 років, які пережили принаймні одну з форм фізичного та/або сексуального насильства, %	н/д	3	6	9
ЦСР-5 «Гендерна рівність»	Завдання 5.2. Знизити рівень гендерно зумовленого та домашнього насильства, забезпечити ефективне запобігання його проявам та своєчасну допомогу постраждалим	5.3.3. Відсоток чоловіків, які оформили відпустку по догляду за дитиною, у загальній кількості оформлених відпусток по догляду	22	18	14	10
	Завдання 5.3. Заохочувати спільну відповідальність за ведення господарства та виховання дитини		0,7	1,4	2,7	4,2

ЦСР	Завдання	Індикатор (назва)	Зазначені індикатори				
			2015	2020	2025	2030	
ЦСР-5 «Гендерна рівність»	Завдання 5.4. Забезпечити рівні можливості представництва на вищих рівнях прийняття рішень у політичному та суспільному житті	5.4.2. Частка жінок серед депутатів обласних рад та місцевих рад міст обласного значення, %	14	20	30	30	
		5.4.3. Частка жінок серед посад вищого корпусу державної служби (посади категорії «А»), %	16,7	20,0	25,0	30,0	
		5.5.1. Рівень поточного викори- стання сучасних методів контра- цепції серед заміжніх та сексу- ально активних незаміжніх жінок віком 15–49 років, %	47,8	55,0	60,0	65,0	
	Завдання 5.5. Розширити доступ населення до послуг із планування сім'ї та знизити рівень підліткової народжуваності	5.5.2. Коефіцієнт народжуваності у віці до 20 років, на 1 тис. жінок віком 15–19 років	27,3	20,0	15,0	10,0	
		Завдання 5.6. Розширити економічні можливості жінок	5.6.1. Співвідношення середньої заробітної плати жінок і чоловіків, %	74,9	80,0	83,0	85,0
			5.6.2. Середньозважений індекс підприємницької діяльності жінок (індекс політики щодо МСП), балів	2,0	2,2	2,5	3,0
	Завдання 5.7. Розвинути науковий потенціал жінок	5.6.3. Рівень зайнятості жінок віком 25–44 роки, які мають дітей віком 3–5 років, %	59	63	67	70	
5.7.1. Кількість жінок, що займа- ються науковими дослідженнями і мають науковий ступінь, у % до загальної кількості		42,1	44	47	50		

Додаток 2. Таблиця «Цілі, завдання та індикатори»

ЦСР	Завдання	Індикатор (назва)	Зазначені індикатори			
			2015	2020	2025	2030
ЦСР-6 «Чиста вода та належні санітарні умови»	Завдання 6.1. Забезпечити доступність якісних послуг із постачання безпечної питної води, будівництво та реконструкцію систем централізованого питного водопостачання із застосуванням новітніх технологій та обладнання	6.1.1. Частка сільського населення, яке має доступ до безпечної питної води, %	50	70	85	92
		6.1.2. Частка сільського населення, яке має доступ до економічно доступної питної води гарантованої якості, %	50	70	85	92
		6.1.3. Частка міського населення, яке має доступ до безпечної питної води, %	90	95	100	100
		6.1.4. Частка міського населення, яке має доступ до економічно доступної питної води гарантованої якості, %	90	100	100	98
		6.1.5. Частка сільського населення, яке має доступ до централізованого водопостачання, %	17,2	20,0	30,0	50,0
		6.1.6. Частка міського населення, яке має доступ до централізованого водопостачання, %	89,8	90,0	95,0	100,0
	Завдання 6.2. Забезпечити доступність сучасних систем водовідведення, будівництво та реконструкцію водозабірних та каналізаційних очисних споруд із застосуванням новітніх технологій та обладнання	6.2.1. Частка сільського населення, яке має доступ до поліпшених умов санітарії, %	5,3	11	35	70
		6.2.2. Частка міського населення, яке має доступ до централізованих систем водовідведення, %	87,1	90,0	100,0	100,0
		6.2.3. Питома вага електроенергії на транспортування 1 м ³ води	47	38	30	22

ЦСР	Завдання	Індикатор (назва)	Зазначені індикатори			
			2015	2020	2025	2030
ЦСР-6 «Чиста вода та належні санітарні умови»	Завдання 6.3. Зменшити обсяги скидання неочищених стічних вод, насамперед із використанням інноваційних технологій водоочищення на державному та індивідуальному рівнях	6.3.1. Обсяги скидів забруднених (забруднених без очистки та недовідчищених) стічних вод у водні об'єкти, млн. куб. м	875	725	557	279
		6.3.2. Частка скидів забруднених (забруднених без очистки та недовідчищених) стічних вод у водні об'єкти в загальному обсязі скидів, %	15,7	13,0	10,0	5,0
	Завдання 6.4. Підвищити ефективність водокористування	6.4.1. Водоемність ВВП, куб. м використаної води на 1тис. грн. ВВП (у фактичних цінах)	3,6	3,2	2,9	2,5
		6.4.2. Поточна водоемність ВВП, % до рівня 2015 р.	100	90	80	70
	Завдання 6.5. Реалізація регіональної програми «Питна вода Дніпропетровщини»	6.5.1. Частка населення, яке має доступ до питної води в рамках регіональної програми «Питна вода Дніпропетровщини»	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
ЦСР-7 «Доступна та чиста енергія»	Завдання 7.1. Розширити інфраструктуру та модернізувати мережі для забезпечення надійного та сталого енергопостачання на основі впровадження інноваційних технологій	7.1.2. Технологічні витрати електричної енергії в розподільчих електромережах, %	11,5	11,0	10,0	9,0

Додаток 2. Таблиця «Цілі, завдання та індикатори»

ЦСР	Завдання	Індикатор (назва)	Зазначені індикатори			
			2015	2020	2025	2030
ЦСР-7 «Доступна та чиста енергія»		7.1.3. Втрати тепла в тепломере- жах, %	20	18	14	12
	Завдання 7.2. Збільшити частку енергії з відновлюваних джерел у національному енергетичному балансі, зокрема за рахунок уведення додаткових потужностей об'єктів, що виробляють енергію з відновлюваних джерел	7.2.1. Частка енергії, виробленої з відновлюваних джерел, у загальному кінцевому споживанні енергії, %	4,9	11,0	14,2	17,1
	Завдання 7.3. Підвищити енергоефективність економіки	7.3.1. Енергоємність ВВП (витрати первинної енергії на одиницю ВВП), кг н. е. на 1 дол. США за ПКС 2011 р.	0,28	0,20	0,17	0,14
	Завдання 7.4. Будівництво комунальних новітніх електростанцій із використанням альтернативних джерел вироблення енергії	7.4.1. Обсяги виробництва та про- дажу електроенергії за «зеленим» тарифом	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються

ЦСР	Завдання	Індикатор (назва)	Зазначені індикатори			
			2015	2020	2025	2030
ЦСР-8 «Гідна праця та економічне зростання»	Завдання 8.1. Забезпечити стійке зростання ВВП/ВРП на основі модернізації виробництва, розвитку інновацій, підвищення експортного потенціалу, виводу на зовнішні ринки продукції з високою часткою доданої вартості	8.1.1. Індекс фізичного обсягу ВВП/ВРП (середньорічний), %	90,2	104,0	106,0	107,0
		8.1.2. Частка валового нагромадження основного капіталу у ВВП/ВРП, %	13,5	23,0	28,0	35,0,
		8.1.3. Частка експорту товарів із використанням у виробництві технологій високого та середньовисокого рівнів у загальному обсязі експорту товарів, % (групи «Продукція хімічної та пов'язаних із нею галузей промисловості», «Полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них», «Машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання», «Засоби наземного транспорту, літальні апарати, плавучі засоби», 90-та підгрупа групи «Прилади та апарати оптичні, фотографічні», «Недорогоцінні метали та вироби з них» (труби, метизи) (згідно з УКТЗЕД))	19,2	25,0	28,0	30,0
	Завдання 8.2. Підвищувати ефективність виробництва на засадах сталого розвитку та розвитку високо-технологічних конкурентних виробництв	8.1.4. Місце області в рейтингу регіонів України за інноваційним індексом	64	50	45	40
		8.2.1. Коефіцієнт віддачі основних засобів	0,23	0,26	0,35	0,45
		8.2.2. Темп зростання продуктивності праці, %	99,1	104,0	110,0	117,0

Додаток 2. Таблиця «Цілі, завдання та індикатори»

ЦСР	Завдання	Індикатор (назва)	Зазначені індикатори			
			2015	2020	2025	2030
ЦСР-8 «Гідна праця та економічне зростання»		8.2.3. Матеріалоемність ВВП (відношення обсягу проміжних витрат із таблиць «витрати – випуск» видів діяльності, які виробляють матеріальну продукцію, до загального обсягу ВВП)	0,88	0,87	0,82	0,77
	Завдання 8.3. Підвищити рівень зайнятості населення	8.3.1. Рівень зайнятості населення віком 20 –65 років, %	67,6	69,2	73,5	77
		8.3.2. Рівень безробіття населення, у % до економічно активного населення відповідної вікової групи (за методологією МОП) у працездатному віці	8,7	8,2	7,6	6,2
	Завдання 8.4. Скоротити частку молоді, яка не навчається і не набуває професійних навичок, у загальній чисельності осіб віком 15–24 роки, %	8.4.1. Частка молоді, яка не працює, не навчається і не набуває професійних навичок, у загальній чисельності осіб віком 15–24 роки, %	17	14	11	9
		8.4.2. Кількість створених робочих місць, які відповідають потребам регіональної економіки, од./рік	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
	Завдання 8.5. Сприяти забезпеченню надійних та безпечних умов праці для всіх працівників, зокрема шляхом застосування інноваційних технологій у сфері охорони праці та промислової безпеки	8.5.1. Кількість потерпілих від нещасних випадків на виробництві, які призвели до втрати працездатності на один робочий день чи більше, % до рівня 2015 р.	100 (5851 особа)	75	60	55

ЦСР	Завдання	Індикатор (назва)	Зазначені індикатори				
			2015	2020	2025	2030	
ЦСР-8 «Гідна праця та економічне зростання»		8.5.2. Кількість загиблих від нещасних випадків на виробництві, % до рівня 2015 р.	100 (831 особа)	70	50	45	
		8.5.3. Частка працівників, зайнятих на роботах зі шкідливими умовами праці, у загальнообліковій кількості штатних працівників, %	26	22	17	12	
		8.6.1. Кількість зайнятих працівників у суб'єктів середнього та малого підприємства, млн. осіб	6,5	8,3	9,5	10,5	
		8.6.2. Частка доданої вартості за витратами виробництва суб'єктів середнього та малого підприємства, у % до загальної суми доданої вартості за витратами виробництва	59	70	75	80	
		8.6.3. Частка малих та середніх підприємств, що мають зобов'язання за кредитом або кредитною лінією, у їх загальній кількості, %	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	
		8.6.4. Регіональний індекс легкості ведення бізнесу Doing Business	18	15	12	9	
		9.1.1. Кількість працюючих на інноваційно активних підприємствах, у % від загальної кількості працюючих на підприємствах	43,7	47,6	51,8	59,6	
		9.1.2. Кількість працюючих на підприємствах із технологічною інновацією від загальної кількості працюючих на підприємствах	21,4	25,7	31,5	37,6	
	ЦСР-9 «Промисловість, інновації та інфраструктура»	Завдання 9.1.					
		Використовувати потенціал інноваційно активних підприємств для створення нових високо-технологічних робочих місць					

Додаток 2. Таблиця «Цілі, завдання та індикатори»

ЦСР	Завдання	Індикатор (назва)	Зазначені індикатори			
			2015	2020	2025	2030
ЦСР-9 «Промис- ловість, інновації та інфраст- руктура»		9.1.3. Кількість працюючих на підприємствах із маркетинговою та/або організаційною інновацією (нетехнологічною інновацією) від загальної кількості працюючих на підприємствах	6,8	7,8	9,7	11,5
	Завдання 9.2. Забезпечити розши- рення використання електротранспорту та відповідної мережі інфраструк- тури	9.2.1. Частка електротранспорту у внутрішньому сполученні, %	60,2	65,0	70,0	75,0
	Завдання 9.3. Забезпечити доступність дорожньо- транспортної інфраструктури, яка базується на використанні інноваційних технологій, зокрема через розширення форм участі держави у різних інфраструктурних проектах	9.3.1. Частка транспортних засобів громадського користування, що враховують потреби людей з інвалідністю, %	15	25	35	50
		9.3.2. Частка доріг загального користування державного значення з твердим покриттям, що відповідають нормативним вимогам, %	10	20	30	70
		9.3.3. Частка об'єктів громад- ського та цивільного призначення, благоустрою, транспортної інфраструктури, дорожнього сервісу, облаштованих з урахуванням потреб інвалідів, %	15	50	55	60
		9.3.4. Обсяг реалізованої інноваційної продукції, у % до загального обсягу реалізованої промислової продукції	0,4	0,7	1,4	2,4

ЦСР	Завдання	Індикатор (назва)	Зазначені індикатори			
			2015	2020	2025	2030
ЦСР-9 «Промис- ловість, інновації та інфраст- руктура»		9.3.5. Обсяг реалізованої інноваційної продукції за межі України, у % до загального обсягу реалізованої інноваційної продукції	67,3	72,5	77,4	81,4
		9.3.6. Частка реалізованої продукції, яка була новою для ринку	0,3	0,5	0,9	1,4
		9.3.7. Частка реалізованої продукції, яка була новою для підприємства	2,9	3,7	6,3	9,7
	Завдання 9.4. Стимулювати створення технологічних інновацій та інноваційного оснащення підприємств	9.4.1. Обсяг витрат на внутрішні НДР, у % від загального обсягу витрат на технологічні інновації	7,4	8,5	10,5	14,8
		9.4.2. Обсяг витрат на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення, у % від загального обсягу витрат на технологічні інновації	56,3	61,7	72,4	82,5
	Завдання 9.5. Забезпечити надання державної фінансової допомоги підприємствам із технологічними інноваціями для стимулювання інноваційної діяльності	9.5.1. Частка підприємств із технологічними інноваціями, яким було надано державну фінансову допомогу для стимулювання інноваційної діяльності, у % від загальної кількості підприємств із технологічними інноваціями	3,1	3,7	5,4	8,7
		9.6.1. Рівень охоплення населення Інтернет-послугами, абонентів на 100 жителів	33	50	75	100
		Завдання 9.6. Забезпечити доступність Інтернету, особливо у сільській місцевості				

Додаток 2. Таблиця «Цілі, завдання та індикатори»

ЦСР	Завдання	Індикатор (назва)	Зазначені індикатори				
			2015	2020	2025	2030	
ЦСР-9 «Промис- ловість, інновації та інфраст- руктура»	Завдання 9.7. Забезпечити збільшення участі молоді в наукових дослідженнях	9.7.1. Частка осіб до 40 років у складі наукових працівників та викладачів ВНЗ із науковим ступе- нем, %	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	
		9.8.1. Індекс розвитку машинобу- дування, %	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	
		9.8.2. Індекс доданої вартості в машинобудуванні, %	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	
	Завдання 9.8. Забезпечити розвиток машинобудування	9.8.3. Коефіцієнт використання виробничих потужностей, %	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	
		Завдання 9.9. Забезпечити розвиток ГМК із використанням сучасних технологій і створенням доданої вартості	9.9.1. Індекс доданої вартості, %	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
			9.9.2. Коефіцієнт використання виробничих потужностей, %	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
	Завдання 10.1. Забезпечити прискорене зростання доходів найменш забезпечених 40% населення	10.1.1. Співвідношення доходів 10% найбільш забезпечених і 40% найменш забезпечених осіб, рази	16,9	15,0	12,0	10,0	
		10.1.2. Співвідношення доходів 40% найменш забезпечених і 60% найбільш забезпечених осіб, %	15	18	20	25	
		10.2.1. Частка осіб, які повідомили про те, що в останні 12 місяців особисто стикнулися з дискримі- нацією або переслідуваннями на основі дискримінації, у загальній чисельності населення, %	9	7	5	3	
ЦСР-10 «Скорочення нерівності»	Завдання 10.2. Запобігати проявам дискримінації у суспільстві						

ЦСР	Завдання	Індикатор (назва)	Зазначені індикатори			
			2015	2020	2025	2030
ЦСР-10 «Скорочення нерівності»	Завдання 10.3. Забезпечити доступність послуг соціальної сфери	10.3.1 Частка сільських домогосподарств, які потерпали від позбавлення через незабезпеченість населеного пункту своєчасними послугами швидкої медичної допомоги, %	39,9	30,0	20,0	15,0
		10.3.2. Частка сільських домогосподарств, які потерпали від позбавлення через відсутність поблизу житла медичної установи, %	26,3	20,0	15,0	10,0
		10.3.3. Частка сільських домогосподарств, які потерпали від позбавлення через відсутність регулярного щоденного транспортного сполучення з іншим населеним пунктом із розвинутою інфраструктурою, %	22,7	18,0	13,0	10,0
	Завдання 10.4. Проводити політику оплати праці на заасадах рівності та справедливості	10.4.1. Співвідношення середньомісячної заробітної плати (доходів) десятої та першої децильних груп працівників (децильний коефіцієнт), рази	31,2	23,0	18,0	15,0
		Завдання 10.5. Провести реформу пенсійного страхування на засадах справедливості та прозорості	10.5.1. Співвідношення середнього розміру пенсії та середньої заробітної плати в економіці (за наявності 35 років сплати внесків), %	31	35	37

Додаток 2. Таблиця «Цілі, завдання та індикатори»

ЦСР	Завдання	Індикатор (назва)	Зазначені індикатори			
			2015	2020	2025	2030
ЦСР-11 «Сталий розвиток міст і громад»	Завдання 11.1. Забезпечити доступність житла	11.1.1. Коефіцієнт платоспроможності позичальника, РПІ (співвідношення щомісячних витрат позичальника та членів його родини на обслуговування боргу за іпотечним кредитом та сукупного обсягу щомісячних доходів)	45	40	35	30
		11.1.2. Частка відмов позичальникам іпотечних кредитів у загальному обсязі запитів на отримання кредитів із невідповідністю коефіцієнту платоспроможності (РПІ >43%)	43	37	35	25
	Завдання 11.2. Забезпечити розвиток громад і територій виключно на засадах комплексного планування та управління за участю громадянськості	11.2.2. Частка стратегій, що забезпечені фінансуванням – бюджетним та іншим, %	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
		11.2.3. Відсоток реалізованих проектів, що забезпечені фінансуванням, до загальної суми, %	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
		11.2.4. Відсоток коштів від загальної кількості, спрямованих на місцевий економічний розвиток	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
		11.2.5. Кількість проектів громад, що спрямовані на місцевий економічний розвиток	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
		11.2.6. Сума та відсоток проектів на принципах державно-приватного партнерства	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
11.2.7. Кількість ініціатив громадянських організацій врахованих в стратегіях та інших документах та впроваджених	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються		

ЦСР	Завдання	Індикатор (назва)	Зазначені індикатори			
			2015	2020	2025	2030
ЦСР-11 «Сталий розвиток міст і громад»	Завдання 11.3. Забезпечити збереження культурної і природної спадщини із залученням приватного сектору	11.3.1. Кількість об'єктів культурної та природної спадщини, які включені до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, од.	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
		11.3.2. Кількість пам'яток національного значення, включених до Державного реєстру нерухомих пам'яток України, од.	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
	Завдання 11.3. Забезпечити збереження культурної і природної спадщини із залученням приватного сектору	11.3.3. Площа природно-заповідного фонду загальнодержавного значення, % території країни	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
		11.3.4. Площа природно-заповідного фонду загальнодержавного значення, степи %	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
	Завдання 11.4. Забезпечити своєчасне оповіщення населення про надзвичайні ситуації та реагування на них із використанням інноваційних технологій	11.4.1. Рівень реконструкції загальнодержавної системи централізованого оповіщення населення, %	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
		11.4.2. Час реагування на надзвичайну ситуацію та надання підтримки	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
	Завдання 11.5. Зменшити негативний вплив забруднюючих речовин, у т. ч. на довкілля міст, зокрема шляхом використання інноваційних технологій	11.5.1. Обсяг викидів в атмосферне повітря забруднюючих речовин, % до рівня 2015 р.	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
			Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються

Додаток 2. Таблиця «Цілі, завдання та індикатори»

ЦСР	Завдання	Індикатор (назва)	Зазначені індикатори			
			2015	2020	2025	2030
ЦСР-11 «Сталий розвиток міст і громад»		11.5.2. Кількість регіональних і муніципальних програм на зменшення забруднення повітря	5	8	11	15
		11.5.3. Сумарний обсяг викидів в атмосферне повітря забруднюючих речовин від пересувних джерел, умовно приведений до оксиду вуглецю з урахуванням відносної агресивності основних забруднювачів, % до рівня 2015 р.	100 (14,09 ум. млн тонн)	95	85	70
		11.5.4. Кількість міст, в яких середньодобові концентрації основних забруднюючих речовин в атмосферному повітрі перевищують середньодобові гранично допустимі концентрації, од.	23	22	20	15
		11.5.5 Кількість електрозаправок	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
		11.6.1. Кількість робочих місць у сфері туризму (середньооблікова кількість штатних працівників колективних засобів розміщування та суб'єктів туристичної діяльності України), тис. од.	88	100	120	150
		11.6.2. Відсоток від обласного бюджету на розвиток туризму та формування іміджу області	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
	11.6.3. Кількість міст, що розробили свій бренд	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	
	Завдання 11.5. Зменшити негативний вплив забруднюючих речовин, у т. ч. на довкілля міст, зокрема шляхом використання інноваційних технологій					
	Завдання 11.6. Забезпечити розроблення і реалізацію стратегій місцевого розвитку, спрямованих на економічне зростання, створення робочих місць, розвиток туризму, рекреації, місцевої культури і виробництво місцевої продукції					

ЦСР	Завдання	Індикатор (назва)	Зазначені індикатори				
			2015	2020	2025	2030	
ЦСР-11 «Сталий розвиток міст і громад»		11.6.4. Кількість громад, що розробили свій бренд	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	
	Завдання 12.1. Знизити ресурсоємність економіки	12.1.1. Ресурсоємність ВВП/ВРП (питома вага вартості природних ресурсів в одиниці ВВП), % до рівня 2015 р.	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	
		Завдання 12.1. Знизити ресурсоємність економіки	12.1.2. Частка невикористаних утрат природних ресурсів, %	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
		Завдання 12.1. Знизити ресурсоємність економіки	12.1.3. Коефіцієнт енергоспоживання промисловості, %: - газ; - електроенергія	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
ЦСР-12 «Відповідальне споживання та виробництво»	Завдання 12.2. Зменшити втрати продовольства у виробничо-збутових ланцюжках	12.2.1. Частка післязбиральних утрат у загальному виробництві зернових культур, %	2,2	1,8	1,0	0,5	
		12.2.2. Частка післязбиральних утрат у загальному виробництві овочів та баштанних культур, %	12,6	10,0	7,0	5,0	
	Завдання 12.3. Забезпечити сталі використання хімічних речовин на основі інноваційних технологій та виробництв	12.3.1. Кількість підприємств, що використовують небезпечні хімічні речовини, в яких запроваджено системи управління хімічними речовинами згідно з міжнародними стандартами, од.	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	

Додаток 2. Таблиця «Цілі, завдання та індикатори»

ЦСР	Завдання	Індикатор (назва)	Зазначені індикатори			
			2015	2020	2025	2030
ЦСР-12 «Відповідальне споживання та виробництво»		12.3.2. Частка підприємств, в яких запроваджено системи управління хімічними речовинами згідно з міжнародними стандартами, у загальній сукупності підприємств, що використовують небезпечні хімічні речовини, %	н/д	50	100	100
		12.4.1. Обсяг утворених відходів усіх видів економічної діяльності на одиницю ВВП, кг на 1 тис. дол. США за ПКС 2011 р.	977,4	950,0	880,0	800,0
	Завдання 12.4. Зменшити обсяг утворення відходів і збільшити обсяг їх переробки та повторного використання на основі інноваційних технологій та виробництв	12.4.2. Частка спалених та утилізованих відходів у загальному обсязі утворених відходів, %	30	35	45	55
		12.4.3. Коефіцієнт комплексного використання природних ресурсів у виробництві, %	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
		12.4.4. Кількість підприємств, що працюють на відходах промисловості, од.	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
		12.4.5. Питома вага утворених відходів усіх видів економічної діяльності на одиницю ВВП та ВРП, %	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
	12.4.6. Частка відходів, спрямованих на повторне використання, %	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	
	Завдання 12.5. Впроваджувати природоохоронні інновації	12.5.1. Кількість підприємств, які впроваджували природоохоронні інновації, у % від загальної кількості інноваційно активних підприємств	27,4	29,6	35,4	43,7

ЦСР	Завдання	Індикатор (назва)	Зазначені індикатори			
			2015	2020	2025	2030
ЦСР-12 «Відповідальне споживання та виробництво»	Завдання 12.5. Впроваджувати природоохоронні інновації	12.5.2. Кількість підприємств, які впроваджували природоохоронні інновації для зменшення споживання енергії або вуглецевого сліду, у % від загальної кількості інноваційно активних підприємств	16,6	21,4	27,8	37,5
		12.5.3. Кількість підприємств, які впроваджували природоохоронні інновації для зменшення рівня шуму, забруднення ґрунту, води чи повітря, у % від загальної кількості інноваційно активних підприємств	10,8	12,2	15,9	21,7
		12.5.4. Кількість підприємств, які впроваджували природоохоронні інновації з метою забезпечення рециркуляції відходів, води, матеріалів для власного використання чи продажу, у % від загальної кількості інноваційно активних підприємств	10,8	12,2	16,7	24,3
		12.6.1. Рівень комплексного застосування заходів програм на території регіону	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
Завдання 12.6. Забезпечити комплексне виконання державних і регіональних програм екологічної безпеки промисловості	Завдання 12.7. Застосування системи «зелених закупівель»	12.7.1. Питома вага довгострокових гарантій визначеної відповідної якості, %	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються

Додаток 2. Таблиця «Цілі, завдання та індикатори»

ЦСР	Завдання	Індикатор (назва)	Зазначені індикатори			
			2015	2020	2025	2030
ЦСР-13 «Пом'якшення наслідків змін клімату»	Завдання 12.8. Використання переваг циркулярної економіки і замкнених ланцюгів поставок	12.8.1. Індекс розвитку циркулярної економіки для галузей промисловості, %	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
	Завдання 13.1. Обмежити викиди парникових газів в економіці	13.1.1. Зменшення обсягів викидів парникових газів в атмосферне повітря. Інтерактивний контроль	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
	Завдання 15.1. Проводити заходи щодо підвищення відсотка заповідних територій області	15.1.1. Площа винесених меж заповідних територій у натурі 15.1.2. Частка площі територій та об'єктів природно-заповідного фонду у загальній території країни, %	3803,1	6276,9	7545,4	9053,2
ЦСР-15 «Захист та відновлення екосистем суші»	Завдання 15.2. Збільшувати території лісів регіону	15.1.3. Частка площі території національної екологічної мережі у загальній території країни, %	38,2	39,0	40,0	41,0
		15.2.1. Лісистість території країни, %	15,9	17,0	18,5	20,0
	Завдання 15.3. Провести інвентаризацію деградованих земель та ґрунтів регіону та їх цільового використання	15.2.2. Запаси деревини в лісах, млн. куб. м 15.3.1. Кількість визначених та реалізованих завдань щодо досягнення нейтрального рівня деградації земель, од.	2102	2200	2300	2400

ЦСР	Завдання	Індикатор (назва)	Зазначені індикатори			
			2015	2020	2025	2030
ЦСР-15 «Захист та відновлення екосистем суші»		15.3.2. Площа орних земель (ріллі), тис. га	32541,0	31150,9	29760,8	28370,7
		15.3.3. Частка площі орних земель (ріллі) у загальній території країни, %	53,9	51,6	49,3	47,0
	Завдання 15.4. Збільшити площу земель органічного виробництва	15.4.1. Площа земель органічного виробництва, тис. га	410,6	500,0	1500,0	3000,0
	Завдання 15.5. Запровадити екологічні та ресурсозберігаючі вимоги для користувачів земель	15.5.1. Площа сільськогосподарських угідь екстенсивного використання (сіножатей, пасовищ), тис. га	7840,5	8389,3	8932,5	9536,0
		15.5.2. Частка площі сільськогосподарських угідь екстенсивного використання (сіножатей, пасовищ), у загальній території країни, %	13,0	13,9	14,8	15,8
ЦСР-16 «Мир, справедливість та сильні інститути»	Завдання 16.1. Скоротити поширеність насильства	16.1.1. Кількість кримінальних правопорушень за ст. 115–118, 121 КК України (очевидні умисні вбивства, умисні тяжкі тілесні ушкодження), у розрахунку на 100 тис. осіб	9,5	7,5	6,0	4,5
		16.1.2. Чисельність потерпілих за останні 12 місяців від фізичного насильства (умисні вбивства та замахи, згвалтування та замахи, тяжкі тілесні ушкодження), у розрахунку на 100 тис. осіб	14,0	10,0	7,0	5,2

Додаток 2. Таблиця «Цілі, завдання та індикатори»

ЦСР	Завдання	Індикатор (назва)	Зазначені індикатори			
			2015	2020	2025	2030
ЦСР-16 «Мир, справедливість та сильні інститути»		16.1.3. Чисельність потерпілих за останні 12 місяців від сексуального насильства, осіб	459	450	420	375
	Завдання 16.2. Збільшити виявлення постраждалих від торгівлі людьми та всіх форм експлуатації	16.2.1. Чисельність потерпілих від торгівлі людьми або інших незаконних угод щодо передачі людини за кримінальними провадженнями, осіб	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
		16.2.2. Чисельність «дітей вулиці», тис. осіб	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
		16.2.3. Чисельність постраждалих від сексуальної експлуатації, тис. осіб	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
	Завдання 16.3. Підвищити рівень довіри до суду та забезпечити рівний доступ до правосуддя	16.3.1. Рівень довіри громадян до суду, %	5	35	45	55
		16.3.2. Рівень обізнаності громадян щодо права на безоплатну правову допомогу, %	н/д	70	80	90
	Завдання 16.4. Зміцнити систему запобігання та протидії легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та поширенню зброї масового знищення	16.4.1. Частка ризиків із високим рівнем у загальній сукупності національних ризиків у системі запобігання та протидії легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та розповсюдженню зброї масового знищення, %	н/д	21	17	13

ЦСР	Завдання	Індикатор (назва)	Зазначені індикатори			
			2015	2020	2025	2030
ЦСР-16 «Мир, справедливість та сильні інститути»	Завдання 16.5. Скоротити незаконний обіг зброї, боєприпасів та вибухових матеріалів	16.5.1. Кількість вилученої зброї у населення, організованих груп та злочинних організацій, од.	1890	2000	2250	2500
		16.5.2. Кількість вилучених боєприпасів у населення, організованих груп та злочинних організацій, од.	2803	3000	3250	3500
		16.5.3. Кількість кримінальних правопорушень за ст. 263 КК України (незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами), од.	6307	6360	6400	6430
	Завдання 16.6. Скоротити масштаби корупції	16.6.1. Показник сприйняття корупції в державному секторі з боку ділових кіл та експертів	27	40	50	60
		16.6.2. Кількість центрів надання адміністративних послуг (ЦНАП)	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
		16.6.3. Кількість адміністративних послуг, що надаються в електронному вигляді	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються
	Завдання 16.7. Сприяти участі підприємств області у відновленні території, постраждалої від конфлікту (Донбас)	16.7.1. Кількість проектів, реалізованих підприємствами області у відновленні території, постраждалої від конфлікту (Донбас)	н/д	70	80	100
		Завдання 16.8. Зміцнити соціальну стійкість, сприяти розбудові миру та громадській безпеці (конфліктне та постконфліктне врегулювання)	16.8.1. Індекс соціальної єдності та примирення	Дані очікуються	Дані очікуються	Дані очікуються

Додаток 2. Таблиця «Цілі, завдання та індикатори»

ЦСР	Завдання	Індикатор (назва)	Зазначені індикатори			
			2015	2020	2025	2030
ЦСР-17 «Партнерство заради сталого розвитку»	Завдання 17.1. Мобілізувати додаткові фінансові ресурси на основі заохочення інвестицій іноземних та вітчизняних інвесторів	17.1.1. Співвідношення обсягу приватних грошових переказів з-за кордону із ВВП (ВРП), %	5,75	6,00	6,00	6,00
	Завдання 17.2. Розвивати партнерські відносини влади і бізнесу для досягнення Цілей сталого розвитку	17.1.2. Чистий притік пря- мих іноземних інвестицій у Дніпропетровську область, млрд. дол. США	1,2	2,8	6,7	7,9
		17.2.1. Кількість проектів держав- но-приватного партнерства, од.	5	15	30	45

Додаток 3

ЕКСПЕРТНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ПРІОРИТЕТНИХ ЗАХОДІВ, СПРЯМОВАНИХ НА ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

У регіональних програмних документах, прийнятих до реалізації Дніпропетровською обласною державною адміністрацією, до п'ятірки найбільш згадуваних завдань, які відповідають завданням національних ЦСР, віднесено такі:

1. **Ціль № 3 – Міцне здоров'я і благополуччя (11 відповідностей).**
2. **Ціль № 11 – Сталий розвиток міст і громад (10 відповідностей).**
3. **Ціль № 9 – Промисловість, інновації та інфраструктура (6 відповідностей).**
4. **Ціль № 2 – Подолання голоду, розвиток сільського господарства (5 відповідностей).**
5. **Ціль № 12 – Відповідальне споживання та виробництво (5 відповідностей).**

Пріоритетні заходи, запропоновані до реалізації в регіональних програмних документах, опосередковано сприятимуть розв'язанню суміжних проблем, які у свою чергу вплинуть на досягнення бажаних індикаторів за оголошеними завданнями Цілей сталого розвитку. Наприклад, досягнення **Цілі № 9 – Промисловість, інновації та інфраструктура** (6 відповідностей) сприятиме просуванню регіону в бік реалізації Цілі № 8 – Гідна праця та економічне зростання. У разі покращення індикаторів за Ціллю № 8 частково вирішуватиметься досягнення Цілі № 1 – Подолання бідності та Цілі № 10 – Скорочення нерівності. Також зростання рівня економічного добробуту громадян сприятиме їх переорієнтації на альтернативні джерела енергії (Ціль № 7 – Доступна та чиста енергія) і використання інноваційних технологій, формуватиме прагнення до отримання освіти протягом усього життя (Ціль № 4).

Решта ЦСР розташувались у такому порядку за критерієм згадування схожих завдань у чинних програмних документах регіонального рівня (див. Табл. Дод.3):

6. Ціль № 6 – Чиста вода та належні санітарні умови (4 відповідності).
7. Ціль № 4 – Якісна освіта (3 відповідності).
8. Ціль № 8 – Гідна праця та економічне зростання (3 відповідності).
9. Ціль № 10 – Скорочення нерівності (3 відповідності).
10. Ціль № 15 – Захист та відновлення екосистем суші (3 відповідності).
11. Ціль № 17 – Партнерство заради сталого розвитку (3 відповідності).
12. Ціль № 7 – Доступна та чиста енергія (2 відповідності).
13. Ціль № 13 – Пом'якшення наслідків змін клімату (2 відповідності).
14. Ціль № 16 – Мир, справедливість та сильні інститути (2 відповідності).
15. Ціль № 1 – Подолання бідності (1 відповідність).
16. Ціль № 5 – Гендерна рівність (1 відповідність).

Таблиця

**АНАЛІЗ ПРОГРАМНИХ ДОКУМЕНТІВ, ЗАТВЕРДЖЕНИХ
НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ ТА ПРИЙНЯТИХ ОДА,
ЩО ПРЯМО ЧИ ОПОСЕРЕДКОВАНО СТОСУЮТЬСЯ ДОСЯГНЕННЯ ЦСР**

Програмний документ, що прямо чи опосередковано стосується вирішення окресленої цілі	Стратегічні завдання, що орієнтовані на досягнення Цілі	Назва Цілі сталого розвитку, що досягається внаслідок адаптації стратегічних завдань програмного документа
МІСЦЕ ЦІЛЕЙ РОЗВИТКУ В РЕГІОНАЛЬНИХ ПРОГРАМАХ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ		
<p>Програма створення та ведення містобудівного кадастру Дніпропетровської області на 2013–2017 роки (від 15.03.2013 № 421-18/VI, від 05.12.2014 № 593-28/VI, від 02.12.2016 № 130-7/VII, від 14.07.2017 № 205-9/VII) <i>Управління містобудування та архітектури облдержадміністрації</i></p>	<p>Ефективне використання територій земельних ресурсів, збільшення доходної частини бюджету</p>	<p>№ 8 – Гідна праця та економічне зростання</p>
<p>Регіональна програма інноваційного розвитку на період до 2020 року (від 24.12.2004 № 493-24/IV, від 23.05.2008 № 386-15/V, від 15.03.2013 № 420-18/VI) <i>Департамент освіти і науки облдержадміністрації</i></p>	<p>Створення інноваційної інфраструктури, здатної забезпечити підвищення конкурентоспроможності національної економіки</p>	<p>№ 9 – Промисловість, інновації та інфраструктура</p>
	<p>Ефективне використання наявного науково-технологічного потенціалу шляхом створення підприємств</p>	<p>№ 9 – Промисловість, інновації та інфраструктура № 11 – Сталий розвиток міст і громад</p>
<p>Регіональна програма «Питна вода Дніпропетровщини» на 2006–2020 роки (від 16.09.2005 № 657-28/IV, від 25.03.2011 № 79-5/VI, від 15.03.2013 № 420-18/VI, від 02.12.2016 № 135-7/VII) <i>Департамент житлово-комунального господарства та будівництва облдержадміністрації</i></p>	<p>Забезпечення населення області питною водою нормативної якості в межах науково обґрунтованих нормативів (норм) питного водопостачання</p>	<p>№ 6 – Чиста вода та належні санітарні умови</p>
	<p>Реформування та розвиток водопровідно-каналізаційної мережі, підвищення ефективності та надійності її функціонування; поліпшення на цій основі стану здоров'я населення та оздоровлення соціально-екологічної ситуації в області</p>	<p>№ 12 – Відповідальне споживання та виробництво № 3 – Міцне здоров'я і благополуччя</p>
	<p>Відновлення, охорона та раціональне використання джерел питного водопостачання</p>	<p>№ 6 – Чиста вода та належні санітарні умови № 12 – Відповідальне споживання та виробництво</p>

Програмний документ, що прямо чи опосередковано стосується вирішення окресленої цілі	Стратегічні завдання, що орієнтовані на досягнення Цілі	Назва Цілі сталого розвитку, що досягається внаслідок адаптації стратегічних завдань програмного документа
<p>Регіональна програма будівництва (придбання) доступного житла у Дніпропетровській області на 2010–2017 роки (від 06.08.2010 № 746-26/V, від 25.05.2012 № 292-13/VI, від 15.03.2013 № 404-18/VI) <i>Департамент житлово-комунального господарства та будівництва облдержадміністрації</i></p>	<p>Підвищення рівня забезпечення громадян, які потребують поліпшення житлових умов відповідно до законодавства, житлом шляхом удосконалення існуючого та запровадження нового ефективного фінансово-інвестиційного механізму державної підтримки будівництва (придбання) доступного житла</p>	<p>№ 11 – Сталий розвиток міст і громад</p>
<p>Програма реалізації фінансово-інвестиційного механізму будівництва житла у Дніпропетровській області на 2013–2018 роки (від 21.06.2013 № 437-19/VI) <i>Обласна рада</i></p>	<p>Задоволення потреб у житлі економічно активної частини населення області, підтримка категорій громадян, які з об'єктивних причин не можуть самостійно вирішити житлові проблеми</p>	<p>№ 9 – Промисловість, інновації та інфраструктура</p>
<p>Регіональна програма розвитку житлового будівництва у Дніпропетровській області на 2015–2020 роки (від 23.01.2015 № 609-29/VI, від 21.10.2015 № 692-34/VI, від 19.02.2016 № 16-2/VII) <i>Департамент житлово-комунального господарства та будівництва облдержадміністрації</i></p>	<p>Забезпечення молоді впорядкованим, комфортабельним житлом, яке відповідає сучасним стандартам, розв'язання житлових проблем усіх верств населення області</p>	<p>№ 10 – Скорочення нерівності</p>
<p>Програма розвитку малого та середнього підприємництва у Дніпропетровській області на 2017–2018 роки (від 02.12.2016 № 124-7/VII) <i>Департамент економічного розвитку облдержадміністрації</i></p>	<p>Забезпечення стабільних умов для подальшого розвитку малого та середнього підприємництва, насамперед щодо пріоритетних напрямів економіки області, створення сприятливих умов для ефективної підприємницької діяльності</p>	<p>№ 11 – Сталий розвиток міст і громад № 8 – Гідна праця та економічне зростання</p>
	<p>Підвищення ролі малого й середнього підприємництва в розв'язанні соціально-економічних проблем розвитку регіону шляхом консолідування зусиль органів державної влади, місцевого самоврядування, суб'єктів малого та середнього підприємництва, об'єднань і спілок підприємців</p>	<p>№ 11 – Сталий розвиток міст і громад</p>

Додаток 3. Експертні рекомендації щодо визначення пріоритетних заходів, спрямованих на досягнення Цілей сталого розвитку

Програмний документ, що прямо чи опосередковано стосується вирішення окресленої цілі	Стратегічні завдання, що орієнтовані на досягнення Цілі	Назва Цілі сталого розвитку, що досягається внаслідок адаптації стратегічних завдань програмного документа
<p>Програма термомодернізації об'єктів комунальної сфери у Дніпропетровській області на 2015–2038 роки (від 23.01.2015 № 610-29/VI) <i>Обласна рада, Управління паливно-енергетичного комплексу та енергозбереження облдержадміністрації</i></p>	<p>Підвищення рівня енергоефективності та енергозбереження об'єктів комунального сектора шляхом зниження теплових витрат</p>	<p>№ 7 – Доступна та чиста енергія</p> <p>№ 9 – Промисловість, інновації та інфраструктура</p>
<p>Програма розвитку міжнародного співробітництва, євроінтеграційних процесів та формування позитивного іміджу Дніпропетровської області на 2016–2020 роки (від 21.10.2015 № 682-34/VI, від 14.07.2017 № 199-9/VII, від 01.12.2017 № 289-11/VII) <i>Управління зовнішньоекономічної діяльності облдержадміністрації, Управління протокольних та масових заходів облдержадміністрації</i></p>	<p>Забезпечення захисту національних інтересів України, дотримання стратегічного курсу на європейську інтеграцію тощо</p>	<p>№ 16 – Мир, справедливість та сильні інститути</p> <p>№ 17 – Партнерство заради сталого розвитку</p>
<p>Програма впровадження державної політики органами виконавчої влади у Дніпропетровській області на 2016–2020 роки (від 19.02.2016 № 15-2/VII, від 25.03.2016 № 35-03/VII) <i>Департамент фінансів облдержадміністрації</i></p>	<p>Поетапна побудова нової управлінської моделі та створення оптимальної, ефективної й стабільної системи органів влади в сучасних умовах</p>	<p>№ 16 – Мир, справедливість та сильні інститути</p> <p>№ 17 – Партнерство заради сталого розвитку</p>
<p>Програма підтримки агропромислового комплексу Дніпропетровської області у 2017–2021 роках (від 02.12.2016 № 120-7/VII) <i>Управління агропромислового розвитку облдержадміністрації</i></p>	<p>Гарантування продовольчої безпеки області, доступності харчових продуктів для населення, що відповідають вимогам стандартів якості, в обсягах, не нижчих за раціональні норми споживання, необхідні для активного, здорового способу життя</p>	<p>№ 2 – Подолання голоду, розвиток сільського господарства</p> <p>№ 3 – Міцне здоров'я і благополуччя</p> <p>№ 12 – Відповідальне споживання та виробництво</p>
<p>Регіональна програма охорони та захисту інтелектуальної власності на період до 2020 року (від 24.12.2004 № 494-24/IV, від 23.05.2008 № 387-15/V, від 15.03.2013 № 420-18/VI) <i>Департамент освіти і науки облдержадміністрації</i></p>	<p>Упровадження сучасних екологічно чистих, безпечних, енерго- й ресурсозберігаючих технологій, виробництво та реалізація нових видів техніки та конкурентоспроможної продукції</p>	<p>№ 9 – Промисловість, інновації та інфраструктура</p> <p>№ 12 – Відповідальне споживання та виробництво</p>

Програмний документ, що прямо чи опосередковано стосується вирішення окресленої цілі	Стратегічні завдання, що орієнтовані на досягнення Цілі	Назва Цілі сталого розвитку, що досягається внаслідок адаптації стратегічних завдань програмного документа
<p>Регіональна програма інформатизації «Електронна Дніпропетровщина» на 2017–2019 роки (від 02.12.2016 № 125-7/VII, від 01.12.2017 № 290-11/VII) <i>Управління інформаційних технологій та електронного урядування облдержадміністрації</i></p>	<p>Розвиток інфраструктури відкритих даних, телекомунікаційного середовища та забезпечення рівності громадян незалежно від місця їх проживання в дотриманні їхніх конституційних прав</p>	<p>№ 9 – Промисловість, інновації та інфраструктура № 11 – Сталий розвиток міст і громад</p>
МІСЦЕ ЦІЛЕЙ РОЗВИТКУ В РЕГІОНАЛЬНИХ ПРОГРАМАХ ЕКОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ		
<p>Програма розвитку земельних відносин і охорони земель у Дніпропетровській області на 2011–2018 роки (від 25.03.2011 № 73-5/VI, від 27.12.2011 № 222-10/VI, від 17.08.2012 № 319-14/VI, від 15.03.2013 № 412-18/VI, від 08.11.2013 № 485-21/VI, від 29.04.2015 № 628-30/VI, від 21.10.2015 № 693-34/VI, від 25.03.2016 № 31-03/VII, від 24.03.2017 № 170-8/VII) <i>Управління агропромислового розвитку облдержадміністрації</i></p>	<p>Раціональне використання та охорона земель, захист їх від виснаження, деградації, забруднення</p>	<p>№ 12 – Відповідальне споживання та виробництво</p>
	<p>Підвищення врожаїв екологічно чистої продукції та забезпечення продовольчої безпеки держави</p>	<p>№ 2 – Подолання голоду, розвиток сільського господарства</p>
	<p>Збереження ландшафтного й біологічного різноманіття</p>	<p>№ 15 – Захист та відновлення екосистем суші</p>
	<p>Створення екологічно безпечних умов для проживання населення та провадження господарської діяльності</p>	<p>№ 3 – Міцне здоров'я і благополуччя</p>
	<p>Стабілізація й нарощування обсягів виробництва в рослинництві</p>	<p>№ 2 – Подолання голоду, розвиток сільського господарства</p>
	<p>Підвищення родючості ґрунтів (регулювання водного режиму, гіпсування ґрунтів)</p>	<p>№ 15 – Захист та відновлення екосистем суші</p>
	<p>Забезпечення життєздатності сільського господарства, його конкурентоспроможності на внутрішньому та зовнішньому ринках</p>	<p>№ 2 – Подолання голоду, розвиток сільського господарства</p>
<p>Регіональна цільова програма захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, забезпечення пожежної безпеки Дніпропетровської області на 2016–2020 роки (від 25.03.2016 № 29-03/VII, від 24.03.2017 № 173-8/VII, від 11.10.2017 № 240-10/VII) <i>Управління цивільного захисту облдержадміністрації</i></p>	<p>Захист населення та територій від надзвичайних ситуацій техногенного й природного характеру в мирний час і в особливий період, запобігання виникненню можливих надзвичайних ситуацій та мінімізація їх наслідків</p>	<p>№ 3 – Міцне здоров'я і благополуччя № 11 – Сталий розвиток міст і громад</p>

Додаток 3. Експертні рекомендації щодо визначення пріоритетних заходів, спрямованих на досягнення Цілей сталого розвитку

Програмний документ, що прямо чи опосередковано стосується вирішення окресленої цілі	Стратегічні завдання, що орієнтовані на досягнення Цілі	Назва Цілі сталого розвитку, що досягається внаслідок адаптації стратегічних завдань програмного документа
<p>Регіональна Програма з локалізації та ліквідації амброзії полинолистої та інших карантинних організмів на території Дніпропетровської області протягом 2012–2026 років (від 23.03.2012 № 259-12/VI, від 15.03.2013 № 420-18/VI, від 08.11.2013 № 485-21/VI, від 21.10.2015 № 693-34/VI) <i>Управління агропромислового розвитку облдержадміністрації</i></p>	<p>Підвищення ефективності виробництва сільськогосподарської продукції</p>	<p>№ 2 – Подолання голоду, розвиток сільського господарства</p>
	<p>Проведення комплексу заходів із локалізації та ліквідації вогнищ карантинного бур'яну (амброзії полинолистої) на території Дніпропетровської області, зменшення кількості випадків захворювання на алергію серед населення, пов'язаних із цвітінням амброзії</p>	<p>№ 3 – Міцне здоров'я і благополуччя</p>
	<p>Приведення в належний фітосанітарний, екологічний та естетичний стан території області</p>	<p>№ 6 – Чиста вода та належні санітарні умови</p>
<p>Довгострокова програма по вирішенню екологічних проблем Кривбасу та поліпшенню стану навколишнього природного середовища на 2011–2022 роки (від 29.04.2011 № 110-6/VI, від 15.03.2013 № 420-18/VI, від 30.08.2013 № 471-20/VI, від 08.11.2013 № 490-21/VI) <i>Департамент екології та природних ресурсів, Департамент промисловості облдержадміністрації</i></p>	<p>Визначення пріоритетних напрямів та реалізація комплексу взаємопов'язаних заходів щодо мінімізації й запобігання викидам і скидам забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище, утворення відходів</p>	<p>№ 6 – Чиста вода та належні санітарні умови № 13 – Пом'якшення наслідків змін клімату</p>
	<p>Належне утримання зелених насаджень та об'єктів природно-заповідного фонду</p>	<p>№ 15 – Захист та відновлення екосистем суші</p>
	<p>Ліквідація підтоплень та захист від підтоплення й затоплення території міста</p>	
<p>Про Дніпропетровську обласну стратегію поводження з твердими побутовими відходами (у рамках реалізації Дніпропетровської обласної комплексної програми (стратегії) екологічної безпеки та запобігання змінам клімату на 2016–2025 роки) (від 29.07.2016 № 80-5/VII) <i>Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації</i></p>	<p>-</p>	<p>№ 13 – Пом'якшення наслідків змін клімату</p>

Програмний документ, що прямо чи опосередковано стосується вирішення окресленої цілі	Стратегічні завдання, що орієнтовані на досягнення Цілі	Назва Цілі сталого розвитку, що досягається внаслідок адаптації стратегічних завдань програмного документа
МІСЦЕ ЦІЛЕЙ РОЗВИТКУ В РЕГІОНАЛЬНИХ ПРОГРАМАХ СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ТА НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНИХ ПРОГРАМАХ		
<p>Цільова комплексна програма розвитку фізичної культури і спорту в Дніпропетровській області до 2016 року</p> <p>(від 29.04.2015 № 626-30/VI, від 19.02.2016 № 19-2/VII, від 25.03.2016 № 33-03/VII, від 29.07.2016 № 77-5/VII) <i>Управління молоді і спорту облдержадміністрації, Департамент освіти і науки облдержадміністрації</i></p>	<p>Популяризація здорового способу життя та фізичної реабілітації, максимальна реалізація здібностей обдарованої молоді в дитячо-юнацькому, резервному спорті, спорті вищих досягнень та виховання її в дусі олімпізму</p>	<p>№ 3 – Міцне здоров'я і благополуччя</p> <p>№ 4 – Якісна освіта</p>
<p>Регіональна цільова соціальна програма «Молодь Дніпропетровщини» на 2012–2021 роки</p> <p>(від 25.03.2016 № 32-03/VII, від 02.12.2016 № 131-7/VII, від 14.07.2017 № 201-9/VII, від 11.10.2017 № 242-10/VII) <i>Управління молоді і спорту облдержадміністрації, Департамент освіти і науки облдержадміністрації</i></p>	<p>Створення системи всебічної підтримки громадянської активності молоді, спрямованої на самовизначення й самореалізацію, формування необхідних для цього правових, гуманітарних та економічних передумов, надання соціальних гарантій</p>	<p>№ 3 – Міцне здоров'я і благополуччя</p> <p>№ 11 – Сталий розвиток міст і громад</p>
<p>Програма розвитку сімейної та гендерної політики у Дніпропетровській області на 2012–2021 роки</p> <p>(від 30.08.2013 № 472-20/VI, від 19.02.2016 № 19-2/VII, від 14.07.2017 № 206-9/VII) <i>Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації</i></p>	<p>Створення соціальних та економічних умов для належного функціонування й розвитку сім'ї як основи суспільства</p>	<p>№ 3 – Міцне здоров'я і благополуччя</p>
	<p>Утвердження духовно й фізично здорової, матеріально спроможної, соціально благополучної сім'ї, забезпечення виконання сім'єю її основних функцій</p>	<p>№ 3 – Міцне здоров'я і благополуччя</p>
	<p>Утвердження рівних прав та можливостей жінок і чоловіків та реалізація їх як основних прав людини</p>	<p>№ 5 – Гендерна рівність</p>

Додаток 3. Експертні рекомендації щодо визначення пріоритетних заходів, спрямованих на досягнення Цілей сталого розвитку

Програмний документ, що прямо чи опосередковано стосується вирішення окресленої цілі	Стратегічні завдання, що орієнтовані на досягнення Цілі	Назва Цілі сталого розвитку, що досягається внаслідок адаптації стратегічних завдань програмного документа
Регіональна цільова соціальна програма «Освіта Дніпропетровщини на 2013–2015 роки» (від 21.06.2013 № 445-19/VI, від 19.02.2016 № 17-2/VII, від 28.10.2016 № 99-6/VII, від 14.07.2017 № 207-9/VII, від 11.10.2017 № 245-10/VII) <i>Департамент освіти і науки облдержадміністрації</i>	Формування доступної та якісної системи регіональної освіти й виховання, що відповідає вимогам суспільства та динамічно розвивається, її інтеграції в європейський і світовий освітній простір	№ 4 – Якісна освіта
Програма зайнятості населення Дніпропетровської області на 2012–2017 роки (від 23.11.2012 № 353-16/VI, від 15.03.2013 № 420-18/VI, від 08.11.2013 № 486-21/VI) <i>Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації</i>	Забезпечення державного регулювання ринку праці за допомогою правових, організаційних та економічних важелів для сприяння зайнятості населення, детінізації ринку праці, ефективного використання робочої сили та соціального захисту неконкурентоспроможних верств населення	№ 8 – Гідна праця та економічне зростання № 17 – Партнерство заради сталого розвитку № 10 – Скорочення нерівності
Обласна програма «Здоров'я населення Дніпропетровщини на 2015–2019 роки» (від 05.12.2014 № 586-28/VI, від 29.07.2016 № 79-5/VII, від 02.12.2016 № 128-7/VII, від 01.12.2017 № 287-11/VII) <i>Департамент охорони здоров'я облдержадміністрації</i>	Поліпшення демографічної ситуації, збереження та зміцнення здоров'я населення шляхом підвищення якості й ефективності надання медичної допомоги з пріоритетним напрямом профілактики та лікування хронічних неінфекційних та інфекційних, найбільш значущих у соціально-економічному й медико-демографічному плані класів і нозологічних форм хвороб	№ 3 – Міцне здоров'я і благополуччя
Комплексна програма соціального захисту населення Дніпропетровської області на 2015–2019 роки (від 05.12.2014 № 588-28/VI, від 28.10.2016 № 101-6/VII, від 14.07.2017 № 200-9/VII, від 01.12.2017 № 288-11/VII) <i>Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації</i>	Підвищення кількості та якості надання соціальних послуг, ефективності проведення регіональної політики щодо поліпшення якості життя вразливих груп населення, підтримки ветеранів війни тощо	№ 1 – Подолання бідності № 10 – Скорочення нерівності
	Забезпечення державних гарантій та впровадження нових механізмів посилення адресності надання послуг	
	Соціальний захист осіб з обмеженими фізичними можливостями та інших пільгових категорій громадян	

Програмний документ, що прямо чи опосередковано стосується вирішення окресленої цілі	Стратегічні завдання, що орієнтовані на досягнення Цілі	Назва Цілі сталого розвитку, що досягається внаслідок адаптації стратегічних завдань програмного документа
<p>Програма підтримки населення в енергозбереженні житлового сектору Дніпропетровщини на 2015–2020 роки (від 21.10.2015 № 681-34/VI, від 02.12.2016 № 136-7/VII) <i>Департамент житлово-комунального господарства та будівництва облдержадміністрації</i></p>	<p>Заохочення громад щодо підвищення рівня енергоефективності та енергозбереження об'єктів житлового сектора</p>	<p>№ 7 – Доступна та чиста енергія</p>
<p>Регіональна програма оздоровлення та відпочинку дітей Дніпропетровської області у 2014–2021 роках (від 27.12.2013 № 507-23/VI, від 05.12.2014 № 596-28/VI, від 21.10.2015 № 686-34/VI, від 25.03.2016 № 34-03/VII, від 29.07.2016 № 75-5/VII) <i>Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації, Департамент освіти і науки облдержадміністрації</i></p>	<p>Забезпечення повноцінного відпочинку та оздоровлення дітей, створення належних умов для освітньої, культурно-виховної, фізкультурно-оздоровчої та спортивної роботи, якісного медичного обслуговування й харчування, а також максимального стимулювання діяльності дитячих закладів оздоровлення та відпочинку</p>	<p>№ 3 – Міцне здоров'я і благополуччя № 4 – Якісна освіта</p>
<p>Програма розвитку культури у Дніпропетровській області до 2016 року (від 10.06.2009 № 548-19/V, від 25.03.2011 № 83-5/VI, від 15.03.2013 № 417-18/VI, від 21.10.2015 № 693-34/VI) <i>Управління культури, національностей і релігій облдержадміністрації</i></p> <p>Програма розвитку культури у Дніпропетровській області на 2017–2020 роки (від 02.12.2016 № 121-7/VII, від 14.07.2017 № 202-9/VII, від 01.12.2017 № 286-11/VII) <i>Управління культури, національностей і релігій облдержадміністрації</i></p>	<p>Створення економічних та організаційних умов для подальшого збереження й розвитку культурно-мистецької сфери області</p>	<p>№ 11 – Сталий розвиток міст і громад</p>
<p>Програма збереження та розвитку об'єктів культурної і природної спадщини, розташованих на території Дніпропетровської області, на 2014–2019 роки (від 31.01.2014 № 524-25/VI, від 05.12.2014 № 594-28/VI, від 21.10.2015 № 693-34/VI, від 11.10.2017 № 244-10/VII) <i>Дніпропетровська обласна рада та її структурні підрозділи</i></p>	<p>Розвиток, збереження та забезпечення життєздатності, цілісності й автентичності об'єктів культурної та природної спадщини, розташованих на території Дніпропетровського регіону</p>	<p>№ 11 – Сталий розвиток міст і громад</p>

Додаток 3. Експертні рекомендації щодо визначення пріоритетних заходів, спрямованих на досягнення Цілей сталого розвитку

Програмний документ, що прямо чи опосередковано стосується вирішення окресленої цілі	Стратегічні завдання, що орієнтовані на досягнення Цілі	Назва Цілі сталого розвитку, що досягається внаслідок адаптації стратегічних завдань програмного документа
Програма розвитку туризму у Дніпропетровській області на 2014–2022 роки (від 20.06.2014 № 532-26/VI, від 29.07.2016 № 76-5/VII, від 14.07.2017 № 203-9/VII, від 11.10.2017 № 246-10/VII, від 01.12.2017 № 285-11/VII) <i>Управління культури, національностей і релігій облдержадміністрації, Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, Дніпропетровська обласна рада</i>	Формування виняткового й різноманітного туристичного продукту регіону, просування його на внутрішньому та міжнародному ринках шляхом рекламно-інформаційної кампанії, розвиток туристичної інфраструктури належного рівня	№ 11 – Сталий розвиток міст і громад

Заходи, запропоновані експертами для реалізації першочергових цілей регіональної пріоритетності, зводяться до наведених нижче.

Вирішенню ЦСР-1 «Подолання бідності» в Дніпропетровській області сприятиме:

- 1) підвищення дієвості політики зайнятості, зокрема, такими шляхами:
 - ▶ розширення переліку видів громадських робіт, у тому числі тих, що фінансуються за рахунок місцевих бюджетів, з урахуванням необхідності забезпечення тимчасової зайнятості окремих цільових груп населення; розширення переліку видів громадських та інших робіт тимчасового характеру з метою супроводу, догляду, обслуговування, соціально-медичного патронажу осіб, які мають інвалідність або тимчасову непрацездатність;
 - ▶ запобігання довготривалому безробіттю в результаті залучення зареєстрованих безробітних до активних заходів на ринку праці, зокрема, шляхом створення умов для працев-

лаштування в обсягах, необхідних для запобігання довготривалому безробіттю, під час формування програм соціально-економічного розвитку регіону, а також забезпечення надання допомоги по частковому безробіттю;

- ▶ проведення заходів із психологічної підтримки найбільш вразливих категорій осіб для підвищення рівня інтеграції на ринку праці в результаті надання інформаційних, консультаційних, профорієнтаційних послуг та соціальної реабілітації;
- 2) підвищення мобільності робочої сили на ринку праці шляхом сприяння працевлаштуванню молоді, поліпшення економічних умов розвитку самозайнятості населення;
 - 3) зменшення економічно необґрунтованої нерівності та сприяння утвердженню принципу соціальної справедливості шляхом сприяння забезпеченню тендерної рівності оплати праці в усіх сферах економічної діяльності за допомогою посилення державного та громадського контролю, поступового вве-

дення тендерних квот на державних підприємствах;

- 4) забезпечення доступності послуг соціальної сфери для населення незалежно від місця проживання;
- 5) сприяння ініціативності громад у розв'язанні найгостріших соціальних проблем та запобіганні бідності;
- 6) мінімізація ризиків бідності та соціального відчуження найбільш вразливих категорій населення;
- 7) забезпечення подальшого реформування системи соціальної підтримки та зменшення масштабів бідності серед вразливих верств населення;
- 8) розширення можливостей дітей, які вразливі до бідності й соціального відчуження, у частині отримання ними якісних послуг.

Вирішенню ЦСР-2 «Подолання голоду, розвиток сільського господарства» в Дніпропетровській області сприятиме:

1) стимулювання інноваційного розвитку сільських територій, що забезпечить підтримку процесів вирішення не лише суто економічних (підвищення ефективності господарювання підприємств, їх техніко-технологічне переоснащення, диверсифікація ризиків, розширення ринків збуту продукції, підвищення рівня конкурентоспроможності підприємств і сільських територій, покращення інвестиційної привабливості останніх, зростання внутрішнього споживчого попиту тощо), а й соціальних (підвищення рівня добробуту сільських жителів, створення нових робочих місць, розвиток об'єктів соціально-економічної інфраструктури, активізація місцевих ініціа-

тив, покращення людського капіталу в сільській місцевості, зниження темпів міграції тощо) проблем;

2) використання потенціалу агропромислового сектора та харчової промисловості Дніпропетровської області такими шляхами: залучення приватних інвестицій, у тому числі іноземних, до розвитку агропромислового сектора; покращення матеріально-технічної бази сільськогосподарської галузі за рахунок щорічного збільшення сільськогосподарської техніки відповідно до інвестиційних програм; поліпшення роботи сервісних підприємств із ремонту техніки; залучення місцевого населення, випускників професійно-технічних і вищих навчальних закладів до сільськогосподарського виробництва; поліпшення умов праці та розв'язання соціальних проблем молодих сімей; підвищення продуктивності праці;

3) використання сучасних технологій для збільшення обсягів виробництва сільгосппродукції, зниження її собівартості, скорочення енергозалежності агропромислового комплексу; проведення відновлення, реконструкції й модернізації меліоративних об'єктів і систем, підвищення ефективності використання меліоративних систем, застосування системи зрошення для виробництва продукції рослинництва; продовження розширення мережі заготівельно-збутових та обслуговуючих кооперативів із надання сервісних послуг населенню стосовно питань заготівлі й реалізації продукції тваринництва.

Вирішенню ЦСР-3 «Міцне здоров'я і благополуччя» в Дніпропетровській області сприятиме:

1) наближення якісного медичного обслуговування до населення шляхом сприяння розвитку лікувальних закладів усіх

Додаток 3. Експертні рекомендації щодо визначення пріоритетних заходів, спрямованих на досягнення Цілей сталого розвитку

форм власності в сільській місцевості; удосконалення мережі закладів охорони здоров'я, зокрема центрів первинної медичної (медико-санітарної) допомоги, та матеріально-технічної бази таких закладів; створення умов для діяльності лікарів загальної практики – сімейних лікарів та лікарів інших спеціальностей, які надають первинну медичну допомогу й зареєстровані як фізичні особи – підприємці та одержали в установленому законом порядку ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики, а також уклали договір про медичне обслуговування населення з відповідним розпорядником бюджетних коштів; проведення в сільській місцевості періодичних виїзних прийомів лікарів-спеціалістів;

- 2) забезпечення за рахунок коштів державного бюджету закладів охорони здоров'я в сільській місцевості обладнанням і транспортними засобами, необхідними для медичного обслуговування населення, зокрема: сучасними комп'ютерними й телекомунікаційними технологіями та засобами для забезпечення функціонування електронної системи охорони здоров'я, організації медичного обслуговування в сільській місцевості із застосуванням телемедицини, електронних рецептів, сумісності медичних інформаційних систем закладів охорони здоров'я, що забезпечують надання первинної медичної допомоги, з медичними інформаційними системами закладів охорони здоров'я, які забезпечують надання вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги, а також з інформаційними системами аптечних закладів;
- 3) дооснащення підрозділів (амбулаторій, фельдшерсько-акушерських пунктів) центрів первинної медико-санітарної

допомоги відповідно до табелів оснащення за рахунок місцевих бюджетів та інших джерел, не заборонених чинним законодавством, медичним обладнанням для первинного обстеження, портативними телемедичними діагностичними засобами для дистанційного збору й передачі інформації про показники діяльності (фізіологічні параметри) організму пацієнта, обладнанням та інструментарієм для надання невідкладної допомоги, малих хірургічних втручань, отоларингологічного, офтальмологічного, гінекологічного огляду, обладнанням та інвентарем для лабораторної діагностики й збору біоматеріалів, у тому числі міні-лабораторіями, інвентарем, препаратами й матеріалами для взяття аналізів та діагностики, спеціальним обладнанням для стерилізації й дезінфекції медичних виробів, а також для належного зберігання лікарських засобів і медичних виробів, їх транспортування;

- 4) розширення мережі амбулаторій – структурних або відокремлених структурних підрозділів центрів первинної медичної допомоги – з метою повноти здійснення скринінгових досліджень на первинному рівні надання медичної допомоги, збільшення кількості амбулаторій;
- 5) забезпечення закладів охорони здоров'я в сільській місцевості автомобільними спеціальними та спеціалізованими санітарними транспортними засобами, у тому числі обладнаними реанімаційними засобами, і службовими транспортними засобами;
- 6) розроблення та реалізація програм із медичного обслуговування в сільській місцевості щодо діагностики, лікування, реабілітації та профілактики захворювань населення, насамперед дітей, вагітних жінок і літніх людей;

- 7) забезпечення моніторингу за станом виявлення серцево-судинних захворювань, лікування хворих відповідно до чинних стандартів та використання сучасних медичних технологій у лікуванні хворих на гострий інфаркт міокарда;
- 8) підвищення якості надання медичної допомоги шляхом продовження локальних протоколів надання медичної допомоги за різних нозологічних форм у лікувально-профілактичних закладах області;
- 9) підготовка та перепідготовка спеціалістів за фахом «загальна практика – сімейна медицина», проведення тренінгів для медичних працівників первинного рівня;
- 10) упровадження в діяльність закладів охорони здоров'я новітніх методик лікування, використання сучасної лікувально-діагностичної апаратури.

Вирішенню ЦСР-4 «Якісна освіта» в Дніпропетровській області сприятиме:

- 1) формування електронних освітніх округів;
- 2) створення системи сучасних і доступних навчальних закладів;
- 3) формування та розвиток освітніх округів;
- 4) забезпечення реалізації державної політики щодо обов'язкової дошкільної освіти через охоплення дітей різними формами підготовки до школи відповідно до нормативних вимог;
- 5) створення умов для реалізації гарантованого права дітей на здобуття якісної дошкільної та загальної середньої освіти;
- 6) забезпечення надання методичної допомоги вчителям початкових класів, які будуть здійснювати підготовку дітей до школи на базі загальноосвітніх навчальних закладів, з питань особливостей організації роботи з дітьми старшого дошкільного віку, їх вікових особливостей, змісту навчально-виховного процесу;
- 7) створення умов для постійного вдосконалення професійної компетентності керівних і педагогічних кадрів дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладів через систему районних (міських) методичних заходів, забезпечення активної їх участі в обласних науково-методичних заходах, професійних конкурсах і виставках;
- 8) підвищення якості планування та проведення засідань педагогічних працівників дошкільних і загальноосвітніх навчальних закладів, спрямування їх діяльності на поглиблення знання педагогами концептуальних засад особистісно орієнтованої дошкільної освіти, принципів і змісту базової програми розвитку дитини дошкільного віку та програми розвитку дітей старшого дошкільного віку, ознайомлення з нормативними документами, що визначають сучасні підходи й вимоги до планування освітнього процесу в дошкільних навчальних закладах;
- 9) сприяння підвищенню фахового рівня керівників і педагогічних працівників дошкільних навчальних закладів, зокрема, отриманню вищої фахової освіти;
- 10) посилення уваги до питання підбору педагогів на посаду керівників з урахуванням їх освітнього й кваліфікаційного рівнів та особистих якостей;

Додаток 3. Експертні рекомендації щодо визначення пріоритетних заходів, спрямованих на досягнення Цілей сталого розвитку

- 11) створення умов для впровадження інноваційних педагогічних технологій у навчально-виховний процес дошкільних і загальноосвітніх навчальних закладів;
- 12) забезпечення широкої просвітницької роботи з батьками з питань розвитку та виховання дітей дошкільного віку, складників готовності дитини до школи, а також сприяння облаштуванню розвивального середовища в дошкільному навчальному закладі відповідно до сучасних вимог.

Вирішенню ЦСР-5 «Гендерна рівність» у Дніпропетровській області сприятиме:

- 1) забезпечення гендерної рівності, запобігання будь-яким проявам дискримінації за ознакою статі;
- 2) забезпечення рівних прав та можливостей їх реалізації для жінок і чоловіків;
- 3) посилення повноважень жінок;
- 4) сприяння задля зниження безробіття та підвищення соціального статусу жінки розвитку жіночого підприємництва, яке має впроваджуватись і заохочуватись із боку держави;
- 5) усунення гендерної нерівності в оплаті праці шляхом заохочення жінок до зайнятості у високооплачуваних секторах (наприклад, у високотехнологічних) та виокремлення питань гендерного аспекту в процесі складання й підписання колективних угод і договорів, а також обговорення мінімального рівня заробітної плати;
- 6) проведення глибоких досліджень задля вивчення впливу великого сектора неофіційної зайнятості на гендерну нерівність, проведення роботи з діючими центрами зайнятості, щоб вони враховували різноманітні потреби жінок під час пошуку робочого місця та гідної заробітної плати;
- 7) сприяння проходженню педагогічним персоналом дошкільних закладів, учителями загальноосвітніх навчальних закладів, персоналом закладів професійно-технічної освіти, викладацьким складом закладів вищої та післядипломної освіти курсів підвищення кваліфікації з гендерної тематики на базі інститутів післядипломної педагогічної освіти (після відповідної сертифікації працівників цих установ) або інших освітніх закладів чи осередків гендерної освіти (центрів, кафедр, студій тощо) у закладах вищої освіти, обов'язкове проходження керівним складом закладів освіти (структурних підрозділів);
- 8) запровадження обов'язкової умови проходження стажування з питань гендерної рівності й недискримінації під час прийому на роботу освітніх працівників (особливо під час призначення їх на керівні посади);
- 9) створення системи органів, що надають послуги особам, які пережили насильство, що охоплює центри соціальних служб для сім'ї, дітей і молоді, центри соціально-психологічної допомоги, заклади/центри при медичних установах, регіональні служби в справах дітей, притулки для дітей, центри соціально-психологічної реабілітації дітей (державні, регіональні або муніципальні установи) та громадські організації;
- 10) урахування широкого спектра гендерних пріоритетів у процесі досягнення всіх Цілей Сталого Розвитку.

Вирішенню ЦСР-6 «Чиста вода та належні санітарні умови» в Дніпропетровській області сприятиме:

- 1) приведення до нормативних вимог зон санітарної охорони та водоохоронних зон джерел питного водопостачання, проведення оцінки екологічного й гігієнічного стану джерел питного водопостачання на відповідність установленим вимогам;
- 2) будівництво та реконструкція водозабірних споруд із застосуванням новітніх технологій та обладнання;
- 3) будівництво й реконструкція водопровідних і каналізаційних очисних споруд із метою зменшення обсягів неочищених стічних вод, що скидаються у водні об'єкти, а також утилізації осади́в;
- 4) будівництво та реконструкція водопровідних і каналізаційних мереж;
- 5) консолідація зусиль територіальних громад щодо управління водними ресурсами;
- 6) створення системи контролю за якістю питної води;
- 7) розроблення проектів оптимізації (у тому числі децентралізації) водопостачання населених пунктів;
- 8) будівництво й реконструкція мереж водопостачання та водовідведення;
- 9) будівництво й впровадження станцій (установок) доочищення питної води та пунктів її розливу із застосуванням новітніх матеріалів, технологій, обладнання, приладів та науково-дослідних і дослідно-конструкторських розробок.

Вирішенню ЦСР-7 «Доступна та чиста енергія» в Дніпропетровській області сприятиме:

- 1) забезпечення покриття зростаючих навантажень, поліпшення технічного стану електричних мереж, забезпечення безаварійної роботи системи електропостачання;
- 2) збільшення потужностей існуючих джерел живлення;
- 3) створення умов для організації ефективного управління процесами енергоефективності;
- 4) сприяння мобілізації ресурсів на досягнення кращих результатів;
- 5) створення передумов для використання відновлювальних джерел енергії;
- 6) сприяння зниженню енергоємності установ соціальної сфери;
- 7) забезпечення ефективного та економічного вуличного освітлення;
- 8) створення умов для поширення знань з енергоефективності;
- 9) забезпечення інформаційного супроводу широких верств населення та виробників щодо переваг від впровадження локальних проектів відновлювальної енергетики та формування переліку проектів відновлювальної енергетики, економічний складник яких є привабливим.

Вирішенню ЦСР-8 «Гідна праця та економічне зростання» в Дніпропетровській області сприятиме:

- 1) збільшення обсягів працевлаштування завдяки наданню роботодавцям

Додаток 3. Експертні рекомендації щодо визначення пріоритетних заходів, спрямованих на досягнення Цілей сталого розвитку

компенсації на сплату єдиного соціального внеску на працевлаштування на новостворені робочі місця безробітних, насамперед із числа соціально незахищених категорій громадян;

- 2) організація професійного навчання безробітних, зокрема, під замовлення роботодавців із подальшим працевлаштуванням;
- 3) формування підприємницького середовища за рахунок спрощення процедур регулювання підприємницької діяльності та виходу на ринок нових суб'єктів господарювання;
- 4) сприяння в наданні фінансово-кредитної підтримки суб'єктам малого й середнього підприємництва з метою створення нових та розвитку діючих суб'єктів господарювання;
- 5) розвиток діючих і створення нових елементів ринкової інфраструктури (бізнес-центрів, бізнес-інноваційних центрів, бізнес-інкубаторів, виставкових центрів), які забезпечують підприємництво кваліфікованими інформаційними, освітніми та консалтинговими послугами;
- 6) поліпшення професійної підготовки відповідно до потреб ринку праці, роботодавців;
- 7) проведення реорганізації системи освіти відповідно до потреб ринку праці;
- 8) розвиток професійно-технічної освіти згідно з потребами ринку праці через поліпшення матеріальної бази та організацію баз практики;
- 9) поліпшення профорієнтаційної роботи з молоддю.

Вирішенню ЦСР-9 «Промисловість, інновації та інфраструктура» в Дніпропетровській області сприятиме:

- 1) диверсифікація економіки малих монопрофільних міст через розвиток переробної промисловості на місцевій сировині;
- 2) підвищення інноваційності виробництва через розвиток наукового потенціалу області, комерціалізацію наукового процесу й продуктів, створення промислових і наукових парків на умовах державної підтримки;
- 3) розвиток підприємств на основі новітніх технологій переробки промислових відходів та утворення дешевої сировини для хімічної, будівельної промисловості, у тому числі для розвитку інфраструктури регіону;
- 4) створення й забезпечення функціонування індустріальних парків;
- 5) створення умов для підготовки та реалізації інвестиційних проектів точного приладобудування;
- 6) створення інноваційних наукових лабораторій для молоді;
- 7) упровадження системи стимулювання наукових досліджень;

Вирішенню ЦСР-10 «Скорочення нерівності» в Дніпропетровській області сприятиме:

- 1) реалізація заходів, спрямованих на підвищення рівня продуктивності, заробітної плати та доходів;

- 2) вирішення проблем нерівномірності в розподілі доходів населення в Дніпропетровській області;
- 3) збільшення кількості робочих місць та підвищення рівня зайнятості населення, що дасть змогу забезпечити реальне зростання виробництва;
- 4) зростання обсягів трудових доходів населення та забезпечення взаємозв'язку оплати праці з її продуктивністю;
- 5) поступова реструктуризація виробництва та зайнятості за видами економічної діяльності й інституціональними секторами економіки, зокрема, переведення зайнятості із сектора домогосподарств до корпоративного сектора, з добувної й важкої промисловості та торгівлі до високотехнологічних галузей переробної промисловості та сфери послуг, що передбачає більш рівні умови зайнятості (у тому числі заробіток) для всіх верств трудоактивного населення;
- 6) узгодження структури випуску кадрів із вимогами промислового виробництва (з урахуванням структурної перебудови промисловості, упровадження технологічних нововведень і реструктуризації зайнятості з метою підвищення конкурентоспроможності промислового виробництва регіону);
- 7) визначення сфер зайнятості (у тому числі неформальних), які залучають робочу силу зі сфер традиційного застосування фахівців;
- 8) прийняття рішень про розширення професійного профілю, внесення змін і доповнень у зміст підготовки відповідно до реальних потреб виробництва регіону.

Вирішенню ЦСР-11 «Сталий розвиток міст і громад» у Дніпропетровській області сприятиме:

- 1) детальне ознайомлення та вивчення внутрішнього механізму впровадження принципів місцевого розвитку за участю громад;
- 2) вивчення особливостей сприяння мобілізації членів громади задля спільного планування місцевого розвитку;
- 3) вивчення методів зміцнення спроможності громад упроваджувати проекти, спрямовані на покращення якості їх життя;
- 4) вивчення реального механізму спільного планування та спільного формування бюджету міста;
- 5) презентація Дніпропетровської області на регіональних і всеукраїнських виставкових заходах, участь у форумах, конференціях тощо;
- 6) розроблення, виготовлення та поширення друкованої інформаційної продукції про область та її туристичні можливості (буклети, путівники, каталоги, проспекти тощо);
- 7) залучення громадян до раціонального використання вільного часу;
- 8) підтримка перспективних напрямів туристичної діяльності;
- 9) консультування з питань стратегічного планування розвитку сільських територій.

Вирішенню ЦСР-12 «Відповідальне споживання та виробництво» в Дніпропетровській області сприятиме:

- 1) удосконалення системи екологічного моніторингу (розширення площі моніто-

Додаток 3. Експертні рекомендації щодо визначення пріоритетних заходів, спрямованих на досягнення Цілей сталого розвитку

- рингових досліджень стану навколишнього природного середовища із застосуванням сучасних технічних засобів та інформаційних систем);
- 2) розв'язання екологічних проблем найбільш техногенно навантажених агломерацій шляхом здійснення першочергових екологічних заходів, насамперед у містах Дніпрі, Кам'янському, Кривому Розі, Нікополі, Павлограді;
 - 3) зниження викидів, скидів забруднюючих речовин, обсягів утворення промислових відходів шляхом упровадження ресурсозберігаючих і безвідходних технологій у всіх сферах господарської діяльності, технологічне переозброєння та поступове виведення з експлуатації застарілих технологічних циклів;
 - 4) прискорення оборотності ресурсів за рахунок удосконалення структури парку машин та його доведення до оптимальних розмірів шляхом вилучення з експлуатації морально застарілих і фізично зношених машин;
 - 5) підвищення ефективності використання парку устаткування через скорочення термінів створення, освоєння виробництва та введення устаткування в дію;
 - 6) проведення відповідної активної інвестиційної політики у сфері енергозбереження з метою підвищення ефективності використання кожної одиниці паливно-енергетичних ресурсів;
 - 7) скорочення витрат на оплату праці в галузі внаслідок зростання середньогалузевого рівня продуктивності праці, поліпшення її умов, підвищення рівня механізації, автоматизації виробництва;
 - 8) скорочення витрат на виплату соціальної допомоги працівникам галузі внаслідок зниження виробничого травматизму, захворюваності працівників, передчасного виходу їх на пенсію у зв'язку з роботою в шкідливих умовах тощо;
 - 9) зменшення державних витрат на утримання безробітних, збільшення доходів державного бюджету й позабюджетних фондів унаслідок збереження та зростання кількості робочих місць у галузі;
 - 10) підвищення ефективності використання матеріальних, паливно-енергетичних і трудових ресурсів, а також підвищення ефективності використання вже наявного в промисловості виробничого потенціалу, насамперед основних фондів.

Вирішенню ЦСР-13 «Пом'якшення наслідків змін клімату» в Дніпропетровській області сприятиме:

- 1) підвищення енерго- й ресурсоефективності в промисловості, житлово-комунальному господарстві та на транспорті;
- 2) поступове скорочення використання найменш ефективних вугільних ТЕС та заборона їх будівництва в подальшому;
- 3) збільшення інвестування в технології відновлюваної енергетики з поступовим повним переходом на низьковуглецеві джерела енергії;
- 4) поступова ліквідація субсидювання на викопні види палива для кінцевих споживачів.

Вирішенню ЦСР-15 «Захист та відновлення екосистем суші» в Дніпропетровській області сприятиме:

- 1) проведення заходів щодо підвищення частки заповідних територій області;
- 2) здійснення організаційних, профілактичних і попереджувальних протипожежних заходів щодо готовності протипожежної техніки, пожежного інвентарю та порядку гасіння лісових пожеж;
- 3) здійснення захисту лісів від шкідників і хвороб, комплексу лісозахисних та інших заходів, спрямованих на поліпшення санітарного стану лісів, зменшення шкоди, яка завдається комахами, хворобами, стихійними природними явищами, антропогенними впливами (у тому числі рекреацією, техногенним забрудненням, господарською діяльністю);
- 4) стимулювання розвитку органічного виробництва шляхом надання виробникам органічної продукції фінансової підтримки, а також низки пільг і преференцій;
- 5) під час ведення органічного виробництва досягнення позитивного впливу на стан ґрунтів, агроландшафти та довкілля загалом;
- 6) залучення територій, де ведеться органічне виробництво, до структури регіональної екомережі як ефективного механізму збереження ландшафтного біорізноманіття.

Вирішенню ЦСР-16 «Мир, справедливість та сильні інститути» в Дніпропетровській області сприятиме:

- 1) застосування нових форм і методів профілактики правопорушень на автошляхах, підвищення рівня дорожньої дисципліни;
- 2) упровадження комплексної системи відеоспостереження за громадськими місцями;
- 3) інформаційно-аналітичне та матеріально-технічне забезпечення профілактичної діяльності, форм і методів профілактики правопорушень, підвищення ефективності оперативно-розшукових заходів у сфері протидії злочинності.

Вирішенню ЦСР-17 «Партнерство заради сталого розвитку» в Дніпропетровській області сприятиме:

- 1) підтримка в актуальному стані та постійне оновлення переліку інвестиційних проектів області, направлення їх до дипломатичних установ України за кордоном із метою пошуку потенційних ділових партнерів та інвесторів;
- 2) організація й проведення презентацій області в країнах Європейського Союзу та світу;
- 3) сприяння організації та проведенню бізнес-форумів, ділових зустрічей, семінарів, круглих столів із питань інвестиційної політики, а також підготовка інвестиційних проектів за участю представників ділових кіл зарубіжних країн.

Виконавець:
giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

Дніпропетровська обласна
державна адміністрація

ЦІЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ: ДНІПРО-2030. РЕГІОНАЛЬНА ДОПОВІДЬ

== 2018 ==